

Begroting

Begroting 2027

LAND
VAN
CUJK

Inhoudsopgave

Algemeen.....	3
Bestuurlijk voorwoord.....	3
Leeswijzer	4
Financieel perspectief	6
Programma's	9
1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	10
2. Openbare ruimte	15
3. Economie, Recreatie en Toerisme	23
4. Onderwijs	28
5. Sport en Cultuur	33
6. Sociaal domein	38
7. Milieu.....	46
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	52
9. Algemene dekkingsmiddelen en overhead	58
Paragrafen	64
Lokale heffingen	65
Weerstandvermogen en risicobeheersing.....	76
Onderhoud kapitaalgoederen	84
Financiering	92
Bedrijfsvoering	94
Verbonden partijen	98
Grondbeleid.....	116
Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)	123
Financiële begroting	125
Overzicht van baten en lasten	126
Financiële positie	133
Taakvelden per programma	138
Bijlage	141
Overzicht overige kleine mutaties < 100.000.....	142

Algemeen

Bestuurlijk voorwoord

Duidelijke keuzes voor een financieel houdbare toekomst

Met een scherp oog voor de toekomst bieden wij u de begroting 2027-2030 van Land van Cuijk aan. Deze begroting is in nauwe samenhang met het collegeprogramma tot stand gebracht. Waar het coalitieakkoord antwoord geeft op de vraag 'Wat willen we bereiken?', vormt het collegeprogramma de concrete vertaling in acties: 'Wat gaan we daarvoor doen?'.

We moeten eerlijk zijn: niet alles kan meer. De financiële vooruitzichten voor gemeenten staan onder druk, ook Land van Cuijk voelen we teruglopende algemene uitkering en daardoor staan we de komende jaren voor een structurele financiële opgave. De maatschappelijke ambities zijn groot, terwijl de beschikbare middelen, ruimte en uitvoeringskracht niet onbeperkt zijn. Daarnaast zien we dat de krapte op de arbeidsmarkt en de toenemende moeite om vacatures steeds grotere impact hebben op onze uitvoeringskracht. Dat vraagt om fundamentele en soms ingrijpende keuzes.

De begroting 2027 zien wij daarom nadrukkelijk als een 'tussenbegroting'. Zoals besproken bij de behandeling van de perspectiefnota, willen wij de komende periode benutten om integraal en zorgvuldig tot de juiste afwegingen te komen. De uitdagingen waar we voor staan raken immers meerdere beleidsterreinen tegelijk en vragen om een samenhangende aanpak.

Om de begroting voor 2027 sluitend te maken, stellen wij voor om eenmalig €8 miljoen aan de algemene reserve te onttrekken. Hiermee creëren we ruimte om de noodzakelijke keuzes zorgvuldig voor te bereiden en uit te werken. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat dit geen structurele oplossing is. De komende jaren willen wij samen met uw raad komen tot maatregelen die onze financiële positie duurzaam versterken.

Ondanks deze uitdagingen kijken wij met vertrouwen vooruit. We zien dagelijks hoeveel kracht, betrokkenheid en initiatief er aanwezig is in onze 33 kernen. Dat inspireert ons om vol vertrouwen en samen met onze gemeenschap verder te bouwen aan een gemeente waarin inwoners, ondernemers en organisaties kunnen floreren. We geven ruimte en gaan uit van vertrouwen, vereenvoudigen regels waar mogelijk en zorgen voor een gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving. Er ligt veel werk voor ons: we gaan letterlijke en figuurlijk bouwen aan woningen, bereikbaarheid, leefbaarheid en een sterke lokale gemeenschap.

Samenhang en maatschappelijke opgaven

Tegelijkertijd ontkomen we er niet aan om de realiteit onder ogen te zien. Onze gemeente wordt geconfronteerd met grote maatschappelijke en ruimtelijke uitdagingen, die vragen om scherpe keuzes over de verdeling van schaarse ruimte, financiële middelen, energie en uitvoeringskracht. Denk aan de effecten van klimaatverandering, de energietransitie, de ontwikkeling van natuur en landbouw, de druk op het water- en bodemsysteem en de forse woningbouwopgave. In het sociaal domein en de zorg zien we de vergrijzing en stijgende kosten rondom jeugd toenemen. We geven vorm aan deze vraagstukken door te werken vanuit onze drie strategische visies: visie op de Dienstverlening, de Omgevingsvisie en de Visie Sociaal Domein.

Richting vanuit uw raad

Bij de behandeling van de perspectiefnota op 2 juli 2026 hebben wij van uw raad waardevolle richting meegekregen. U heeft benadrukt dat leefbaarheid en ondersteuning van verenigingen en gemeenschappen het cement van onze samenleving vormen. U wenst hierin te blijven investeren via een realistische begroting, met oog voor slimme clustering van voorzieningen met draagvlak in alle kernen. Ook benadrukt u dat de organisatie slank en sober moet blijven, zonder overbodige lokale regelgeving. En dat we de kosten uitvoering in het sociaal domein scherp tegen het licht blijven houden.

Sturen op duidelijke keuzes

De komende jaren staan in het teken van het maken van keuzes. Niet alles kan tegelijk en niet iedere wens kan worden gerealiseerd. Juist daarom is het noodzakelijk om scherp te bepalen waarop wij onze middelen, capaciteit en aandacht inzetten. Dat vraagt om realisme, bestuurlijke moed en een integrale afweging van maatschappelijke ambities, financiële mogelijkheden en uitvoeringskracht.

Met het collegeprogramma als inhoudelijk kompas en deze begroting als financieel kader zetten wij de eerste stap in dat proces. Deze 'tussenbegroting' biedt de ruimte om samen met uw raad zorgvuldig te werken aan de fundamentele keuzes die nodig zijn voor de toekomst van onze gemeente. Zo bouwen wij aan een financieel gezond, bestuurlijk veerkrachtig en toekomstbestendig Land van Cuijk, waarin we blijven investeren in wat voor onze inwoners, ondernemers en gemeenschappen werkelijk van waarde is.

Leeswijzer

Financiële tabellen

In deze begroting komen veel financiële tabellen voor. In deze tabellen zijn afgeronde bedragen gepresenteerd, hierdoor kan het gepresenteerde saldo afwijken van de opgetelde (afgeronde) bedragen. Daarnaast mag u een negatief bedrag interpreteren als een last of verslechtering van het begrotingssaldo. Bedragen die positief zijn, kunt u interpreteren als een baat of verbetering van het programmasaldo. Mocht dit anders zijn, dan is dit bij de tabel vermeld.

Financiële mutaties

Een financiële mutatie kan betrekking hebben op meerdere programma's. Als hier sprake van is, komt het desbetreffende onderwerp, inclusief toelichting, in meerdere programma's terug. Het totaalbedrag van de financiële mutatie vindt u terug in het financieel perspectief.

Investerings per programma

Voor de programma overstijgende thema's (onder andere: mobiliteit, duurzaamheid en natuur) komt het voor dat de uitvoering (investeringen) in een ander programma in de begroting is verwerkt.

[begroting 2027 in één oogopslag]

De gemeente Land van Cuijk presenteert u de **Begroting in één oogopslag over 2027**.

Opbrengsten

Bedragen x € 1.000

Rijk	
Algemene uitkering	215.229
Specifieke uitkeringen	39.271
Totaal	254.500
Gemeente	
OZB	28.775
Leges	2.556
Bouwleges	2.195
Grondexploitatie	32.574
Afval	11.798
Riool	11.904
Overig (incl reserves)	27.597
Totaal	117.399
Totaal	371.899
Structureel saldo begroting 2027	0

Begrotingssaldo

De gemeente Land van Cuijk presenteert een sluitende begroting voor 2027. Daarnaast is de meicirculaire 2026 vertaald in de cijfers en zijn de incidentele uitgaven en opbrengsten verwerkt.

Uitgaven

Bedragen x € 1.000

1. Bestuur en Veiligheid		6. Sociaal Domein	
1.1 Bestuur	6.331	6.1 Leefbaarheid	14.897
1.2 Burgerzaken	3.795	6.2 Inkomensvoorziening	32.459
1.3 Veiligheid	12.990	6.3 Werk en activering	21.410
Totaal	23.116	6.4 Jeugd	49.528
2. Openbare Ruimte		6.5 Maatschappelijke ondersteuning	34.589
2.1 Verkeer en vervoer	17.195	6.6 Gezondheidszorg	7.568
2.2 Openbaar groen	11.937	Totaal	160.453
2.3 Water	204	7. Milieu	
Totaal	29.336	7.1 Riolering	8.460
3. Economie, Recreatie en Toerisme		7.2 Afval	11.566
3.1 Economie	5.508	7.3 Milieubeheer	13.212
3.2 Recreatie en toerisme	919	Totaal	33.238
3.3 Bedrijfslocaties	15.801	8. VHROSV	
Totaal	22.228	8.1 Ruimtelijke ordening	8.166
4. Onderwijs		8.2 Bouwen en wonen	22.378
4.1 Onderwijsbeleid	5.761	Totaal	30.544
4.2 Onderwijsinvesting	7.375	9. Algemene dekkingsmiddelen en overhead	
Totaal	12.827	Totaal	43.077
5. Sport en Cultuur		Totaal	371.899
5.1 Sport	7.658		
5.2 Cultuur	9.113		
Totaal	16.771		

Financieel perspectief

Begrotingssaldo

De begroting 2027 laat een negatief begrotingssaldo zien van 8 miljoen. Dit tekort wordt opgevangen vanuit een eenmalige onttrekking van 8 miljoen uit de algemene reserve.

In onderstaande tabel zijn de saldo's per programma en het begrotingssaldo weergegeven:

(Bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-18.513	-20.371	-21.223	-21.208	-21.209	-21.230
2 Openbare ruimte	-23.939	-26.235	-27.284	-28.321	-29.067	-29.912
3 Economie, recreatie en toerisme	-3.860	-4.246	-4.931	-4.681	-4.732	-4.739
4 Onderwijs	-8.632	-8.643	-9.722	-10.621	-10.731	-11.735
5 Sport en cultuur	-12.734	-13.787	-14.826	-15.915	-16.724	-16.746
6 Sociaal domein	-104.747	-116.334	-122.621	-121.821	-122.801	-122.591
7 Milieu	822	-4.629	-2.829	-913	-1.033	-1.595
8 VHROSV	-5.562	-7.830	-8.569	-8.620	-8.575	-8.637
9 Algemene dekkingsmiddelen	203.148	199.267	212.006	195.221	195.956	198.394
Saldo Programmabegroting 2027	25.984	-2.807	0	-16.878	-18.915	-18.791

Verloopoverzicht begrotingssaldo

Hieronder vindt u het verloop van het saldo perspectiefnota 2027 naar het saldo begroting 2027. Het saldo programmabegroting 2027 - 2030 betreft het structurele meerjarenperspectief.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Perspectiefnota 2027-2030	-6.543	-12.290	-12.016	-12.384
Overige Raadsvoorstellen	0	0	0	0
Meicirculaire 2026	4.694	4.242	3.510	3.875
Startsaldo begroting	-1.850	-8.048	-8.506	-8.509
Nieuw beleid - Wensen	-2.214	-2.422	-3.022	-3.022
Nieuw beleid - Onontkoombaar	-1.577	-3.067	-3.198	-3.181
Bestaand beleid	7.288	-1.651	-2.461	-2.596
Loon- & prijsontwikkeling	0	0	0	0
Kapitaallasten	66	33	-100	35
Overige kleine mutaties < € 100.000	-433	-442	-348	-238
Technische wijzigingen	0	0	0	0
Gemeenschappelijke Regelingen	-1.280	-1.280	-1.280	-1.280
Saldo Programmabegroting 2027	0	-16.878	-18.915	-18.791

Onderstaande tabel geeft de specificatie van de posten Nieuw beleid - wensen, Nieuw beleid - onontkoombaar en bestaand beleid weer. De toelichting op de individuele mutaties is opgenomen in het desbetreffende programma.

Een aantal mutaties uit de onderstaande tabel zijn van invloed op meerdere programma's. Deze komt u dus meerdere keren, met een ander bedrag, in de verschillende programma's tegen. Het totaalbedrag van de verschillende programma's telt op tot het bedrag zoals gepresenteerd in de onderstaande tabel.

In onderstaande tabel ziet u bij een aantal mutaties meerjarig een bedrag van 0 staan. Dit houdt in dat de mutatie incidenteel van aard is en conform de financiële verordening wordt gedekt vanuit de algemene reserve. Deze mutatie heeft dus geen effect op het begrotingssaldo en wordt om deze reden als 0 gepresenteerd.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Nieuw beleid - Wensen	-2.214	-2.422	-3.022	-3.022
Culturele centra	-87	-374	-374	-374
Evenementen	-650	-350	-350	-350
Flexibele inzet Omgevingswet	0	0	0	0
Nota bebouwingsconcentratie, harmoniseren en actualiseren van de bestaande visies bebouwingsconcentratie	0	0	0	0
Privatisering buitensport	-400	-600	-1.200	-1.200
Transitie omgevingsplan	0	0	0	0
Uitbreiding leerlingenvervoer Internationale Schakelklas Voortgezet Onderwijs	-78	-98	-98	-98
Versnelling woningbouw	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Nieuw beleid - Onontkoombaar	-1.577	-3.067	-3.198	-3.181
Aanbesteding financieel systeem	0	0	0	0
Aanpak doelmatige en effectieve inzet specialistische jeugdhulp	73	833	1.452	2.219
Gladheidsbestrijding	-150	-150	-150	-150
Kansrijk Opgroeien, inzet op een sterke sociale basis en preventie	0	-1.500	-1.500	-1.500
Volume-ontwikkeling specialistische jeugdhulp	-1.500	-2.250	-3.000	-3.750
Bestaand beleid	7.288	-1.651	-2.461	-2.596
Areaaluitbreiding door woningbouw	-135	-270	-405	-540
Herrekening salarisbegroting	-1.271	-2.073	-2.747	-2.747
Indexatie OZB opbrengst	592	592	592	592
Inzet algemene reserve	8.002	0	0	0
Kostendekkendheid riool en afval	275	275	275	275
MFA Oelbroeck	-175	-175	-175	-175

Toelichting

In de begroting 2027 wordt onderscheid gemaakt in:

Nieuw beleid - Wensen

Dit is nieuw beleid dat voortkomt uit bestuurlijke ambities en maatschappelijke ontwikkelingen. De mutaties die hieronder vallen worden toegelicht in het desbetreffende programma.

Nieuw beleid - Onontkoombaar

Dit is nieuw beleid welke wordt ontwikkeld naar aanleiding van wijzigingen in de geldende wet- en regelgeving. Door deze wijzigingen is de gemeente verplicht haar bestaande werkwijze en beleidskaders aan te passen om te blijven voldoen aan de wettelijke verplichtingen. De mutaties die hieronder vallen worden toegelicht in het desbetreffende programma.

Bestaand beleid

Dit zijn ontwikkelingen op basis van vastgesteld beleid (autonome ontwikkelingen). Daarbij wordt alleen rekening gehouden met de uitvoering van beleidsvoornemens waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden. De mutaties die hieronder vallen worden toegelicht in het desbetreffende programma.

Loon- & prijsontwikkeling

Dit is de verdeling van de loon-&prijsontwikkeling over de diverse programma's conform het indexcijfer zoals bij de uitgangspunten is weergegeven.

Kapitaallasten

Dit is een herberekening van de kapitaallasten (afschrijving en rente) op basis van mutaties in de investeringen.

Overige kleine mutaties < € 100.000

Dit zijn kleine mutaties die effect hebben op het begrotingssaldo. Conform de financiële verordening niet worden toegelicht. Deze mutaties zijn gespecificeerd opgenomen in de bijlage.

Technische wijzigingen

Dit zijn meestal herschikkingen van budgetten die over programma's gaan, zonder wijziging van bestedingsdoelen. Deze hebben geen effect op het totale begrotingssaldo.

Gemeenschappelijke Regelingen

Dit zijn de mutaties naar aanleiding van de vastgestelde begrotingen 2027 van de Gemeenschappelijke regelingen. Hierover bent u in de perspectiefnota en afzonderlijke raadsvoorstellen geïnformeerd.

Programma's

1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

1.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit programma vormt de basis van de relatie tussen de gemeente en haar inwoners, ondernemers en bezoekers. Het raakt de kern van hoe we als overheid willen functioneren: nabij, betrouwbaar en gericht op een veilige gemeenschap. We zetten in op een participatieve gemeente waarin we samen de leefbaarheid versterken, zorgen voor goede en toegankelijke dienstverlening en inzetten op een veilige leefomgeving.

Wat willen we bereiken?

Wij willen samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners bouwen aan een participatieve gemeente. Met het beleid voor kernendemocratie geven we ruimte aan lokale initiatieven en betrekken we inwoners en partners actief bij de inrichting en ontwikkeling van onze gemeente.

Daarnaast mogen onze inwoners rekenen op 'gewoon' goede dienstverlening. In de komende jaren brengen we meer focus en scherpere aan in onze dienstverlening.

We vinden het belangrijk dat iedereen zich veilig voelt in onze gemeente. Daarom zetten we in op preventie, bewustwording en waar nodig handhaving. De kaders hiervoor leggen we vast in het Integraal Veiligheidsplan.

Wat gaan we daar voor doen?

- We geven uitvoering aan kernendemocratiebeleid en starten met de implementatie en uitvoering van participatiebeleid.
- We evalueren en actualiseren Samenwerkingskader wijk- en dorpsraden 2024-2027.
- Uitvoering Dienstverleningsvisie 2026-2030 middels het jaarlijkse uitvoeringsplan.
- Uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 en het Uitvoeringsplan Veiligheid 2025-2026 die met 1 jaar zijn verlengd.
- Het opstellen van het Integraal Veiligheidsplan 2028-2031.
- Het opstellen van het Uitvoeringsplan Veiligheid 2028-2029.
- We zetten in op de prioriteiten in de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie voor de fysieke leefomgeving middels de uitvoering van het jaarlijkse Programma Uitvoering en Handhaving Fysieke Leefomgeving.
- Uitvoering van het Veiligheidsplan azc (als onderdeel van de bestuursovereenkomst).

1.2. Wat mag het kosten?

(bedragen x €1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Meerjarenbegroting		
				2028	2029	2030
Lasten						
1.1 Bestuur	-6.025	-6.439	-6.331	-6.331	-6.331	-6.351
1.2 Burgerzaken	-3.732	-3.667	-3.795	-3.795	-3.795	-3.795
1.3 Veiligheid	-11.902	-12.934	-12.990	-12.976	-12.965	-12.967
Totaal Lasten	-21.659	-23.040	-23.116	-23.101	-23.091	-23.113
Baten						
1.1 Bestuur	547	48	0	0	0	0
1.2 Burgerzaken	2.111	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857
1.3 Veiligheid	441	171	25	25	25	25
Totaal Baten	3.099	2.076	1.882	1.882	1.882	1.882
Saldo van baten en lasten	-18.559	-20.964	-21.234	-21.219	-21.209	-21.230
Onttrekking aan reserves						
1.1 Bestuur	86	500	0	0	0	0
1.3 Veiligheid	-40	93	11	11	0	0
Totaal Onttrekking aan reserves	46	593	11	11	0	0
Mutaties in de reserves	46	593	11	11	0	0
Resultaat	-18.513	-20.371	-21.223	-21.208	-21.209	-21.230

Ontwikkeling saldo begroting 2027 - begroting 2026

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de oude naar de nieuwe begroting weer.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Perspectiefnota 2027-2030	-20.233	-20.216	-20.217	-20.238
Overige Raadsvoorstellen	0	0	0	0
Meicirculaire 2026	-11	-11	0	0
Startsaldo begroting	-20.244	-20.227	-20.217	-20.238
Nieuw beleid - Wensen	-12	-12	-12	-12
Bestaand beleid	-400	-400	-400	-400
Loon- & prijsontwikkeling	-43	-43	-43	-43
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige kleine mutaties < € 100.000	1	1	-10	-10
Technische wijzigingen	-220	-222	-222	-222
Gemeenschappelijke Regelingen	-305	-305	-305	-305
Saldo begroting Programmabegroting 2027	-21.223	-21.208	-21.209	-21.230

In onderstaande tabel worden de mutaties voor het programma toegelicht.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Nieuw beleid - Wensen				
Evenementen	-12	-12	-12	-12
Vooruitlopend op de vaststelling van de evenementenvisie door de raad in het najaar worden middelen opgevoerd die nodig zijn voor uitvoering van deze visie en het bijbehorende Uitvoeringskader evenementen. Het gaat hier met name om facilitering van evenementen door de buitendienst met menskracht en materiaal.				
Bestaand beleid				
Herrekening salarisbegroting	-400	-400	-400	-400
Dit betreft een doorrekening van onze personeelsbegroting, inclusief ontwikkelingen in de CAO, doorrekeningen naar investeringen/projecten en exploitatie. U ziet de financiële consequenties per programma.				

1.3 Welke verbonden partijen zijn hierbij betrokken?

Onderstaande verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen uit dit programma:

- Brabant Water
- Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)
- Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Oost-Brabant
- Veiligheidsregio Brabant Noord (VRBN)
- Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Een nadere toelichting op de verbonden partij is opgenomen in de paragraaf [Verbonden partijen](#).

1.4. Welke investeringen zijn hiervoor gepland?

Voor dit programma zijn geen investeringen gepland.

1.5. Welke uitvoeringsrisico's zijn er aan het programma verbonden?

- De uitvoering van kernendemocratie en participatiebeleid is afhankelijk van de inzet van zowel de organisatie als de samenleving, waardoor resultaten achter kunnen blijven.
- De invoering van het Right to Challenge kan worden bemoeilijkt door onduidelijkheid over rollen, verantwoordelijkheden en overdracht van taken.
- De omslag naar meer inwonersparticipatie vraagt een langdurige cultuurverandering, waardoor de voortgang onderdruk kan komen te staan.
- In de Perspectiefnota 2027 zijn geen financiële middelen gereserveerd voor de implementatie en uitvoering van het Participatiebeleid, wat de realisatie van de ambitie kan beperken.

- Onvoldoende capaciteit, expertise en investeringen kunnen de doorontwikkeling van dienstverlening, digitalisering en communicatie belemmeren.
- Maatschappelijke ontwikkelingen leiden tot complexe veiligheidsvraagstukken. Hierdoor kunnen capaciteit en middelen onder druk komen te staan, waardoor prioritering noodzakelijk is en preventieve taken minder aandacht krijgen.

1.6. Wat zijn de beleidskaders?

Voor de beleidskaders voor dit programma verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: [Verordeningen](#)

1.7. Wat zijn de beleidsindicatoren?

Openbare orde en veiligheid

Waarstaatjegemeente: [Openbare orde en veiligheid](#)

2. Openbare ruimte

2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit programma gaat over het voorbereiden en uitvoeren van beleid met betrekking tot wegen, straten en pleinen, verkeer en vervoer, openbaar groen en water. Dit noemen we de openbare ruimte en is de grootste gemeenschappelijke deler in de gemeente. Deze is van ons allemaal.

Als gemeente hebben we het grootste gedeelte van de openbare ruimte in eigendom. Daarmee zijn we verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van deze ruimte. Denk aan parken, speeltuinen, wegen, pleinen en natuurgebieden. We streven naar een samenleving waaraan iedereen kan deelnemen en waarbij je zo lang mogelijk zelfstandig kan wonen en jezelf kunt verplaatsen. Hierom streven we ook naar een openbare ruimte die toegankelijk is zodat voorzieningen voor iedereen bereikbaar en bruikbaar zijn.

We zijn van plan om de manier waarop de openbare ruimte wordt ontworpen, beheerd en gebruikt te herzien en aan te passen. Veranderende behoeften, trends en waarden in de samenleving, met speciale aandacht voor duurzaamheid en het dienen van algemeen belang staan hierin centraal.

Wat willen we bereiken?

Verkeer en vervoer

We werken aan een duurzaam, veilig, gezond en toekomstbestendig mobiliteitssysteem. Dit is essentieel in ons dagelijks leven, voor een leefbare samenleving en een draaiende economie. We maken de omslag naar meer gezonde en duurzame mobiliteit, waar lopen en fietsen centraal staan. Verkeersveiligheid is ons uitgangspunt waarbij we sturen op basis van feiten en onderzoek. We dragen zorg voor goede verbindingen. Bereikbaarheid is een van de essentiële factoren om onze ambities te realiseren en staat ook voorop bij de verbetering van het vestigingsklimaat voor bedrijven en nieuwe economische ontwikkelingen. We zorgen dat wonen, werken, onderwijs en voorzieningen voor iedereen bereikbaar blijven.

Openbare ruimte

We organiseren het beheer en onderhoud zodanig dat het vastgestelde beleid gerealiseerd en behouden blijft. We beheren de verhardingen functioneel 'schoon, heel en veilig'. Gaandeweg verbeteren we de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte.

Het uitgangspunt is dat onze openbare ruimte bij grote vervangingsopgaven de komende decennia natuurvriendelijk, klimaatbestendig en biodivers is.

Wat gaan we daar voor doen?

- We werken aan het realiseren van het 'Uitvoeringsplan Mobiliteit 2024-2040', met de vier strategische lijnen uit het 'Mobiliteitsplan 2040' als leidend principe.
- We blijven ons inzetten voor een structurele verandering in de keuze van vervoer van gemotoriseerde mobiliteit naar openbaar vervoer naar actieve mobiliteit, zoals lopen en fietsen. En we zetten ons in voor behoud van de bereikbaarheid van onze woonkernen / basisvoorzieningen met duurzame vervoersmogelijkheden (zoals fiets en openbaar vervoer).
- We onderhouden de openbare ruimte en dit omvat structurele reguliere werkzaamheden.
- Multidisciplinaire samenwerking en integrale aanpak zorgt voor een openbare ruimte die bijdraagt aan onze gemeente brede doelen (o.a. wonen, mobiliteit, natuur, enz.).

2.2. Wat mag het kosten?

(bedragen x €1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Meerjarenbegroting		
				2028	2029	2030
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	-15.624	-18.672	-17.195	-17.843	-18.357	-19.000
2.2 Openbaar groen	-10.563	-11.178	-11.937	-12.274	-12.478	-12.707
2.3 Water	-197	-207	-204	-288	-300	-299
Totaal Lasten	-26.383	-30.056	-29.336	-30.404	-31.135	-32.006
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	1.484	3.146	1.366	1.366	1.366	1.391
2.2 Openbaar groen	236	110	110	110	110	110
2.3 Water	128	162	162	162	162	162
Totaal Baten	1.847	3.418	1.639	1.639	1.639	1.664
Saldo van baten en lasten	-24.536	-26.638	-27.697	-28.765	-29.496	-30.342
Onttrekking aan reserves						
2.1 Verkeer en vervoer	598	399	411	441	426	426
2.3 Water	0	3	3	3	3	3
Totaal Onttrekking aan reserves	598	403	414	444	430	430
Mutaties in de reserves	598	403	414	444	430	430
Resultaat	-23.939	-26.235	-27.284	-28.321	-29.067	-29.912

Ontwikkeling saldo begroting 2027 - begroting 2026

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de oude naar de nieuwe begroting weer.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Perspectiefnota 2027-2030	-26.422	-27.326	-27.965	-29.054
Startsaldo begroting	-26.422	-27.326	-27.965	-29.054
Nieuw beleid - Wensen	-115	-115	-115	-115
Nieuw beleid - Onontkoombaar	-150	-150	-150	-150
Bestaand beleid	-122	-257	-392	-527
Loon- & prijsontwikkeling	-532	-532	-532	-532
Kapitaallasten	-20	37	22	383
Overige kleine mutaties < € 100.000	285	260	310	335
Technische wijzigingen	-208	-239	-245	-252
Saldo begroting Programmabegroting 2027	-27.284	-28.321	-29.067	-29.912

In onderstaande tabel worden indien van toepassing de volgende mutaties voor het programma toegelicht.

Nieuw beleid - Wensen

Nieuw beleid - Onontkoombaar

Bestaand beleid

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
---------------------	------	------	------	------

Nieuw beleid - Wensen

Evenementen	-115	-115	-115	-115
--------------------	------	------	------	------

Vooruitlopend op de vaststelling van de evenementenvisie door de raad in het najaar worden middelen opgevoerd die nodig zijn voor uitvoering van deze visie en het bijbehorende Uitvoeringskader evenementen. Het gaat hier met name om facilitering van evenementen door de buitendienst met menskracht en materiaal.

Nieuw beleid - Onontkoombaar

Gladheidsbestrijding	-150	-150	-150	-150
-----------------------------	------	------	------	------

Als gevolg van gewijzigde regelgeving is een aanpassing van de winterdienst noodzakelijk om de verkeersveiligheid te waarborgen en aan contractuele verplichtingen te blijven voldoen

Bestaand beleid

Areaaluitbreiding door woningbouw	-135	-270	-405	-540
--	------	------	------	------

Uitbreiden arealen openbare ruimte ten gevolge van nieuwe woningbouw. Met deze aanvraag nu worden alleen de reguliere (dagelijks) onderhoudskosten meegenomen. Bij de herijking in 2028 van het Integraal Beheerplan Openbare ruimte 2024 -2033 zullen de kosten door areaal uitbreidingen voor het meerjarig onderhoud inzichtelijk worden gemaakt. De vuistregel geldt dat voor iedere nieuw woning de beheerkosten van de openbare ruimte stijgen met € 600. Dat is excl. afval en riolering. Met een woningbouwprogramma van 500 woningen per jaar is dat € 300.000 per jaar.

Herrekening salarisbegroting	13	13	13	13
-------------------------------------	----	----	----	----

Dit betreft een doorrekening van onze personeelsbegroting, inclusief ontwikkelingen in de CAO, doorrekeningen naar investeringen/projecten en exploitatie. U ziet de financiële consequenties per programma.

2.3 Welke verbonden partijen zijn hierbij betrokken?

Aan dit programma zijn geen verbonden partijen betrokken.

2.4. Welke investeringen zijn hiervoor gepland?

Hieronder het geplande overzicht van investeringen voor dit programma.

Alle investeringen met het startjaar 2027 (in onderstaande tabel weergegeven met het jaar 2027), leggen wij aan u voor in het raadsbesluit om beschikbaar te stellen. Investeringsprojecten die starten in 2028 en verder zijn enkel voor het meerjarenoverzicht en worden nu niet beschikbaar gesteld.

In het proces naar de begroting 2028 bekijken we de gehele investeringsportefeuille om te komen tot een realistische investeringsplanning. Dit betekent dat investeringen mogelijk later starten/gereed zijn, niet uitgevoerd worden binnen deze collegeperiode of in zijn geheel niet meer worden uitgevoerd.

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2027	Programma Droge Ecologische Verbindings Zone's (2027-2031)*	7.500	0	0	0	0
2027	Meekoppelkansen Verborgten Raamvallei 2027	100	0	4	3	3
2027	Brug aan het Broek Wanroij (2027)	90	0	3	3	3
2027	Vervanging materieel gladheidsbestrijding (2027)	300	0	23	23	23
2027	WIU Openbaar groen (2027)	100	0	4	3	3
2027	Levensduur verlengend groot onderhoud wegen (2027)	1.495	0	115	114	113
2027	Reconstructie wegen (2027-2029)	2.056	0	9	15	72
2027	Vervanging bomen (2027)	1.428	0	50	50	49
2027	Robuuste groenblauwe verbindingen (2027)	1.959	0	10	10	35
2027	Natuurontw. (Ecologische verbindingzones) 27-30	514	0	1	3	4
2027	Natuurontwikkeling 2027-2030	800	0	2	4	6
2027	Herinrichting pleinen Haps centrumplan fase 3 en 4 (2027-2029)	1.000	0	3	8	35
2027	Vlonders Lavendelkade Cuijk vervanging (2027)	235	0	14	14	14
2027	Vervanging lichtmasten (2027)	871	0	26	26	26
2027	Vervanging armaturen (2027)	115	0	6	6	6
2027	Vervanging groen (2027)	661	0	23	23	23
2027	Verstevigen wegbermen (2027)	545	0	27	27	27
2027	Bossenstrategie (2027-2029)	195	0	0	0	0
2028	Uitvoeringsagenda meerjarenoverzicht natuur 2028-2030	150	0	0	1	1
2028	Vervanging lichtmasten (2028)	660	0	0	20	20
2028	Verkeersveiligheidsmaatregelen UVP 2027-2028	200	0	0	7	7

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2028	Vervanging openbaar groen (2028)	661	0	0	23	23
2028	Kwaliteit komgrenzen UVP 2027-2028	40	0	0	1	1
2028	Voetgangersoversteekpl. verbeteren UVP 2027-2028	200	0	0	7	7
2028	Infrastructurele fietsmaatregelen UVP 2027-2028	200	0	0	7	7
2028	Verkeersveiligheid (2028)	125	0	0	6	6
2028	Levensduur verlengend groot onderhoud wegen (2028)	1.495	0	0	115	114
2028	Vervanging bomen (2028)	1.428	0	0	50	50
2028	Fietsverbinding Uden-Mill UVP 2027-2028	100	0	0	4	3
2028	Vervanging armaturen (2028)	175	0	0	9	9
2028	Reconstructie wegen (2028-2030)	2.056	0	0	9	15
2028	WIU Openbaar groen (2028)	100	0	0	4	3
2028	Toegankelijkheid haltes en hubs UVP 2027-2028	50	0	0	2	2
2028	Spinding-Beerseweg UVP 2027-2028	400	0	0	14	14
2028	Verstevigen wegbermen (2028)	545	0	0	27	27
2028	Aanpak Schoolzones UVP 2027-2028	30	0	0	1	1
2028	Verbeteren kwal. infrastr. fietsnetw UVP 2027-2029	2.000	0	0	20	70
2029	Gildestraat UVP 2028-2029	1.500	0	0	0	53
2029	Hoofdroute bedrijventer. Saxe Gotha UVP 2028-2029	315	0	0	0	11
2029	Vervanging lichtmasten (2029)	465	0	0	0	14
2029	Levensduur verlengend groot onderhoud wegen (2029)	1.495	0	0	0	115
2029	Visioterrein (uitvoeringsfase II) (2029-2031)	3.025	0	0	0	10
2029	Aanpak Schoolzones UVP 2028-2029	30	0	0	0	1
2029	WIU Verkeersveiligheid (2029)	125	0	0	0	6
2029	Verkeersveiligheidsmaatregelen UVP 2028-2029	200	0	0	0	7
2029	Voetgangersoversteekpl. verbeteren UVP 2028-2029	200	0	0	0	7
2029	Vervanging openbaar groen (2029)	661	0	0	0	23
2029	Vervanging bomen (2029)	1.428	0	0	0	50
2029	Pannestaartweg UVP 2028-2029	60	0	0	0	2
2029	Verstevigen wegbermen (2029)	545	0	0	0	27
2029	Kerkstraat Linden UVP 2028-2030	300	0	0	0	3

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2029	Reconstructie wegen (2029-2031)	2.056	0	0	0	15
2029	Infrastructurele fietsmaatregelen UVP 2028-2029	200	0	0	0	7
2029	Toegankelijkheid haltes en hubs UVP 2028-2029	50	0	0	0	2
2029	Vervanging armaturen (2029)	224	0	0	0	11
2029	Kwaliteit komgrenzen UVP 2028-2029	40	0	0	0	1
2029	Karstraat - Hoogveldseweg - Hoogstr. UVP 2028-2030	940	0	0	0	9
2029	Hoofdroute Bedrijventer. Haven UVP 2028-2029	180	0	0	0	6
2029	Verbeteren kwaliteit voetpadennetw. UVP 2028-2030	500	0	0	0	5
2029	WIU openbaar groen (2029)	100	0	0	0	4
2030	Voetgangersoversteekpl. verbeteren UVP 2029-2030	200	0	0	0	0
2030	Burgem. Thijssenstr.-Kerkeveld UVP 2029-2030	185	0	0	0	0
2030	WIU Verkeersveiligheid (2031)	125	0	0	0	0
2030	Reconstructie Bilderbeekstraat Boxmeer (2029-2030)	1.100	0	0	0	0
2030	Vervanging armaturen (2030)	180	0	0	0	0
2030	Kwaliteit komgrenzen UVP 2029-2030	40	0	0	0	0
2030	Infrastructurele fietsmaatregelen UVP 2029-2030	200	0	0	0	0
2030	Toegankelijkheid haltes en hubs UVP 2029-2030	50	0	0	0	0
2030	Vervanging lichtmasten (2030)	405	0	0	0	0
2030	Molenstraat-Grotestraat UVP 2029-2031	900	0	0	0	0
2030	Buitenreclame (abri's en reclamedragers) (2030)	1.000	0	0	0	0
2030	Verkeersveiligheidsmaatregelen UVP 2029-2030	200	0	0	0	0
2030	Rotonde Beersebaan-Spinding UVP 2028-2030	1.000	0	0	0	0
2030	Levensduur verlengend groot onderhoud wegen (2030)	1.495	0	0	0	0
2030	Vervanging materieel gladheidsbestrijding (2030)	100	0	0	0	0
2030	Aanpak Schoolzones UVP 2029-2030	30	0	0	0	0
2030	Lavendel-Potbeker-Galberg-Katwijksew UVP 2029-2030	1.815	0	0	0	0
2030	Vervanging bomen (2030)	1.425	0	0	0	0

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2030	Vervanging openbaar groen (2030)	660	0	0	0	0
2030	WIU openbaar groen (2030)	100	0	0	0	0
2030	Reconstructie wegen (2030-2032)	2.055	0	0	0	0
2030	WIU Verkeersveiligheid (2030)	125	0	0	0	0
2030	Verstevigen wegbermen (2030)	545	0	0	0	0

**Programma Droge Ecologische Verbindings Zone's (2027-2031)*

We investeren in een periode van 2027 tot en met 2031 een bedrag van € 10.000.000 in de Droge Ecologische Verbindings Zone's. Door het Groenontwikkelfonds Brabant is een subsidie toegekend van € 7.500.000. De gemeente brengt € 2.500.000 aan eigen middelen in. Het resterend beschikbaar te stellen krediet bedraagt hierdoor € 7.500.000.

2.5. Welke uitvoeringsrisico's zijn er aan het programma verbonden?

De uitvoering van de opgaven binnen het programma Openbare Ruimte staat onder druk door prijsontwikkelingen, beperkte beschikbaarheid van personeel en capaciteit bij marktpartijen, en de toenemende complexiteit van opgaven.

Daarnaast kunnen externe factoren, zoals vergunningprocedures en afhankelijkheden van (nuts)bedrijven en andere partners, leiden tot vertragingen en hogere kosten.

2.6. Wat zijn de beleidskaders?

Voor de beleidskaders voor dit programma verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: [Verordeningen](#)

2.7. Wat zijn de beleidsindicatoren?

Mobiliteit

Waarstaatjegemeente: [Mobiliteit](#)

3. Economie, Recreatie en Toerisme

3.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Met dit programma bouwen we samen verder aan een sterke en duurzame economie die niet alleen zorgt voor werk en groei, maar bijdraagt aan de brede welvaart van heel Land van Cuijk. Een aantrekkelijk economisch vestigingsklimaat vraagt om meer dan ruimte voor bedrijven. Goede bereikbaarheid, passend onderwijs, een goed functionerende arbeidsmarkt en voldoende woningaanbod zijn essentieel. We kijken hierbij niet alleen naar de afzonderlijke onderwerpen, maar kiezen voor een integrale aanpak.

Ook recreatie en toerisme leveren een belangrijke bijdrage aan onze economie en leefbaarheid. We benutten de kansen die deze sectoren bieden en versterken daarmee de aantrekkelijkheid van onze gemeente.

Wat willen we bereiken?

Onze ambitie is een toekomstbestendige economie met sterke samenwerkingsrelaties. Door samen te werken vergroten we de veerkracht van de economie en versterken we het vestigingsklimaat. We zetten we in op duurzame werklocaties met voldoende ruimte, vitale centrumgebieden, een aantrekkelijke leefomgeving en een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Wat gaan we daar voor doen?

- We brengen Ruimtegebruik en programmering van bedrijventerreinen in kaart (=laddertoets).
- Verduurzamingsproject Grote Oogst Haven Cuijk uitrollen.
- Meewerken aan de ontwikkeling van de Health Campus.
- Ontwikkelstrategie Cuijk opstarten (spoorzone-centrum).
- We brengen de Clean Energy Hub Haps naar plan- en ontwerpfase.
- We maken een plan van aanpak maken voor de voortzetting van de Green Deal.
- We stellen een koersdocument op voor grote centra.
- We stellen Detailhandelsbeleid op.
- We versterken de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.
- Aanvraag verlenging UNESCO Mens en Biosfeerstatus.
- Implementatie nieuwe bewegwijzering R&T.

3.2. Wat mag het kosten?

(bedragen x €1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Meerjarenbegroting		
				2028	2029	2030
Lasten						
3.1 Economie	-3.560	-5.044	-5.508	-5.249	-5.247	-5.195
3.2 Recreatie en Toerisme	-699	-898	-919	-985	-1.039	-1.100
3.3 Bedrijfslocaties	-9.340	-11.287	-15.541	-9.535	-5.784	-5.826
Totaal Lasten	-13.599	-17.229	-21.968	-15.768	-12.069	-12.121
Baten						
3.1 Economie	200	171	171	171	171	171
3.2 Recreatie en Toerisme	1.404	842	790	790	790	790
3.3 Bedrijfslocaties	9.256	14.708	16.196	10.191	6.441	6.485
Totaal Baten	10.860	15.721	17.157	11.152	7.402	7.446
Saldo van baten en lasten	-2.739	-1.507	-4.811	-4.616	-4.667	-4.675
Stortingen in reserves						
3.3 Bedrijfslocaties	-1.418	-3.060	-260	-260	-260	-260
Totaal Stortingen in reserves	-1.418	-3.060	-260	-260	-260	-260
Onttrekking aan reserves						
3.1 Economie	53	193	3	26	26	26
3.2 Recreatie en Toerisme	104	110	118	150	150	150
3.3 Bedrijfslocaties	140	19	19	19	19	19
Totaal Onttrekking aan reserves	297	322	140	196	196	196
Mutaties in de reserves	-1.121	-2.738	-120	-64	-64	-64
Resultaat	-3.860	-4.246	-4.931	-4.681	-4.732	-4.739

Ontwikkeling saldo begroting 2027 - begroting 2026

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de oude naar de nieuwe begroting weer.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Perspectiefnota 2027-2030	-4.367	-4.410	-4.460	-4.517
Overige Raadsvoorstellen	0	0	0	0
Startsaldo begroting	-4.367	-4.410	-4.460	-4.517
Nieuw beleid - Wensen	-478	-178	-178	-178
Bestaand beleid	0	0	0	0
Loon- & prijsontwikkeling	-54	-54	-54	-54
Kapitaallasten	4	2	2	2
Overige kleine mutaties < € 100.000	-192	-192	-192	-142

Technische wijzigingen	193	189	188	187
Gemeenschappelijke Regelingen	-38	-38	-38	-38
Saldo begroting Programmabegroting 2027	-4.931	-4.681	-4.732	-4.739

In onderstaande tabel worden indien van toepassing de volgende mutaties voor het programma toegelicht.

Nieuw beleid - Wensen
Nieuw beleid - Onontkoombaar
Bestaand beleid

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Nieuw beleid - Wensen				
Evenementen	-478	-178	-178	-178

Vooruitlopend op de vaststelling van de evenementenvisie door de raad in het najaar worden middelen opgevoerd die nodig zijn voor uitvoering van deze visie en het bijbehorende Uitvoeringskader evenementen. Het gaat hier met name om facilitering van evenementen door de buitendienst met menskracht en materiaal.

Bestaand beleid				
Herrekening salarisbegroting	0	0	0	0

Dit betreft een doorrekening van onze personeelsbegroting, inclusief ontwikkelingen in de CAO, doorrekeningen naar investeringen/projecten en exploitatie. U ziet de financiële consequenties per programma.

3.3 Welke verbonden partijen zijn hierbij betrokken?

Onderstaande verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen uit dit programma:

- Enexis Holding N.V.
- Euregio Rijn-Waal
- Regio Noord-Oost Brabant

Een nadere toelichting op de verbonden partij is opgenomen in de paragraaf [Verbonden partijen](#).

3.4. Welke investeringen zijn hiervoor gepland?

Hieronder het geplande overzicht van investeringen voor dit programma.

Alle investeringen met het startjaar 2027 (in onderstaande tabel weergegeven met het jaar 2027), leggen wij aan u voor in het raadsbesluit om beschikbaar te stellen. Investeringen die starten in 2028 en verder zijn enkel voor het meerjareninzicht en worden nu niet beschikbaar gesteld.

In het proces naar de begroting 2028 bekijken we de gehele investeringsportefeuille om te komen tot een realistische investeringsplanning. Dit betekent dat investeringen mogelijk later starten/gereed zijn, niet uitgevoerd worden binnen deze collegeperiode of in zijn geheel niet meer worden uitgevoerd.

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2027	Vervanging spelen (2027)	805	0	62	61	61
2027	WIU Speelvoorzieningen (2027)	100	0	7	7	6
2028	WIU Speelvoorzieningen (2028)	100	0	0	7	7
2028	Vervanging spelen (2028)	805	0	0	53	52
2029	WIU Speelvoorzieningen (2029)	100	0	0	0	7
2029	Vervanging spelen (2029)	805	0	0	0	62
2030	WIU Speelvoorzieningen (2030)	100	0	0	0	0
2030	Vervanging spelen (2030)	805	0	0	0	0

3.5. Welke uitvoeringsrisico's zijn er aan het programma verbonden?

De belangrijkste risico's zijn vertraging en hogere kosten door afhankelijkheid van marktpartijen, nutsbedrijven en andere partners, beperkte beschikbaarheid van personeel, stijgende prijzen (oa energie), onvoorspelbaar overheidsbeleid, langdurige en ingewikkelde vergunningprocedures en netcongestie. Hierdoor kunnen gemeentelijke ambities en geplande resultaten mogelijk niet of later worden gerealiseerd.

3.6. Wat zijn de beleidskaders?

Voor de beleidskaders voor dit programma verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: [Verordeningen](#)

3.7. Wat zijn de beleidsindicatoren?

Economie

Waarstaatjegemeente: [Economie](#)

4. Onderwijs

4.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit programma omvat verschillende aspecten binnen het onderwijs zoals inclusief onderwijs, volwasseneducatie, leerlingenvervoer, bewegingsonderwijs, onderwijsachterstandenbeleid, internationale schakelklas, leerplicht en voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten. Daarnaast behoort ook onderwijshuisvesting tot dit programma.

Wat willen we bereiken?

Samen met het netwerk Kansrijk Opgroeien bouwen we verder aan een Land van Cuijk waarin elk kind kansrijk, gezond en veilig opgroeit. Een sterke sociale en pedagogische basis staat centraal. De dagelijkse leefomgeving van kinderen – thuis, op school, in de wijk en in hun vrije tijd – vormt het fundament voor hun ontwikkeling. We zorgen voor een kansrijke omgeving die ontwikkeling stimuleert en steun biedt waar nodig. Kinderen kunnen zich ontwikkelen langs doorgaande lijnen van kinderopvang naar primair onderwijs, voortgezet onderwijs en uiteindelijk de arbeidsmarkt. Rond scholen is sprake van een sterke samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, zorg, welzijn en sport, gericht op de ontwikkeling van het kind. Randvoorwaardelijk hierbij zijn gezonde, toekomstbestendige leeromgevingen die we inrichten passend bij de visie op onderwijs. Daarom zorgen we voor scholen en opvang waar meer kinderen dichtbij huis, zo regulier mogelijk onderwijs kunnen volgen en besteden aandacht aan kinderen die (tijdelijk) niet naar school gaan. We investeren daarvoor in gezonde, duurzame en goed geventileerde schoolgebouwen in een groene omgeving en passend bij de behoefte vanuit woningbouw en demografie.

Wat gaan we daar voor doen?

- We stellen een nieuw integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs 2027 t/m 2030 op en leggen inhoudelijke kredietvoorstellen voor voortvloeiende uit het IHP.
- We onderzoeken de gevolgen van inclusiever onderwijs voor jeugdhulp, leerlingenvervoer, leerplicht en onderwijshuisvesting en bepalen de gemeentelijke inzet die hiervoor nodig is.
- We evalueren het huidige beleidsplan Kansrijk Opgroeien en stellen een aangescherpt beleidsplan op voor 2028-2032 (zie ook programma 6).

4.2. Wat mag het kosten?

(bedragen x €1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Meerjarenbegroting		
				2028	2029	2030
Lasten						
4.1 Onderwijsbeleid	-4.928	-5.353	-5.761	-5.781	-5.780	-5.780
4.2 Onderwijshuisvesting	-7.258	-8.149	-7.375	-7.880	-7.992	-8.996
Totaal Lasten	-12.186	-13.501	-13.136	-13.661	-13.771	-14.776
Baten						
4.1 Onderwijsbeleid	1.755	2.093	2.093	2.093	2.093	2.093
4.2 Onderwijshuisvesting	743	680	680	680	680	680
Totaal Baten	2.498	2.772	2.772	2.772	2.772	2.772
Saldo van baten en lasten	-9.688	-10.729	-10.364	-10.889	-10.999	-12.004
Onttrekking aan reserves						
4.2 Onderwijshuisvesting	1.056	2.086	642	269	269	269
Totaal Onttrekking aan reserves	1.056	2.086	642	269	269	269
Mutaties in de reserves	1.056	2.086	642	269	269	269
Resultaat	-8.632	-8.643	-9.722	-10.621	-10.731	-11.735

Ontwikkeling saldo begroting 2027 - begroting 2026

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de oude naar de nieuwe begroting weer.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Perspectiefnota 2027-2030	-9.353	-10.274	-10.367	-11.244
Overige Raadsvoorstellen	0	0	0	0
Startsaldo begroting	-9.353	-10.274	-10.367	-11.244
Nieuw beleid - Wensen	-78	-98	-98	-98
Bestaand beleid	67	67	67	67
Loon- & prijsontwikkeling	-114	-114	-114	-114
Kapitaallasten	32	74	57	-70
Overige kleine mutaties < € 100.000	-142	-142	-142	-142
Technische wijzigingen	-75	-75	-75	-75
Gemeenschappelijke Regelingen	-59	-59	-59	-59
Saldo begroting Programmabegroting 2027	-9.722	-10.621	-10.731	-11.735

In onderstaande tabel worden indien van toepassing de volgende mutaties voor het programma toegelicht.

Nieuw beleid - Wensen

Nieuw beleid - Onontkoombaar

Bestaand beleid

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Nieuw beleid - Wensen				

Uitbreiding leerlingenvervoer Internationale Schakelklas Voortgezet Onderwijs	-78	-98	-98	-98
--	-----	-----	-----	-----

De 'Nadere regels bekostiging leerlingenvervoer' zijn aangepast om te voorzien in vervoer naar de internationale schakelklas (taalonderwijs) voor het voortgezet onderwijs. Dit was eerder voor het primair onderwijs al gerealiseerd en nu voor het voortgezet onderwijs geharmoniseerd. Hierover hebben wij uw raad bij raadsinformatiebrief geïnformeerd (2026-RIB-123 Leerlingenvervoer Voortgezet onderwijs internationale schakelklas).

Bestaand beleid				
Herrekening salarisbegroting	67	67	67	67

Dit betreft een doorrekening van onze personeelsbegroting, inclusief ontwikkelingen in de CAO, doorrekeningen naar investeringen/projecten en exploitatie. U ziet de financiële consequenties per programma.

4.3 Welke verbonden partijen zijn hierbij betrokken?

Onderstaande verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen uit dit programma:

- GR voor het toezicht op het openbaar onderwijs
- Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant

Een nadere toelichting op de verbonden partij is opgenomen in de paragraaf [Verbonden partijen](#).

4.4. Welke investeringen zijn hiervoor gepland?

Hieronder het geplande overzicht van investeringen voor dit programma.

Alle investeringen met het startjaar 2027 (in onderstaande tabel weergegeven met het jaar 2027), leggen wij aan u voor in het raadsbesluit om beschikbaar te stellen. Investeringen die starten in 2028 en verder zijn enkel voor het meerjareninzicht en worden nu niet beschikbaar gesteld.

In het proces naar de begroting 2028 bekijken we de gehele investeringsportefeuille om te komen tot een realistische investeringsplanning. Dit betekent dat investeringen mogelijk later starten/gereed zijn, niet uitgevoerd worden binnen deze collegeperiode of in zijn geheel niet meer worden uitgevoerd.

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2027	Uitvoer.progr IHP Gymzaal Kloosterhof 2027-2029	2.167	0	3	11	65
2027	Uitvoer.progr IHP Jan de Quay 2027-2029	5.359	0	5	26	155
2028	Uitvoer.progr IHP De Klimop Wilbertoord 2028-2029	3.087	0	0	16	93
2028	Uitvoer.progr IHP Antonius Maashees 2028-2029	3.328	0	0	16	96
2029	Uitvoer.progr IHP Laurentiushof Vierlingsbeek 2029-2030	7.450	0	0	0	34
2029	Uitvoer.progr IHP St. Jozef Holthees 2029-2030	2.596	0	0	0	16
2030	Uitvoer.progr IHP De Zonnewijzer Westerbeek 2030-2031	3.251	0	0	0	0
2030	Uitvoer.progr IHP SBO De Wingerd Cuijk 2030-2031	6.717	0	0	0	0
2030	Uitvoer.progr IHP De Bolster Sambeek 2030-2031	4.083	0	0	0	0
2030	Uitvoer.progr IHP Pater Eymard Stevensbeek 2030-2031	2.496	0	0	0	0

4.5. Welke uitvoeringsrisico's zijn er aan het programma verbonden?

- Een project betekent per definitie risico-gestuurd werken, gefaseerd, met tussentijdse mijlpalen en een duidelijk eindresultaat. De meeste grote projecten zijn complex qua uiteenlopende belangen, tijdsduur en technologische zekerheid. De huidige cumulatie van ontwikkelingen maakt dat de gemeente bij met name de uitvoering van projecten te maken heeft met schaarste aan personeel, schaarste aan materialen, schaarste aan energiebronnen en -dragers en beperkingen als gevolg van de milieu- en stikstofproblematiek en netcongestie. Hierdoor kunnen projecten uitlopen waardoor de projecten ook duurder worden.

4.6. Wat zijn de beleidskaders?

Voor de beleidskaders voor dit programma verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: [Verordeningen](#)

4.7. Wat zijn de beleidsindicatoren?

Onderwijs

Waarstaatjegemeente: [Onderwijs](#)

5. Sport en Cultuur

5.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit programma gaat over de manier waarop sport en cultuur bijdragen aan het welzijn, het welbevinden, de vitaliteit en de identiteit van de inwoners van gemeente Land van Cuijk. Ook dragen sport en cultuur bij aan een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen. Het programma is gericht op het stimuleren van activiteiten op deze gebieden.

Wat willen we bereiken?

We dragen bij aan het creëren van een omgeving waarin sport- en cultuuraccommodaties en -voorzieningen toekomstbestendig en toegankelijk blijven of worden gemaakt voor iedereen. Het verenigingsleven vormt in dit perspectief een belangrijke bouwsteen voor de sociale cohesie binnen onze gemeenschap. Verenigingen zitten zelf aan het stuur. Als gemeente faciliteren we, stimuleren we en jagen we lokale initiatieven aan.

Wij blijven inzetten op goede voorzieningen voor iedereen, met een aanbod dat past bij de omvang en demografie van onze gemeente. We hechten aan een goede spreiding van voorzieningen en bereikbaarheid ervan. We jagen sporten en bewegen aan via de subsidiëring van verenigingen en de maatregelen voortvloeiende uit het sportbeleid met een belangrijke rol voor de beweegcoaches, verenigingen en openbare speelplekken.

Deelname aan kunst en cultuur heeft een aantoonbaar positief effect op de ontwikkeling van kinderen. Specifiek voor muziek zijn deze effecten sterk onderbouwd. We versterken, verbinden en vernieuwen conform de lijnen uit de cultuurnota, waarbij we focus leggen op kennismaking met cultuur door jeugdigen en (financiële) toegankelijkheid van het aanbod.

We hechten waarde aan ons erfgoed en vinden hierin de sporen uit het verleden. Zowel boven als onder de grond. Het vertelt meer over waar we vandaan komen en wie we zijn; het is onze identiteit. Het is van groot belang dat we dit erfgoed goed bewaren. Maar we willen meer dan dat. We zetten sterk in op het beleven, ontwikkelen en verbinden.

Wat gaan we daar voor doen?

- We continueren privatiseringen buitensport met inachtneming bestaande overeenkomsten.
- We continueren verduurzaming binnensportaccommodaties en cultuuraccommodaties conform routekaart.
- Actualisatie uitvoeringsprogramma sport.
- We stellen een eerste plan op m.b.t. de fusie van de tennisverenigingen Escharen, Gassel en Grave.
- We bereiden een voorstel binnensportaccommodatie Beers voor (icm onderwijs).
- We besluiten over de realisatie revitalisering sportpark Groenendijkse Kampen Cuijk.
- We herijken het uitvoeringsprogramma van de cultuurnota.
- We evalueren de waarderingssubsidies cultuur.
- We zorgen voor een herbestemming van de kunstcollectie.
- We verlengen het huidig Erfgoedbeleid inclusief bijbehorend werkprogramma.

5.2. Wat mag het kosten?

(bedragen x €1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Meerjarenbegroting		
				2028	2029	2030
Lasten						
5.1 Sport	-6.460	-12.110	-7.658	-8.071	-10.132	-10.162
5.2 Cultuur	-9.219	-9.557	-9.113	-9.461	-9.492	-9.484
Totaal Lasten	-15.679	-21.668	-16.771	-17.533	-19.624	-19.646
Baten						
5.1 Sport	1.060	993	920	920	1.006	1.006
5.2 Cultuur	843	491	336	336	336	336
Totaal Baten	1.903	1.484	1.256	1.256	1.342	1.342
Saldo van baten en lasten	-13.776	-20.184	-15.515	-16.277	-18.282	-18.304
Onttrekking aan reserves						
5.1 Sport	331	5.624	323	323	1.519	1.519
5.2 Cultuur	711	772	366	39	39	39
Totaal Onttrekking aan reserves	1.042	6.396	689	362	1.558	1.558
Mutaties in de reserves	1.042	6.396	689	362	1.558	1.558
Resultaat	-12.734	-13.787	-14.826	-15.915	-16.724	-16.746

Ontwikkeling saldo begroting 2027 - begroting 2026

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de oude naar de nieuwe begroting weer.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Perspectiefnota 2027-2030	-13.864	-14.333	-14.495	-14.408
Overige Raadsvoorstellen	0	0	0	0
Startsaldo begroting	-13.864	-14.333	-14.495	-14.408
Nieuw beleid - Wensen	-492	-979	-1.579	-1.579
Bestaand beleid	71	71	71	71
Loon- & prijsontwikkeling	-297	-297	-297	-297
Kapitaallasten	4	-127	-174	-282
Overige kleine mutaties < € 100.000	-122	-122	-122	-122
Technische wijzigingen	-85	-86	-86	-87
Gemeenschappelijke Regelingen	-42	-42	-42	-42
Saldo begroting Programmabegroting 2027	-14.826	-15.915	-16.724	-16.746

In onderstaande tabel worden indien van toepassing de volgende mutaties voor het programma toegelicht.

Nieuw beleid - Wensen

Nieuw beleid - Onontkoombaar

Bestaand beleid

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Nieuw beleid - Wensen				
Culturele centra	-87	-374	-374	-374
Via raadsinformatiebrief (2025-RIB-201) bent u geïnformeerd over financiële problematiek bij Cultureel Centrum Myllesweerd (Myllesweerd) en Stichting Podiumkunsten De Weijer (SPW). Hierbij is aangegeven dat wij op basis van externe onderzoeken de subsidiebehoefte in beeld zouden brengen. Ook de Schouwburg is in deze onderzoeken meegenomen. Hiervoor is een afzonderlijk raadsvoorstel ter besluitvorming aangeboden voor behandeling in het vierde kwartaal van 2026. In deze voorliggende begroting 2027-2030 is structureel aanvullend budget voor de subsidiëring van de 3 culturele centra opgenomen, overeenkomstig het raadsvoorstel. Daarnaast hebben wij parallel gekeken naar de meest wenselijke organisatievorm voor de exploitatie van De Weijer om onze beleidsdoelstellingen na te streven. De exploitatie van Cultureel centrum De Weijer (De Weijer) is momenteel belegd bij een commerciële partij. Dit in afwijking van de exploitatie van Myllesweerd en de Schouwburg. Voorgesteld wordt dit te harmoniseren en ook de exploitatie van De Weijer met ingang van 2028 onder te brengen bij een stichting waarvan de missie, governance en besteding van middelen volledig in dienst staan van de maatschappelijke doelen. Bij voorkeur gerund door een stichting met een vrijwilligersbestuur met beperkte inzet van betaalde krachten zoals dit ook het geval is bij Myllesweerd. Hiervoor is in 2027 een eenmalig budget opgenomen voor externe begeleiding van de opstart van deze nieuwe organisatie van € 68.000, deze wordt bekostigd uit de algemene reserve.				
Evenementen	-5	-5	-5	-5
Vooruitlopend op de vaststelling van de evenementenvisie door de raad in het najaar worden middelen opgevoerd die nodig zijn voor uitvoering van deze visie en het bijbehorende Uitvoeringskader evenementen. Het gaat hier met name om facilitering van evenementen door de buitendienst met menskracht en materiaal.				
Privatisering buitensport	-400	-600	-1.200	-1.200
Conform uw aangenomen motie 'Perspectief en gelijkwaardigheid voor buitensportverenigingen' en onze reactie hierop via raadsinformatiebrief 2026-RIB-62, is het aanvullend benodigd bedrag opgenomen voor de uitvoering van de privatisering conform de geharmoniseerde systematiek voor de reeds geprivatiseerde verenigingen.				
Bestaand beleid				
Herrekening salarisbegroting	71	71	71	71
Dit betreft een doorrekening van onze personeelsbegroting, inclusief ontwikkelingen in de CAO, doorrekeningen naar investeringen/projecten en exploitatie. U ziet de financiële consequenties per programma.				

5.3 Welke verbonden partijen zijn hierbij betrokken?

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit programma.

5.4. Welke investeringen zijn hiervoor gepland?

Hieronder het geplande overzicht van investeringen voor dit programma.

Alle investeringen met het startjaar 2027 (in onderstaande tabel weergegeven met het jaar 2027), leggen wij aan u voor in het raadsbesluit om beschikbaar te stellen. Investeringsplanning die starten in 2028 en verder zijn enkel voor het meerjarenoverzicht en worden nu niet beschikbaar gesteld.

In het proces naar de begroting 2028 bekijken we de gehele investeringsportefeuille om te komen tot een realistische investeringsplanning. Dit betekent dat investeringen mogelijk later starten/gereed zijn, niet uitgevoerd worden binnen deze collegeperiode of in zijn geheel niet meer worden uitgevoerd.

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2028	Wielerbaan 2028-2029	2.000	0	0	10	70
2029	Fusie buitensport Beers en Vianen 2029-2030	3.000	0	0	0	15
2029	Fusie TV Edos, TV Esteren en TPV Thos 2029-2030	3.000	0	0	0	15
2029	Sporthal Haps 2029-2031	6.000	0	0	0	20
2030	Sporthal Mill 2030-2032	8.000	0	0	0	0
2030	Sporthart Mill 2030-2032	4.000	0	0	0	0

5.5. Welke uitvoeringsrisico's zijn er aan het programma verbonden?

- Een project betekent per definitie risico-gestuurd werken, gefaseerd, met tussentijdse mijlpalen en een duidelijk eindresultaat. De meeste grote projecten zijn complex qua uiteenlopende belangen, tijdsduur en technologische zekerheid. De huidige cumulatie van ontwikkelingen maakt dat de gemeente bij met name de uitvoering van projecten te maken heeft met schaarste aan personeel, schaarste aan materialen, schaarste aan energiebronnen en -dragers en beperkingen als gevolg van de milieu- en stikstofproblematiek en netcongestie. Hierdoor kunnen projecten uitlopen waardoor de projecten ook duurder worden.

5.6. Wat zijn de beleidskaders?

Voor de beleidskaders voor dit programma verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: [Verordeningen](#)

5.7. Wat zijn de beleidsindicatoren?

Sport en cultuur

Waarstaatjegemeente: [Sport en cultuur](#)

6. Sociaal domein

6.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit programma gaat over de kwaliteit van leven van inwoners en de voorwaarden die nodig zijn om volwaardig mee te doen in de samenleving. Het richt zich zowel op het ondersteunen van inwoners en huishoudens als op preventie en het versterken van de sociale omgeving waarin mensen leven. Binnen dit programma geeft de gemeente uitvoering aan haar wettelijke verantwoordelijkheden op het gebied van onder meer maatschappelijke ondersteuning (Wmo), jeugdhulp, participatie, inkomensondersteuning, schuldhelpverlening, inburgering, vluchtelingen, publieke gezondheid, volwasseneneducatie en welzijn.

Wat willen we bereiken?

Inwoners zijn verbonden in krachtige gemeenschappen

Inwoners voelen zich verbonden met hun omgeving, ontmoeten elkaar, zien naar elkaar om en zetten zich in voor hun leefomgeving, waarbij er plaats is voor iedereen. Inwoners krijgen ruimte om initiatief te nemen en actief bij te dragen aan hun buurt, wijk of kern. Voorzieningen, activiteiten en ontmoetingsplekken ondersteunen het sociale leven en sluiten aan bij de omvang en behoeften van een kern of wijk.

Kinderen en jongeren groeien kansrijk, gezond en veilig op

We willen dat kinderen en jongeren gezond, veilig en met gelijke kansen kunnen opgroeien. Zij groeien op in een omgeving die hun ontwikkeling ondersteunt en hen de mogelijkheid biedt om mee te doen. Een sterke basis thuis, op school, in de buurt en in de vrije tijd helpt problemen te voorkomen of in een vroeg stadium aan te pakken, zodat minder jeugdigen uiteindelijk afhankelijk zijn van jeugdhulp (zie ook programma 4).

Inwoners hebben inkomenszekerheid en kunnen meedoen

Inwoners kunnen meedoen aan de samenleving, ongeacht hun financiële situatie. Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij inkomen, werk of schulden vinden gemakkelijk de weg naar hulp. Meer inwoners weten beschikbare regelingen en voorzieningen te vinden en te benutten. Ook streven we ernaar dat meer inwoners deelnemen aan werk, omdat werk zorgt voor inkomen, structuur, sociale contacten en kansen om mee te doen.

Inwoners kunnen gezond en zelfstandig leven

We willen dat inwoners zo lang mogelijk gezond en vitaal leven, zelfstandig wonen, regie houden op hun leven en meedoen in de samenleving. Daarbij willen we problemen zoveel mogelijk voorkomen en de steun en betrokkenheid van mensen om hen heen versterken en benutten, zodat inwoners waar mogelijk minder afhankelijk zijn van professionele ondersteuning.

Inwoners kunnen rekenen op vindbare en samenhangende ondersteuning

We willen dat inwoners eenvoudig de weg vinden naar zorg en ondersteuning wanneer dat nodig is. Ondersteuning is dichtbij beschikbaar, sluit aan bij de leefwereld van inwoners en wordt vanuit een herkenbare aanpak georganiseerd. Ook wanneer vragen meerdere levensdomeinen raken of ingewikkeld zijn, ontvangen inwoners ondersteuning die in samenhang wordt geboden, aansluit bij hun situatie en hen helpt om weer verder te kunnen.

Wat gaan we daar voor doen?

Inwoners zijn verbonden in krachtige gemeenschappen

- We stellen een strategische visie sociaal domein 2040 op. Hierin leggen we de koers vast voor een toekomstbestendig sociaal domein dat bijdraagt aan de kwaliteit van leven voor onze inwoners.
- We stellen een Lokale Inclusie Agenda op om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan doen in de samenleving.
- We stellen het uitvoeringsplan regenbooggemeente vast ter bevordering van inclusie van de LHBTIQA+ gemeenschap.
- We continueren de uitvoering van vastgestelde vernieuwingen van diverse accommodaties (gemeenschapshuizen Landhorst, Wilbertoord, Sint Hubert, Vierlingsbeek, Velp, Katwijk, Groeningen, Langenboom, Grave-Oost).
- We zetten het programma voor het verbeteren van de toegankelijkheid van (gemeentelijke) accommodaties voort.
- We stellen een voorstel op voor de upgrade van wijkaccommodatie De Driewiek in Boxmeer-Noord.

Kinderen en jongeren groeien kansrijk, gezond en veilig op

- We evalueren het huidige beleidsplan Kansrijk Opgroeien en stellen een aangescherpt beleidsplan op voor de periode 2028-2032. Hierin borgen we de werkzame onderdelen van de preventieve aanpak en geven invulling aan afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd over het versterken van de sociale basis en preventie.
- We stellen samen met het netwerk Kansrijk Opgroeien een uitvoeringsplan 2028-2029 op.
- We geven uitvoering aan het Regionaal Uitvoeringsprogramma Jeugd 2024-2028 en de regionale opgaven uit de Hervormingsagenda Jeugd, zoals de af- en ombouw van JeugdzorgPlus, de contractering van kleinschalige woonvormen en de voorbereiding van de inkoop van specialistische jeugdhulp vanaf 2028.

Inwoners hebben inkomenszekerheid en kunnen meedoen

- We evalueren het huidige beleidsplan bestaanszekerheid en stellen een plan bestaanszekerheid 2028-2032 op. Hierin werken we uit hoe we het bereik van minimaregelingen vergroten en inwoners ondersteunen richting werk en participatie.
- We zetten de uitvoering van schulddienstverlening fase 1 voort en monitoren de ervaringen, waarmee we zorgen voor passende ondersteuning.
- We intensiveren de regionale samenwerking met IBN, voor verdere verbetering van de toeleiding naar werk.
- We rollen de Participatiewet in balans en de Wet Handhaving sociale zekerheid verder uit, waarmee we de bestaanszekerheid van inwoners versterken en regelgeving waar mogelijk vereenvoudigen.

Inwoners kunnen gezond en zelfstandig leven

- We stellen een uitvoeringsplan volksgezondheid op. We vertalen hierin de doelstellingen van het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord en nemen maatregelen voor een gezonde leefstijl, een gezonde leefomgeving en het verkleinen van gezondheidsverschillen.
- We onderzoeken hoe we de beweging van zorg naar gezondheid en welzijn uit het IZA transformatieplan MooiMaasvallei structureel kunnen verankeren na afloop van het transformatieplan eind 2027. Hierbij nemen we een besluit over de manier waarop we dit gezamenlijk organiseren en financieren.
- We stellen suïcidepreventiebeleid op om de problematiek vroegtijdig te signaleren en tijdig de juiste ondersteuning te kunnen bieden.
- We brengen een zienswijze uit op het voorgenomen besluit over de toekomstige samenwerking tussen GGD Hart van Brabant en de GGD West-Brabant. Het Algemeen Bestuur besluit uiteindelijk over een vernieuwde samenwerkingsovereenkomst of fusie.
- We werken vanuit de Werkagenda Inwoners met een psychische kwetsbaarheid (2024-2028) aan goede ondersteuning, afgestemd op hun behoefte.
- We intensiveren de aanpak van huiselijk geweld en femicide door het bestaande instrumentarium te versterken. We willen scherper inzicht krijgen in de lokale problematiek. Hiernaast zetten wij nadrukkelijk in op bewustwording en bieden een concreet handelingsperspectief voor zowel inwoners als professionals. Om deze ambitie duurzaam te realiseren, kiezen we in beginsel niet voor nieuwe projecten, maar voor een stevige en structurele verankering binnen de huidige netwerken. Dit betekent dat we onder andere inzetten op de aanpak 'Veilig in Afhankelijkheidsrelaties', zorgen voor een samenhangende aanpak wanneer voor een inwoner veiligheid- en zorgvragen in een situatie samenkomen. Ook prioriteren we dit thema op het snijvlak van het sociaal- en veiligheidsdomein.

Inwoners kunnen rekenen op vindbare en samenhangende ondersteuning

- We werken aan het versterken van onze uitvoering door het uitwerken van één herkenbare toegang en samenhangende werkwijze voor de uitvoering van de Participatiewet, Wmo, Jeugdhulp en schulddienstverlening. Daarbij versterken we de verbinding met het medisch en veiligheidsdomein voor situaties waarin deze problematiek voor inwoners samenkomen.
- We onderzoeken of een lokale pilot kan worden gestart waarbij wijkverpleegkundigen een grotere rol krijgen in de voorbereiding van Wmo-indicaties.
- We actualiseren de Wmo-verordening en de bijbehorende beleidsregels.

6.2. Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
(bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
6.1 Leefbaarheid	-27.984	-28.554	-14.897	-15.257	-15.475	-15.722
6.2 Inkomensvoorziening	-30.283	-32.584	-32.459	-32.326	-32.326	-32.326
6.3 Werk en activering	-22.762	-21.985	-21.410	-20.856	-20.178	-19.281
6.4 Jeugd	-43.274	-47.376	-49.528	-49.190	-49.322	-49.304
6.5 Maatschappelijke ondersteuning	-28.440	-31.851	-34.589	-34.774	-33.755	-34.305
6.6 Gezondheidszorg	-8.293	-7.857	-7.568	-4.726	-4.759	-4.760
Totaal Lasten	-161.035	-170.206	-160.452	-157.130	-155.815	-155.699
Baten						
6.1 Leefbaarheid	18.023	11.874	1.333	1.332	1.068	1.068
6.2 Inkomensvoorziening	23.920	25.741	25.741	25.741	25.741	25.741
6.3 Werk en activering	1.970	1.879	1.879	1.879	1.879	1.879
6.4 Jeugd	417	144	0	1.099	1.096	1.096
6.5 Maatschappelijke ondersteuning	5.313	2.953	2.953	3.844	2.572	2.572
6.6 Gezondheidszorg	4.023	3.351	2.843	0	0	0
Totaal Baten	53.666	45.942	34.749	33.895	32.355	32.355
Saldo van baten en lasten	-107.369	-124.264	-125.702	-123.235	-123.460	-123.343
Stortingen in reserves						
6.2 Inkomensvoorziening	-126	0	0	0	0	0
6.5 Maatschappelijke ondersteuning	-3.040	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen in reserves	-3.166	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves						
6.1 Leefbaarheid	4.042	4.761	360	609	655	749
6.2 Inkomensvoorziening	74	273	13	4	4	4
6.4 Jeugd	1.671	2.148	1.541	0	0	0
6.5 Maatschappelijke ondersteuning	0	748	1.166	801	0	0
Totaal Onttrekking aan reserves	5.788	7.930	3.081	1.414	659	753
Mutaties in de reserves	2.622	7.930	3.081	1.414	659	753
Resultaat	-104.747	-116.334	-122.621	-121.821	-122.801	-122.591

Ontwikkeling saldo begroting 2027 - begroting 2026

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de oude naar de nieuwe begroting weer.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Perspectiefnota 2027-2030	-118.864	-117.546	-117.380	-117.293
Overige Raadsvoorstellen	0	0	0	0
Meicirculaire 2026	-1.634	-679	-800	-634
Startsaldo begroting	-120.498	-118.225	-118.181	-117.927
Nieuw beleid - Onontkoombaar	-1.427	-2.917	-3.048	-3.031
Bestaand beleid	53	53	-151	-151
Loon- & prijsontwikkeling	-419	-419	-419	-419
Kapitaallasten	-4	25	-402	-461
Overige kleine mutaties < € 100.000	157	148	148	148
Technische wijzigingen	-242	-242	-505	-506
Gemeenschappelijke Regelingen	-243	-243	-243	-243
Saldo begroting Programmabegroting 2027	-122.621	-121.821	-122.801	-122.591

In onderstaande tabel worden indien van toepassing de volgende mutaties voor het programma toegelicht.

Nieuw beleid - Wensen

Nieuw beleid - Onontkoombaar

Bestaand beleid

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Nieuw beleid - Onontkoombaar				

Aanpak doelmatige en effectieve inzet specialistische jeugdhulp

73 833 1.452 2.219

In lijn met de Hervormingsagenda Jeugd werken we gericht aan een doelmatige en effectieve inzet van specialistische jeugdhulp en daarmee aan het beheersen van de jeugdhulpuitgaven. We investeren in bewezen werkwijzen die bijdragen aan betere resultaten voor jeugdigen en gezinnen én de inzet van specialistische jeugdhulp verminderen. Ook zetten we onder meer in op het voorkomen van onnodige stapeling van hulp en het tijdig afbouwen van ondersteuning waar dat mogelijk is. Structurele financiering voor Kansrijk Opgroeien is een fundamentele randvoorwaarde voor het realiseren van deze kostenbeheersing.

Kansrijk Opgroeien, inzet op een sterke sociale basis en preventie

0 -1.500 -1.500 -1.500

Structurele financiering voor de werkzame interventies van Kansrijk Opgroeien. Het gaat om laagdrempelige, preventieve voorzieningen en activiteiten in de leefomgeving die helpen problemen te voorkomen, vroegtijdig te signaleren en zwaardere hulp te beperken. Het versterken van de sociale basis en preventie is een afspraak uit de Hervormingsagenda Jeugd en vormt het fundament onder de aanpak gericht op het beheersen van de jeugdhulpuitgaven (aanpak doelmatige en effectieve inzet specialistische jeugdhulp).

Volume-ontwikkeling specialistische jeugdhulp	-1.500	-2.250	-3.000	-3.750
--	--------	--------	--------	--------

De Jeugdwet is een open einde regeling. We houden rekening met een groei van de jeugdhulpuitgaven omdat de zwaarte van de zorgvraag toeneemt en het aantal jeugdigen in jeugdhulp licht toeneemt. Tegelijkertijd zetten we in op het afvlakken van deze groei richting de raming die het Centraal Plan Bureau aanhoudt voor de (autonome) volumegroei van jeugdzorg (2,4%).

Bestaand beleid

Herrekening salarisbegroting	228	228	24	24
-------------------------------------	-----	-----	----	----

Dit betreft een doorrekening van onze personeelsbegroting, inclusief ontwikkelingen in de CAO, doorrekeningen naar investeringen/projecten en exploitatie. U ziet de financiële consequenties per programma.

MFA Oelbroeck	-175	-175	-175	-175
----------------------	------	------	------	------

De vergoeding van de energiekosten van 175.000 welke MFA Oelbroeck aan de gemeente betaalt vervalt. MFA Oelbroeck betaalt de energiekosten voortaan rechtstreeks aan de energieleverancier. De energiekosten die de gemeente betaalt komen ook te vervallen, deze zijn opgenomen in de mutaties met betrekking tot het gemeentelijk vastgoed. Per saldo is het geheel budgettair neutraal.

6.3 Welke verbonden partijen zijn hierbij betrokken?

Onderstaande verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen uit dit programma:

- GGD Hart voor Brabant
- Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost
- Regionale ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord
- Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant

Een nadere toelichting op de verbonden partij is opgenomen in de paragraaf [Verbonden partijen](#).

6.4. Welke investeringen zijn hiervoor gepland?

Hieronder het geplande overzicht van investeringen voor dit programma.

Alle investeringen met het startjaar 2027 (in onderstaande tabel weergegeven met het jaar 2027), leggen wij aan u voor in het raadsbesluit om beschikbaar te stellen. Investeringsprojecten die starten in 2028 en verder zijn enkel voor het meerjarenoverzicht en worden nu niet beschikbaar gesteld.

In het proces naar de begroting 2028 bekijken we de gehele investeringsportefeuille om te komen tot een realistische investeringsplanning. Dit betekent dat investeringen mogelijk later starten/gereed zijn, niet uitgevoerd worden binnen deze collegeperiode of in zijn geheel niet meer worden uitgevoerd.

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2028	MFA en binnensportaccommodatie Beers 2028-2030	3.530	0	0	15	25
2029	MFA Grave binnenstad 2029-2030	9.000	0	0	0	45
2029	MFA Stevensbeek 2029-2030	2.500	0	0	0	13

6.5. Welke uitvoeringsrisico's zijn er aan het programma verbonden?

- Een belangrijk financieel risico binnen het sociaal domein is het open-eindekarakter van een groot deel van de regelingen. Een toenemend gebruik of zwaardere ondersteuningsbehoefte kan leiden tot hogere kosten dan begroot. Daarnaast is er onzekerheid over de ontwikkeling van de rijksmiddelen voor met name jeugdhulp. Begin 2027 wordt hierover een zwaarwegend advies van de Deskundigencommissie (Hervormingsagenda Jeugd) verwacht. De VNG zet in op passende compensatie.

6.6. Wat zijn de beleidskaders?

Voor de beleidskaders voor dit programma verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: [Verordeningen](#)

6.7. Wat zijn de beleidsindicatoren?

Werk en inkomen

Waarstaatjegemeente: [Werk en inkomen](#)

Jeugd en jeugdhulpverlening

Waarstaatjegemeente: [Jeugd en jeugdhulpverlening](#)

Gezondheid

Waarstaatjegemeente: [Dashboard - Gezondheid - Land van Cuijk](#)

7. Milieu

7.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit programma gaat over Water- en bodemsturend voor de ruimtelijke planvorming, wat betekent dat we met de functie en het ruimtegebruik zo veel mogelijk aansluiten bij de natuurlijke kenmerken van het water- en bodemsysteem. Verder gaat het over de inzameling van afval, het aanleggen en onderhouden van riolen, duurzaamheid, duurzame energie, klimaatbestendigheid, mobiliteit, natuur en landschap en milieubeheer.

Wat willen we bereiken?

Inwoners en ondernemers helpen met advies voor het verduurzamen van hun woning of bedrijf zodat zij energie kunnen besparen, van het gas af kunnen en zich aanpassen aan het veranderende klimaat. Dit doen we door het inrichten van een energiehuis, een one-stop-shop die ervoor moet zorgen dat het voor diverse doelgroepen duidelijker en makkelijker wordt om de gewenste hulp en advies te vinden en te krijgen. Het Energiehuis moet integraal en laagdrempelig zijn voor huiseigenaren, (ver)huurders, VvE's, monumenteigenaren, maar ook maatschappelijke organisaties en ondernemers moeten er op termijn terecht kunnen voor ondersteuning bij alle stappen van het verduurzamingsproces.

Voorbereidt zijn op de Europese regels voor schoon en gezond water. We willen een goede waterkwaliteit en een sterk watersysteem in het Land van Cuijk.

We planten in deze bestuursperiode voor elke inwoner van Land van Cuijk één boom: in totaal 93.828 bomen. Hiermee dragen we bij aan verschillende gemeentelijke doelstellingen waaronder meer biodiversiteit maar ook dragen bomen bij aan een gezonde leefomgeving voor onze inwoners.

Oplossingsrichtingen voor netcongestie voor de korte, middellange en lange termijn.

Ontwikkelen beleid gewasbeschermingsmiddelen

Een handelingsperspectief over hoe om te gaan met gewasbeschermingsmiddelen.

Uitvoering Aanpak overbelaste situaties geur van veehouderijen

Bij vaststelling van het geurbeleid is geconstateerd dat bestaande overbelaste situaties niet met nieuw beleid opgelost kunnen worden. Daarvoor is de Aanpak overbelaste situaties geur van veehouderijen 2025 vastgesteld. De uitvoering van de aanpak moet ertoe leiden dat alle bestaande overbelaste situaties van geur van veehouderijen in onze gemeente op den duur verholpen worden.

We werken verder aan een vitaal landelijk gebied waarin natuur, gezonde leefomgeving en landbouw samen gaan

Inzicht in de consequenties van de nieuwe wetgeving binnen gemeente land van Cuijk op bestaande geitenhouderijen en hun directe omgeving en toekomstige bouwplannen. Consistentie in benadering van situaties waarbij gezondheid en volkshuisvesting met elkaar in overeenstemming moeten worden gebracht op dit gebied.

Wat gaan we daar voor doen?

- We richten een energiehuis op voor de gemeente Land van Cuijk.
- We stellen een uitvoeringsprogramma op rondom schoon en gezond water.
- We stellen een plan van aanpak op om 93.828 bomen te planten.
- We starten in 2027 met het maken van een plan van aanpak over hoe we om kunnen gaan met netcongestie en dit zoveel mogelijk kunnen verminderen voor de middellange termijn. Samen met de regio wordt gekeken naar de lange termijn en wat de doorvertaling voor Land van Cuijk betekent.
- Uitwerken van een drietal scenario's voor een aanpak geurbelaste situaties en deze voorleggen ter besluitvorming aan de gemeenteraad. in 2026/2027 wordt een inventarisatie gemaakt van de overbelaste situaties en een concreet plan van aanpak opgesteld. Dat wordt in 2027 verder uitgewerkt en uitgevoerd op een nog te bepalen aantal locaties.
- In 2026/2027 wordt een inventarisatie gemaakt van de overbelaste situaties en een concreet plan van aanpak opgesteld. Dat wordt in 2027 verder uitgewerkt en uitgevoerd op een nog te bepalen aantal locaties.
- Anticipatie landelijke wetgeving geitenhouderijen. Inventarisatie en analyse van gevolgen landelijke wetswijziging. We handelen al in de geest van de komende wetswijziging.

7.2. Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenbegroting		
(bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
7.1 Riolering	-8.035	-7.491	-8.460	-8.689	-8.915	-9.499
7.2 Afval	-11.533	-11.345	-11.566	-11.577	-11.547	-11.544
7.3 Milieubeheer	-9.457	-21.392	-13.212	-9.487	-9.437	-9.311
Totaal Lasten	-29.026	-40.228	-33.238	-29.753	-29.898	-30.354
Baten						
7.1 Riolering	12.347	11.681	12.714	12.774	12.887	12.906
7.2 Afval	14.954	15.386	15.589	15.561	15.522	15.522
7.3 Milieubeheer	2.062	5.415	1.973	373	373	310
Totaal Baten	29.363	32.482	30.275	28.707	28.782	28.739
Saldo van baten en lasten	338	-7.747	-2.962	-1.046	-1.116	-1.615
Onttrekking aan reserves						
7.1 Riolering	18	0	18	18	18	18
7.3 Milieubeheer	467	3.118	115	115	65	3
Totaal Onttrekking aan reserves	484	3.118	133	133	83	20
Mutaties in de reserves	484	3.118	133	133	83	20
Resultaat	822	-4.629	-2.829	-913	-1.033	-1.595

Ontwikkeling saldo begroting 2027 - begroting 2026

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de oude naar de nieuwe begroting weer.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Perspectiefnota 2027-2030	-2.000	-2.172	-2.333	-2.815
Overige Raadsvoorstellen	0	0	0	0
Meicirculaire 2026	-2.923	0	0	0
Startsaldo begroting	-4.923	-2.172	-2.333	-2.815
Bestaand beleid	1.057	256	256	256
Loon- & prijsontwikkeling	-325	-325	-325	-325
Kapitaallasten	14	-10	32	-46
Overige kleine mutaties < € 100.000	1	1	1	1
Technische wijzigingen	1.938	1.930	1.928	1.927
Gemeenschappelijke Regelingen	-593	-593	-593	-593
Saldo begroting Programmabegroting 2027	-2.829	-913	-1.033	-1.595

In onderstaande tabel worden indien van toepassing de volgende mutaties voor het programma toegelicht.

Nieuw beleid - Wensen

Nieuw beleid - Onontkoombaar

Bestaand beleid

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Bestaand beleid				
Herrekening salarisbegroting	783	-19	-19	-19
Dit betreft een doorrekening van onze personeelsbegroting, inclusief ontwikkelingen in de CAO, doorrekeningen naar investeringen/projecten en exploitatie. U ziet de financiële consequenties per programma.				
Kostendekkendheid riool en afval	275	275	275	275

Berekening kostendekkendheid 2027 riool en afval.

7.3 Welke verbonden partijen zijn hierbij betrokken?

Onderstaande verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen uit dit programma:

- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Een nadere toelichting op de verbonden partij is opgenomen in de paragraaf [Verbonden partijen](#).

7.4. Welke investeringen zijn hiervoor gepland?

Hieronder het geplande overzicht van investeringen voor dit programma.

Alle investeringen met het startjaar 2027 (in onderstaande tabel weergegeven met het jaar 2027), leggen wij aan u voor in het raadsbesluit om beschikbaar te stellen. Investeringsen die starten in 2028 en verder zijn enkel voor het meerjarenozicht en worden nu niet beschikbaar gesteld.

In het proces naar de begroting 2028 bekijken we de gehele investeringsportefeuille om te komen tot een realistische investeringsplanning. Dit betekent dat investeringen mogelijk later starten/gereed zijn, niet uitgevoerd worden binnen deze collegeperiode of in zijn geheel niet meer worden uitgevoerd.

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2027	Vervanging glascontainers (2027)	400	0	31	30	30
2027	Tegengaan hittestress klimaatbest. (2027)	1.075	0	38	37	37
2027	Voorbereiding herinrichting Oliestraat Grave (2027-2029)	1.450	0	5	10	35
2027	Vervanging GFT-cocons (2027)	120	0	9	9	9
2027	Riolering (2027)	2.967	0	79	79	78
2027	Gemalen+drukriolering bouwkundig 45jr (2027)	1.030	0	33	33	33
2027	Gemalen+drukriolering Elektr. Mechan. 15jr (2027)	1.350	0	104	103	102
2028	Tegengaan hittestress (2028)	1.075	0	0	38	37
2028	Vervanging GFT-cocons (2028)	120	0	0	9	9
2028	Gemalen+drukriolering Elektr.Mechan. 15jr (2028)	641	0	0	49	49
2028	Gemalen+drukriolering bouwkundig 45 jr (2028)	1.932	0	0	62	62
2028	Riolering 70jr (2028)	1.572	0	0	38	38
2029	Tegengaan hittestress (2029)	1.075	0	0	0	38
2029	Gemalen+drukriolering Elektr. Mechan. 15jr (2029)	1.690	0	0	0	130
2029	Gemalen+drukriolering bouwkundig 45jr (2029)	8.644	0	0	0	279
2029	Riolering 70jr (2029)	3.233	0	0	0	79
2030	Riolering 70jr (2030)	9.970	0	0	0	0
2030	Tegengaan hittestress (2030)	1.075	0	0	0	0
2030	Gemalen+drukriolering bouwkundig 45jr (2030)	1.985	0	0	0	0
2030	Gemalen+drukriolering Elektr. Mechan. 15jr (2030)	1.540	0	0	0	0

7.5. Welke uitvoeringsrisico's zijn er aan het programma verbonden?

- Het energiehuis moet voldoen aan richtlijnen vanuit Europa, het is nog niet duidelijk hoe wij hieraan uitvoering kunnen geven. Afhankelijk van de gekozen vorm (fysiek, digitaal, hybride/een of meerdere locaties) zullen er voor het loket andere exploitatiekosten zijn, dit is nu nog niet bekend. Ook is nog niet duidelijk of, en hoeveel, subsidie er van de rijksoverheid zal komen.
- Zonder een goede gemeentelijke aanpak om de waterkwaliteit in onze regio te verbeteren en daarmee op termijn te voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), staan we minder sterk bij eventuele juridische procedures tegen activiteiten en vergunningen.
- De kosten en benodigde capaciteit verbonden aan (het voorbereiden van) het planten van ruim 93.000 bomen zijn niet in beeld en hiermee is nog geen rekening gehouden.
- Om een goed plan van aanpak rondom netcongestie te kunnen maken is inzicht nodig. Hier is ook de netbeheerder voor nodig. De netbeheerder geeft aan geen tijd te hebben voor individuele gemeenten. Via de energieregio moet bekeken worden welke oplossingen er toch gevonden kunnen worden.
- Een goede uitvoering van oplossingen voor netcongestie vraagt een integrale blik van wonen, economie, ruimte en mobiliteit.
- Het Rijk en de Provincie zijn ook al bezig met projecten, richtlijnen en misschien zelfs wetgeving rondom geurbelaste situaties. Uitvoering van deze beleidsontwikkeling zal daar mogelijk op moeten worden aangepast.
- Wanneer de samenwerking in uitvoering rondom deze overbelaste situaties moeizaam verloopt, of in juridische procedures belanden is de uitkomst, het te doorlopen proces en gevraagde inzet onvoorspelbaar.

7.6. Wat zijn de beleidskaders?

Voor de beleidskaders voor dit programma verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: [Verordeningen, beleids- en uitvoeringsplannen](#)

7.7. Wat zijn de beleidsindicatoren?

Energietransitie

Waarstaatjegemeente: [Energietransitie](#)

Duurzame leefomgeving

Waarstaatjegemeente: [Duurzame leefomgeving](#)

8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

8.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

We ontwikkelen Land van Cuijk met oog op de toekomst. We doen dat met behulp van onze nieuwe omgevingsvisie. We vertalen deze naar gebiedsprogramma's waar visie en uitvoering elkaar ontmoeten en we afspraken maken hoe we met onze ruimte om gaan. We willen de leefbaarheid in de dorpen en wijken versterken en een helder perspectief hebben op de voorzieningenstructuur. Daarnaast willen we een buitengebied dat meebeweegt met de vragen van vandaag, maar ook toekomstbestendig is voor de uitdagingen op de langere termijn.

Wat willen we bereiken?

Bouwen en Wonen

We willen dat alle mensen in het Land van Cuijk prettig kunnen wonen, passend bij ieders woonbehoefte. Door de sterke bevolkings- en huishoudensgroei én om bestaande woningtekorten terug te dringen, is het nodig dat er de komende jaren stevig doorgebouwd wordt in Land van Cuijk. Met in het bijzonder aandacht voor betaalbare woningen.

Ruimtelijke ontwikkeling

We streven naar een fysieke leefomgeving van hoge kwaliteit waarin de basisprincipes van de Omgevingsvisie (ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en gezondheid) herkenbaar zijn.

Wat gaan we daar voor doen?

- Op basis van de afspraken in de Woondeal RNOB willen wij in Land van Cuijk tot en met 2030 2.000 woningen realiseren in samenwerking met woningcorporaties, projectontwikkelaars, eigenaren en andere betrokken partijen.
- De woon(zorg)visie vertalen we mede op basis van de Wet versterking regie volkshuisvesting (wvrv) naar een volkshuisvestingsprogramma.
- We geven invulling aan de verplichting om binnen de woningbouwprogrammering voor 2026-2030 30 % sociale huur te realiseren en in dit verband verkennen wij de mogelijkheid van het instellen van een Woonfonds/Vereveningsfonds sociale woningbouw.
- Wij stellen in Land van Cuijk een Huisvestingsverordening op en onderzoeken of er sprake is van schaarste of verdringing, waardoor een deel van de sociale huurwoningen of nieuwbouw koopwoningen (in betaalbaar segment) met voorrang kan worden toegewezen aan woningzoekenden die maatschappelijk of economisch gebonden zijn aan de gemeente.
- We maken een verdieping op de omgevingsvisie door het opstellen van vijf of zes bundelingsgebiedsprogramma's. De eerste twee worden in 2027 vastgesteld. Uitgangspunt is dat in elke kern wordt gebouwd.
- We versnellen en versoepelen procedures voor woningbouw en vergunningen waar dat kan. Minder vertraging; meer tempo.
- We actualiseren onze Uitvoerings- en Handhaving strategie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving, met als doel om in de uitvoering meer gebiedsgericht te werken en aan te sluiten op de belangrijkste opgaven uit de Omgevingsvisie.
- Voor het toekomstbestendig maken van ons landelijk gebied, continueren we de vastgestelde Uitvoeringsprogramma's voor de transitie van de landbouw en het bevorderen van de sociaal-economische vitaliteit.

- We starten met het maken van een plan van aanpak voor de kernrandzones ter verdere bevordering van de woon- en leefkwaliteit.
- Eén of meerdere wijzigingen omgevingsplan voor een deelgebied en/of deelthema omzetten naar het Omgevingsplan.
- Actualiseren en uitbreiden Visie bebouwingsconcentraties.

8.2. Wat mag het kosten?

(bedragen x €1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Meerjarenbegroting		
				2028	2029	2030
Lasten						
8.1 Ruimtelijke ordening	-10.138	-24.381	-8.166	-8.100	-8.064	-8.128
8.2 Bouwen en wonen	-26.018	-29.092	-22.378	-30.782	-16.743	-12.888
Totaal Lasten	-36.156	-53.473	-30.544	-38.882	-24.807	-21.015
Baten						
8.1 Ruimtelijke ordening	5.752	13.818	661	661	661	661
8.2 Bouwen en wonen	38.696	26.585	20.766	29.222	15.188	11.334
Totaal Baten	44.448	40.402	21.427	29.883	15.849	11.995
Saldo van baten en lasten	8.291	-13.070	-9.118	-8.999	-8.958	-9.020
Stortingen in reserves						
8.1 Ruimtelijke ordening	-150	0	0	0	0	0
8.2 Bouwen en wonen	-16.347	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen in reserves	-16.497	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves						
8.1 Ruimtelijke ordening	436	3.628	548	380	383	383
8.2 Bouwen en wonen	2.209	1.613	0	0	0	0
Totaal Onttrekking aan reserves	2.644	5.241	548	380	383	383
Mutaties in de reserves	-13.853	5.241	548	380	383	383
Resultaat	-5.562	-7.830	-8.569	-8.620	-8.575	-8.637

Ontwikkeling saldo begroting 2027 - begroting 2026

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de oude naar de nieuwe begroting weer.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Perspectiefnota 2027-2030	-7.201	-7.249	-7.193	-7.190
Overige Raadsvoorstellen	0	0	0	0
Meicirculaire 2026	-3	-3	-1	0
Startsaldo begroting	-7.204	-7.252	-7.194	-7.190
Nieuw beleid - Wensen	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Bestaand beleid	-91	-91	-91	-91
Loon- & prijsontwikkeling	-25	-25	-25	-25
Kapitaallasten	1	0	-13	-79
Overige kleine mutaties < € 100.000	5	5	5	5
Technische wijzigingen	-254	-256	-256	-256
Saldo begroting Programmabegroting 2027	-8.569	-8.620	-8.575	-8.637

In onderstaande tabel worden indien van toepassing de volgende mutaties voor het programma toegelicht.

Nieuw beleid - Wensen
Nieuw beleid - Onontkoombaar
Bestaand beleid

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Nieuw beleid - Wensen				
Flexibele inzet Omgevingswet	0	0	0	0
Met de komst van de Omgevingswet is het aantal aanvragen voor vergunningen toegenomen. Ook de toename van woningbouwprojecten en duurzaamheidsprojecten draagt hieraan bij. Alle aanvragen Omgevingswet dienen binnen termijnen afgehandeld te worden. Voor 2027 is hiervoor flexibele inzet nodig. Het bedrag van € 76.000 wordt uit de algemene reserve gedekt.				
Nota bebouwingsconcentratie, harmoniseren en actualiseren van de bestaande visies	0	0	0	0
bebouwingsconcentratie				

In de Kadernota 2023 is € 150.000 opgenomen voor de actualisering van de Visie bebouwingsconcentraties (frictiegelden). Hiervan is eind 2025 een bedrag van € 95.000 definitief beschikbaar gesteld gezien de visie in fasen zal worden opgesteld. Inmiddels is gestart met het gebied gelegen binnen het gebiedskompas Peelkern. Op een later moment volgt de uitwerking voor de gebieden binnen de overige gebiedskompassen. De werkzaamheden lopen dan ook door in 2027. Het frictiebudget is formeel opgehouden te bestaan. Waardoor er nu een bedrag van € 50.000 benodigd is. Dit bedrag wordt uit de algemene reserve gedekt.

Transitie omgevingsplan

0 0 0 0

Door de komst van de omgevingswet zijn er circa 800 bestemmingsplannen opgenomen in het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Deze moeten voor 2032 omgezet worden naar het permante omgevingsplan (incl. harmonisatie). Het bedrag van € 200.000 wordt uit de algemene reserve gedekt.

Versnelling woningbouw

-1.000 -1.000 -1.000 -1.000

De woningbouwopgave is een complexe opgave en een topprioriteit. Er ligt een stevige ambitie om tot en met 2040 op zijn minst circa 4.500 woningen worden gerealiseerd, conform de woon(zorg)visie. Dat is een versnelling t.o.v. eerdere prognoses. Om de de door de gemeenteraad gewenste versnelling op de woningbouw ambities te halen zijn er in 2024, 2025 en 2026 al extra middelen beschikbaar gesteld. Omdat de opgave de komende jaren niet minder wordt, wordt voorgesteld om hiertoe middelen te reserveren.

Bestaand beleid

Herrekening salarisbegroting

-91 -91 -91 -91

Dit betreft een doorrekening van onze personeelsbegroting, inclusief ontwikkelingen in de CAO, doorrekeningen naar investeringen/projecten en exploitatie. U ziet de financiële consequenties per programma.

8.3 Welke verbonden partijen zijn hierbij betrokken?

Er zijn geen verbonden partijen betrokken bij dit programma:

8.4. Welke investeringen zijn hiervoor gepland?

Hieronder het geplande overzicht van investeringen voor dit programma.

Alle investeringen met het startjaar 2027 (in onderstaande tabel weergegeven met het jaar 2027), leggen wij aan u voor in het raadsbesluit om beschikbaar te stellen. Investeringen die starten in 2028 en verder zijn enkel voor het meerjareninzicht en worden nu niet beschikbaar gesteld.

In het proces naar de begroting 2028 bekijken we de gehele investeringsportefeuille om te komen tot een realistische investeringsplanning. Dit betekent dat investeringen mogelijk later starten/gereed zijn, niet uitgevoerd worden binnen deze collegeperiode of in zijn geheel niet meer worden uitgevoerd.

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2028	Uitvoering woonwagenbeleid Boxmeer 2028-2029	2.250	0	0	13	79

8.5. Welke uitvoeringsrisico's zijn er aan het programma verbonden?

- De gemeente creëert de voorwaarden voor woningbouw, maar bouwt zelf geen woningen. Juist de afhankelijkheid van andere partijen, wetgeving en onzekerheden (bv netcongestie) maken dat de gemeentelijke inzet niet altijd leidt tot het gewenste resultaat.
- Als het definitieve omgevingsplan vóór de wettelijke deadline van 1 januari 2032 niet gereed is, vervallen de regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan (bestaande uit oude bestemmingsplannen en de bruidsschat) en bepaalde lokale verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Hierdoor is het toetsen van bouwplannen, vergunningen en handhaving aanzienlijk lastiger of onmogelijk door het ontbreken van geldende normen. In de uitvoering zien we dat het aantal zaken toeneemt en is de capaciteit een risico.

8.6. Wat zijn de beleidskaders?

Voor de beleidskaders voor dit programma verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: [Verordeningen, beleids- en uitvoeringsplannen](#)

8.7. Wat zijn de beleidsindicatoren?

Bouwen en wonen

Waarstaatjegemeente: [Bouwen en wonen](#)

9. Algemene dekkingsmiddelen en overhead

9.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit programma bestaat uit de algemene uitkering, algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Algemene dekkingsmiddelen omvat alle baten en lasten die niet specifiek aan een programma toegerekend kunnen worden. Dit betreft bijvoorbeeld de algemene uitkering en niet-gebonden belastingen, zoals de onroerende zaakbelastingen (OZB).

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

Wat willen we bereiken?

Een gezonde financiële situatie voor onze gemeente.

Wat gaan we daar voor doen?

- We zorgen dat de begroting van 2027 met een positief saldo sluit en dat onze algemene reserve en financiële kengetallen op orde zijn.

9.2. Wat mag het kosten?

(bedragen x €1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Meerjarenbegroting		
				2028	2029	2030
Lasten						
9.2 Lokale heffingen	-1.317	-1.776	-1.477	-1.477	-1.477	-1.477
9.3 Overige baten en lasten	-2.504	-8.733	-4.566	-4.098	357	56
9.4 Treasury	-965	-1.382	-858	-104	419	1.154
9.5 Overhead	-37.316	-33.103	-35.774	-36.246	-36.083	-36.032
9.6 Vennootschapsbelasting	39	0	0	0	0	0
9.7 Onvoorzien	0	-299	-299	-299	-299	-299
Totaal Lasten	-42.063	-45.292	-42.974	-42.222	-37.083	-36.598
Baten						
9.1 Algemene uitkering	212.214	207.148	215.229	205.423	201.396	203.427
9.2 Lokale heffingen	29.136	28.606	29.198	29.198	29.198	29.198
9.3 Overige baten en lasten	1.593	533	527	527	527	527
9.4 Treasury	961	622	855	760	760	682
9.5 Overhead	920	680	680	680	680	680
Totaal Baten	244.824	237.590	246.489	236.588	232.561	234.514
Saldo van baten en lasten	202.761	192.297	203.515	194.366	195.478	197.916
Stortingen in reserves						
9.3 Overige baten en lasten	-5.392	-104	-104	-104	-104	-104
Totaal Stortingen in reserves	-5.392	-104	-104	-104	-104	-104
Onttrekking aan reserves						
9.3 Overige baten en lasten	-3.402	8.177	8.041	39	39	39
9.5 Overhead	9.182	-1.103	554	920	542	542
Totaal Onttrekking aan reserves	5.779	7.074	8.595	959	581	581
Mutaties in de reserves	387	6.970	8.491	855	477	477
Resultaat	203.148	199.267	212.006	195.221	195.956	198.394

Ontwikkeling saldo begroting 2027 - begroting 2026

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de oude naar de nieuwe begroting weer.

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Perspectiefnota 2027-2030	195.760	191.237	192.395	194.376
Overige Raadsvoorstellen	0	0	0	0
Meicirculaire 2026	9.264	4.936	4.311	4.509
Startsaldo begroting	205.024	196.173	196.706	198.885
Nieuw beleid - Wensen	-40	-40	-40	-40
Nieuw beleid - Onontkoombaar	0	0	0	0
Bestaand beleid	6.651	-1.351	-1.821	-1.821
Loon- & prijsontwikkeling	1.809	1.809	1.809	1.809
Kapitaallasten	34	31	375	590
Overige kleine mutaties < € 100.000	-426	-401	-346	-311
Technische wijzigingen	-1.045	-999	-726	-717
Saldo begroting Programmabegroting 2027	212.006	195.221	195.956	198.394

In onderstaande tabel worden indien van toepassing de volgende mutaties voor het programma toegelicht.

Nieuw beleid - Wensen

Nieuw beleid - Onontkoombaar

Bestaand beleid

(bedragen x €1.000)	2027	2028	2029	2030
Nieuw beleid - Wensen				
Evenementen	-40	-40	-40	-40

Vooruitlopend op de vaststelling van de evenementenvisie door de raad in het najaar worden middelen opgevoerd die nodig zijn voor uitvoering van deze visie en het bijbehorende Uitvoeringskader evenementen. Het gaat hier met name om facilitering van evenementen door de buitendienst met menskracht en materiaal.

Nieuw beleid - Onontkoombaar				
Aanbesteding financieel systeem	0	0	0	0

Het financieel systeem dient opnieuw aanbesteed te worden in de komende jaren. Dit brengt naast de aanbestedingskosten ook project- en implementatiekosten met zich mee. Op basis van een initiële marktverkenning liggen de kosten tussen de € 250.000 en € 450.000. Vooralsnog wordt er € 350.000 begroot. Het uiteindelijke bedrag wordt ten laste gebracht van de algemene reserve.

Bestaand beleid				
Herrekening salarishbegroting	-1.943	-1.943	-2.413	-2.413

Dit betreft een doorrekening van onze personeelsbegroting, inclusief ontwikkelingen in de CAO, doorrekeningen naar investeringen/projecten en exploitatie. U ziet de financiële consequenties per programma.

Indexatie OZB opbrengst	592	592	592	592
--------------------------------	-----	-----	-----	-----

De OZB opbrengsten zijn conform vastgestelde uitgangspunten geïndexeerd met 2,1% (CPI 2027, meicirculaire 2026).

Inzet algemene reserve	8.002	0	0	0
-------------------------------	-------	---	---	---

De regelgeving vanuit de provincie staat toe om het begrotingstekort 2027 op te vangen met een eenmalige onttrekking (maximaal 10%) uit de algemene reserve. Voor de gemeente Land van Cuijk betekent dit dat er een bedrag van 8 miljoen wordt ingezet.

9.3 Welke verbonden partijen zijn hierbij betrokken?

Onderstaande verbonden partijen dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen uit dit programma:

- Bank Nederlandse gemeenten

Een nadere toelichting op de verbonden partij is opgenomen in de paragraaf [Verbonden partijen](#).

9.4. Welke investeringen zijn hiervoor gepland?

Hieronder het geplande overzicht van investeringen voor dit programma.

Alle investeringen met het startjaar 2027 (in onderstaande tabel weergegeven met het jaar 2027), leggen wij aan u voor in het raadsbesluit om beschikbaar te stellen. Investeringen die starten in 2028 en verder zijn enkel voor het meerjarenoverzicht en worden nu niet beschikbaar gesteld.

In het proces naar de begroting 2028 bekijken we de gehele investeringsportefeuille om te komen tot een realistische investeringsplanning. Dit betekent dat investeringen mogelijk later starten/gereed zijn, niet uitgevoerd worden binnen deze collegeperiode of in zijn geheel niet meer worden uitgevoerd.

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2027	Vervanging tractor 2027	155	0	12	12	12
2027	Inrichting locatie Steenstraat 103-105 Boxmeer (2027)	100	0	11	11	11
2027	Vervanging wagenpark (2027)	567	0	62	62	61
2027	Informatiebeleidsplan ICT-IA cat Moet 2027	35	0	4	4	4
2027	Verduurzamen gem.vastgoed installaties (2027-2029)	2.772	0	4	8	212
2027	Verbouw locatie Steenstraat 103-105 Boxmeer (2027)	175	0	9	9	9
2027	Verduurzamen gem.vastgoed bouwkundig (2027-2029)	772	0	1	3	39
2027	Informatiebeleidsplan ICT-IA cat Hoort 2027	150	0	17	16	16
2027	Voertuig markten 2027	50	0	6	5	5

(bedragen x € 1.000)		Bruto	Kapitaallasten			
Jaar	Omschrijving	bedrag	2027	2028	2029	2030
2027	Beheerplan vastgoed (2027-2028)	1.000	0	5	50	50
2027	Rioolvoertuig 2027	74	0	6	6	6
2027	Audio-visuele middelen locatie Steenstraat 103-105 Boxmeer (2027)	75	0	16	16	15
2028	Verduurzamen gem.vastgoed install. (2028-2030)	2.500	0	0	3	25
2028	Beheerplan vastgoed (2028-2029)	1.000	0	0	5	50
2028	Verduurzamen gem.vastgoed bouwkundig (2028-2030)	2.500	0	0	3	25
2028	Vervanging tractor 2028	155	0	0	12	12
2028	Vervanging wagenpark (2028)	300	0	0	33	33
2028	Informatiebeleidsplan ICT-IA cat Loont 2028	395	0	0	43	43
2029	Vervanging tractor 2029	155	0	0	0	12
2029	Verduurzamen gem.vastgoed bouwkundig (2029-2031)	2.500	0	0	0	5
2029	Verduurzamen gem.vastgoed installaties (2029-2031)	2.500	0	0	0	5
2029	Beheerplan vastgoed (2029-2030)	1.000	0	0	0	5
2030	Verduurzamen gem.vastgoed bouwkundig (2030-2032)	1.500	0	0	0	0
2030	Beheerplan vastgoed (2030-2031)	1.000	0	0	0	0
2030	Cyclische vervanging veegwagen 2030	280	0	0	0	0
2030	Verduurzamen gem.vastgoed installaties (2030-2032)	3.500	0	0	0	0
2030	Vervanging wagenpark (2030)	300	0	0	0	0

9.5. Welke uitvoeringsrisico's zijn er aan het programma verbonden?

- De onvoorspelbaarheid van de algemene uitkering (circulaires vanuit het Rijk).

9.6. Wat zijn de beleidskaders?

Voor de beleidskaders voor dit programma verwijzen wij naar de website van de gemeente Land van Cuijk: [Verordeningen](#)

9.7. Wat zijn de beleidsindicatoren?

Gemeentefinanciën

Waarstaatjegemeente: [Gemeentefinanciën](#)

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Waarstaatjegemeente: [BBV](#)

Paragrafen

Lokale heffingen

Algemeen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is in artikel 10 een aantal eisen opgenomen waaraan deze paragraaf moet voldoen. Die eisen hebben tot doel meer transparantie in het besluitvormingsproces te bieden en daarmee een grotere betrokkenheid van alle belanghebbenden. Een ander doel is een betere vergelijkbaarheid van kosten en beleidsresultaten met andere gemeenten. Verder kan hiermee een versterkt inzicht in de financiële positie van de gemeenten worden bereikt.

Geraamde opbrengsten

In onderstaand overzicht zijn de geraamde opbrengsten 2027 van alle lokale heffingen weergegeven.

(bedragen x €1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
OZB eigenaren	24.285	23.603	24.098	24.098	24.098	24.098
OZB gebruikers	4.487	4.580	4.676	4.676	4.676	4.676
Toeristenbelasting	1.343	734	734	734	734	734
Reclamebelasting	195	180	180	180	180	180
Rioolheffingen op niet-woningen	1.566	1.460	1.460	1.460	1.460	1.460
BIZ bijdrage	39	40	40	40	40	40
Rioolheffingen op woningen	9.691	10.121	10.444	10.465	10.465	10.465
Leges en andere rechten	4.621	4.811	4.751	4.751	4.751	4.751
Rijksleges	906	779	779	779	779	779
Afvalstoffenheffing	10.435	11.207	11.382	11.354	11.315	11.315
Reinigingsrecht	355	416	416	416	416	416
Totaal saldo na Programmabegroting 2027	57.924	57.932	58.962	58.955	58.916	58.916

Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De beleidskaders, dus ook die op het terrein van de lokale heffingen, zijn opgenomen in de programma's. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen. De beleidsuitgangspunten met betrekking tot de kostendekking en de daaraan gekoppelde tariefstelling moeten op grond van de BBV in deze paragraaf zelf worden opgenomen.

Overzicht op hoofdlijnen diverse heffingen

In dit overzicht is geprobeerd inzichtelijk te maken hoe bij de berekening van tarieven van deze heffingen, waarvan een aantal hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt geborgd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. Voorts wordt vermeld wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling zijn en worden gehanteerd. Hiervoor staan de heffingen die in onze gemeente worden geheven. Deze zijn gebaseerd op de Gemeentewet en de Wet milieubeheer en verder uitgewerkt in de belastingverordeningen. In dit onderdeel gaan wij met name in op de rioolheffingen, de reinigingsheffingen, de graf- en begrafenisrechten/lijkbezorgingsrechten en de leges. Volgens de toelichting op de BBV moet voor deze heffingen de kostendekking inzichtelijk worden gemaakt. De geraamde baten van deze heffingen mogen de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. Anders gezegd: er mag geen 'winst' worden gemaakt. Dat gebeurt ook niet.

Bij het opstellen van de tarieven en de leges wordt gebruik gemaakt van de handreikingen Kostenonderbouwing uitgebracht door de VNG en de BBV-notitie Overhead. Bij het inzichtelijk maken van de kostendekkendheid van riolering, afval en begraven dient een berekening te worden gemaakt op basis van de volgens BBV toe te rekenen overhead.

Onroerende-zaakbelastingen

Onroerende-zaakbelastingen worden geheven van eigenaren van woningen en niet-woningen en van gebruikers van niet-woningen. De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking. Voor het belastingjaar 2027 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2026. Voor de berekening van de OZB-tarieven wordt de begrote opbrengst geïndexeerd met de consumentenprijsindex (CPI), dit betekent dat een OZB opbrengststijging is opgenomen van 2,1%. De regel hierbij is: stijgt de waarde, dan daalt het tarief, waarna de geraamde opbrengst gelijk blijft.

Rioolheffing

Als uitgangspunt is in de perspectiefnota 2027 het volgende opgenomen: De vaste tarieven rioolheffingen zijn in 2027 100% kostendekkend. Dit vormt de basis voor het tarief die we opnemen in de programmabegroting 2027-2030.

De beleidsuitgangspunten (artikel 10, onderdeel c van het BBV):

- Rioolheffing is een bestemmingsheffing.
- Met de rioolheffing kan de gemeente naast de zorg voor het riool tevens voorzieningen bekostigen op de zorg voor het hemelwater en grondwater.
- Deze zorgtaken zijn opgenomen in het gemeentelijk water- en rioleringsprogramma 2024-2026.
- Via storting en aanwending van de gevormde voorziening kunnen de tarieven gelijkmatig worden ingezet.

- Beoordeeld is welke kosten van activiteiten toerekenbaar zijn en daarmee kunnen worden verhaald via de rioolheffing.
- Het CAO 2025-2027 resultaat is reeds in de salaris begroting 2027 verwerkt.
- De overhead is extra comptabel toegerekend.
- De BTW is extra comptabel toegerekend.
- De raming van de baten is tot stand gekomen op basis van historische opbrengsten, de ontwikkeling van het aantal belastingplichtigen en de tarieven 2027.
- In 2027 bedraagt de kostendekkendheid, op basis van de huidige tarieven 100%.

Hieronder volgt nog een overzicht ten aanzien van de berekening van de kostendekkendheid rioolheffing 2027.

Overzicht in de begroting	Bedragen x € 1.000	
Kosten taakveld (directe kosten + toerekenbare indirecte kosten +/- overhead +/- BTW)	10.425	
Inkomsten taakveld excl. heffingen (baatbelasting + huurinkomsten)	100	
Netto kosten taakveld		10.325
Toe te rekenen kosten:		
Overhead (conform financiële verordening LvC 2025 Art. 17 lid 3)	1.371	
BTW	979	
		2.350
Totale kosten		12.675
Opbrengst heffingen + aanwending voorziening		12.675
Dekking		100%

Reinigingsheffingen

Als uitgangspunt is in de perspectiefnota 2027 het volgende opgenomen: De vaste tarieven reinigingsheffingen (afval stoffenheffing en reinigingsrecht) zijn in 2027 100% kostendekkend. Diverse kostenontwikkelingen en/of lopende aanbestedingen kunnen leiden tot aanvullende tariefmaatregelen. Afhankelijk van de kostendekkendheid wordt het tarief aangepast.

De beleidsuitgangspunten (artikel 10, onderdeel c van het BBV):

- Reinigingsheffingen omvatten de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten.
- De afvalstoffenheffing wordt geheven voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen.
- Reinigingsrechten worden in rekening gebracht voor het op verzoek van belanghebbende ophalen van bedrijfsafval wat naar aard en omvang gelijkwaardig is aan huishoudelijke afvalstoffen.
- Beoordeeld is welke kosten van activiteiten toerekenbaar zijn en daarmee kunnen worden verhaald via de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht.
- Het CAO 2025-2027 resultaat is reeds in de salarisbegroting 2027 verwerkt.
- De overhead is extra comptabel toegerekend.

- De BTW is extra comptabel toegerekend.
- De raming van de baten is tot stand gekomen op basis van historische opbrengsten, de ontwikkeling van het aantal belastingplichtigen en de tarieven 2027.
- In 2027 bedraagt de kostendekkendheid, op basis van de huidige tarieven 100%.

Hieronder volgt nog een overzicht ten aanzien van de berekening van de kostendekkendheid reinigingsheffingen 2027.

Overzicht in de begroting	Bedragen x € 1.000	
Kosten taakveld (directe kosten + toerekenbare indirecte kosten +/- overhead +/- BTW)	11.763	
Inkomsten taakveld excl. heffingen (baatbelasting + huurinkomsten)	2.617	
Netto kosten taakveld		9.146
Toe te rekenen kosten:		
Overhead (conform financiële verordening LvC 2025 Art. 17 lid 3)	515	
BTW	2.137	
		2.652
Totale kosten		11.798
Opbrengst heffingen + aanwending voorziening		11.798
Dekking		100%

Graf- en begrafenisrechten / lijkbezorgingsrechten

De beleidsuitgangspunten (artikel 10, onderdeel c van het BBV):

- De rechten worden geheven voor diensten die verband houden met het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen.
- Bij het streven naar een verbetering van de kostendekking wordt permanent beoordeeld of de tarieven in de pas blijven lopen met de regionale tarieven.
- Het aantal begravingen neemt af ten opzichte van het aantal crematies.
- Verhoging van de tarieven kan leiden tot nog minder begravingen.
- Beoordeeld is welke kosten van activiteiten toerekenbaar zijn en daarmee kunnen worden verhaald via de graf- en begrafenisrechten.
- Het CAO 2025-2027 resultaat is reeds in de salarisbegroting 2027 verwerkt.
- De overhead is extra comptabel toegerekend.
- De raming van de baten is tot stand gekomen door historische opbrengsten, de ontwikkeling van de aantallen en de tarieven.

Hieronder volgt nog een overzicht ten aanzien van de berekening van de kostendekkendheid graf- en begrafenisrechten 2027.

Overzicht in de begroting	Bedragen x € 1.000	
Kosten taakveld (directe kosten + toerekenbare indirecte kosten +/- overhead +/- BTW)	871	
Netto kosten taakveld		871
Toe te rekenen kosten:		
Overhead (conform financiële verordening LvC 2025 Art. 17 lid 3)	201	
		201
Totale kosten		1.072
Opbrengst heffingen + aanwending voorziening		260
Dekking		24%

Leges

De beleidsuitgangspunten (artikel 10, onderdeel c van het BBV):

- De tarieven zijn vooral gebaseerd op historische ervaringscijfers waarbij de gemiddelde tijdsbesteding, indien meetbaar, de basis vormt.
- Voor de berekening van de directe en indirecte kosten (overhead) zijn dezelfde uitgangspunten gehanteerd zoals die bij de rioolheffing, reinigingsheffingen en de graf- en begrafenisrechten.
- Als het om heel geringe aantallen gaat is aansluiting gezocht bij landelijk gangbare tarieven.
- Gelet op het maatschappelijk belang en/of de aard van de instelling of vereniging heeft de raad besloten voor een aantal diensten vrijstelling te verlenen.
- Door de Rijksoverheid zijn wettelijke legestarieven voorgeschreven die daarmee qua tariefstelling niet beïnvloedbaar zijn door gemeentelijke kostenberekeningen.
- De Rijksoverheid hanteert voor rijbewijzen en reisdocumenten wettelijke maxima.
- De raming van de baten is een resultaat van de historische opbrengsten, de ontwikkeling van de aantallen en de tarieven.
- Voor de legesbaten omgevingsvergunningen is de raming gecompliceerder. Bij incidentele grote bouwprojecten kan toerekening van de baten aan het incidentele jaar tot schommelingen leiden. Mocht blijken dat er structureel (3 jaar) meer leges worden ontvangen dan geraamd dan zal dat – in relatie tot de kosten van het in behandeling nemen – eventueel moeten worden vertaald in lagere tarieven.

In deze paragraaf moet op grond van het BBV een overzicht van baten en lasten (2027) worden opgenomen per hoofdstuk van de tarieventabel. Ook dient voor zover mogelijk de kostendekking per hoofdstuk worden gepresenteerd. Zoals bekend beoordeelt de belastingrechter uitsluitend de kostendekking op het niveau van de totale legesopbrengsten (toets artikel 229b Gemeentewet).

Berekening kostendekkendheid Legesverordening (bedragen x € 1.000)

Recapitulatie hoofdstuk 1,2 en 3

Recapitulatie hoofdstuk 1,2 en 3	Totale lasten	Totale opbrengsten	kostendekking
Kostendekkendheid hoofdstuk 1	3.371	2.883	86%
Kostendekkendheid hoofdstuk 2	3.817	1.758	46%
Kostendekkendheid hoofdstuk 3	262	149	57%
Kostendekkendheid totale tarieventabel	7.450	4.790	64%

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening

Para graaf	Omschrijving	Loonkosten	Overhead	Overige lasten	Opbrengsten	Kosten dekkendheid
1	Burgerlijke stand	81	60	66	185	90%
2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	476	352	1.074	1.531	81%
3	Rijbewijzen	139	103	140	353	93%
4	Verstrekingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	25	18	3	45	99%
5	Bestuursstukken	0	0	0	0	0%
6	Vastgoedinformatie	0	0	0	0	0%
7	Overige publiekszaken	38	28	85	109	72%
8	Gemeentearchief	10	8	0	19	105%
9	Bijzondere wetten	357	263	45	641	96%
10	Diversen	0	0	0	0	0%
Totale kostendekkendheid		1.127	832	1.412	2.883	86%

Hoofdstuk 2 Dienstverlening En Besluiten In Het Kader Van De Omgevingswet

Para graaf	Omschrijving	Loonkosten	Overhead	Overige lasten	Opbrengsten	Kosten dekkendheid
1	Algemene bepalingen	0	0	0	0	0%
2	Voorfase	157	105	0	146	56%
3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	1.355	905	389	1.267	48%
4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	10	7	0	10	56%
5	Milieubelastende activiteiten	137	91	0	128	56%
6	Lozingsactiviteiten	0	0	0	0	0%
7	Aanlegactiviteiten	28	19	0	26	56%
8	Overige activiteiten	3	2	0	3	56%
9	Maatwerk voorschriften	10	7	0	9	56%
10	Gelijkwaardigheid	3	2	0	2	56%
11	Overige tarieven	15	10	0	14	56%
12	Modaliteiten	274	183	108	257	45%
13	Vermindering	0	0	0	-64	0%
14	Teruggaaf	0	0	0	-39	0%
Totale kostendeckendheid		1.991	1.330	496	1.758	46%

Hoofdstuk 3 Dienstverlening waarop de dienstenrichtlijn van toepassing is

Para graaf	Omschrijving	Loonkosten	Overhead	Overige lasten	Opbrengsten	Kosten dekkendheid
1	Horeca	26	18	0	25	58%
2	Seksbedrijven	0	0	0	0	0%
3	Organiseren evenementen of markt	97	68	0	95	58%
4	Standplaatsen	6	4	0	6	58%
5	Diversen	18	12	13	23	54%
6	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	0	0	0	0	58%
Totale kostendeckendheid		146	103	13	149	57%

Lokale lastendruk

Hieronder is een overzicht opgenomen van de gemiddelde lokale lastendruk voor eigenaren/bewoners en huurders van een gemiddelde woning in de gemeente Land van Cuijk, onderscheiden naar een meerpersoonshuishouden of eenpersoonshuishouden. Deze lastendruk bestaat uit de onroerendezaakbelastingen (OZB), de rioolheffingen en de afvalstoffenheffing. De eerder genoemde fiscale maatregelen met betrekking tot deze heffingen zijn hierin verwerkt.

Bij de berekening van de OZB 2026 is uitgegaan van de huidige gemiddelde WOZ-waarde van een woning van € 426.000. Op basis van de marktanalyse wordt verwacht dat de gemiddelde WOZ-waarde van woningen met 5,4% zal stijgen. Daarom is voor de berekening van de OZB 2027 uitgegaan van een gemiddelde WOZ-waarde van € 449.000 ($\text{€ } 426.000 \times 1,054$). De bedragen zijn naar beneden afgerond op hele euro's.

De gemeente Land van Cuijk staat momenteel (2026) op de ranglijst van de gemiddelde woonlasten op de 105e plaats van de 346 gemeenten waarbij nummer 1 de goedkoopste is.

Berekening belastingdruk per huishouden (afhankelijk van definitieve besluitvorming)			
	2026	2027	Verschil 2026 met 2027
<i>Eigenaar/bewoner (gemiddeld) Meerpersoonshuishouden</i>			
Onroerende-zaakbelasting (OZB)	402	402	0
Afvalstoffenheffing	271	276	5
Rioolheffing eigenaar	131	134	3
Rioolheffing gebruiker	140	144	4
Totaal	944	956	12
Ontwikkeling gemiddelde woonlasten t.o.v. 2026			1,27%
<i>Eigenaar/bewoner (gemiddeld) Eenpersoonshuishouden</i>			
Onroerende-zaakbelasting (OZB)	402	402	0
Afvalstoffenheffing	271	276	5
Rioolheffing eigenaar	131	134	3
Rioolheffing gebruiker	72	75	3
Totaal	876	887	11
Ontwikkeling gemiddelde woonlasten t.o.v. 2026			1,26%
<i>Huurder (gemiddeld) Meerpersoonshuishouden</i>			
Afvalstoffenheffing	271	276	5
Rioolheffing gebruiker	140	144	4
Totaal	411	420	9
Ontwikkeling gemiddelde woonlasten t.o.v. 2026			2,19%
<i>Huurder (gemiddeld) Eenpersoonshuishouden</i>			
Afvalstoffenheffing	271	276	5
Rioolheffing gebruiker	72	75	3
Totaal	343	351	8
Ontwikkeling gemiddelde woonlasten t.o.v. 2026			2,33%

Kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingplichtige over te weinig financiële middelen beschikt, kan kwijtschelding worden verleend. De kwijtscheldingsnormen in Land van Cuijk zijn zo ruim als wettelijk is toegestaan. Vermogensbestanddelen en onverantwoord bestedingsgedrag kunnen kwijtschelding in de weg staan. Het aanvragen van kwijtschelding is in veel gevallen eenvoudig. Dat kan desgewenst zelfs digitaal via DigiD. Men hoeft dan geen uitgebreid inlichtingenformulier in te vullen en verplichte bijlagen mee te sturen.

De gemeente laat het Bureau Informatiediensten Nederland (BIDN) een uitgebreide toets doen. Dit is een overheidsinstantie die daar helemaal voor is uitgerust. Het BIDN toetst of de aanvrager in aanmerking komt voor automatische kwijtschelding. Is dat niet het geval, dan ontvangt de gemeente zoveel mogelijk detailinformatie terug. Op die manier is de controle op rechtmatige verstrekking van kwijtschelding beter gewaarborgd. Voor de burger betekent dit dat zij veel minder gegevens hoeven te verstrekken. Als er een belemmering is om automatisch kwijtschelding te verlenen (bijvoorbeeld door vermogen of de kostendelers norm), dan zal de aanvrager nadere informatie worden gevraagd.

Vroegsignalering

De gemeente werkt aan een goede samenwerking tussen gemeentelijke belastingen en vroegsignalering van schulden. Vroegsignalering is sinds 2021 duidelijker vastgelegd in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Gemeenten ontvangen signalen van onder andere energieleveranciers, verhuurders, drinkwaterbedrijven en zorgverzekeraars wanneer inwoners betalingsachterstanden hebben. Op basis van deze signalen kan de gemeente actief benaderen en hulp aanbieden voordat de schulden verder oplopen.

De VNG heeft onderzocht of betalingsachterstanden bij gemeentelijke belastingen een aanvullend signaal kunnen zijn voor vroegsignalering. Uit dit onderzoek blijkt dat belastingachterstanden voor bepaalde groepen inwoners waardevolle informatie kunnen geven. Het is echter nog niet duidelijk of deze achterstanden een betere voorspeller zijn van problematische schulden dan de signalen die gemeenten al ontvangen. Daarnaast zijn er praktische en organisatorische knelpunten, bijvoorbeeld de samenwerking en het moment waarop een signaal beschikbaar komt. Daarom is besloten om betalingsachterstanden bij gemeentelijke belastingen voorlopig niet als landelijk verplicht signaal aan de bestaande vroegsignalering toe te voegen. De VNG blijft gemeenten wel stimuleren om de samenwerking tussen gemeentelijke belastingen en vroegsignalering te versterken. Ook binnen onze gemeente zetten we in op deze samenwerking, zodat inwoners met financiële problemen zo vroeg mogelijk in beeld komen en passende ondersteuning kunnen krijgen.

Actuele ontwikkelingen

Beoogde ontwikkelingen in de WOZ

De gemeente voert de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) uit conform de landelijke wet- en regelgeving en de kwaliteitskaders van de Waarderingskamer. Ook in 2027 ligt de nadruk op een betrouwbare, transparante en doelmatige uitvoering van de jaarlijkse herwaardering van alle onroerende zaken.

Om de kwaliteit van de WOZ-waarderingen verder te borgen, blijven we investeren in de actualiteit en kwaliteit van de objectenregistratie, de toepassing van marktgegevens en de doorontwikkeling van waarderingsmodellen. Door middel van permanente kwaliteitscontroles en data-analyses wordt gewerkt aan een zo nauwkeurig mogelijke waardevaststelling. Daarnaast wordt ingezet op verdere verbetering van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers. We gaan gebruik maken van het vernieuwde WOZ-taxatieverslag en dat biedt inwoners een duidelijkere en transparantere toelichting op de vastgestelde WOZ-waarde. Taxatieverslagen en WOZ-gegevens zijn digitaal beschikbaar en vragen of bezwaren worden waar mogelijk in een vroeg stadium informeel behandeld. Hiermee wordt gestreefd naar een laagdrempelige dienstverlening, een snelle afhandeling en het voorkomen van onnodige bezwaar- en beroepsprocedures. Ook in 2027 gaan we verder met het actief betrekken van woningeigenaren bij de kwaliteit van de WOZ-administratie. Door middel van voormeldingen

worden eigenaren vooraf gevraagd de bij de gemeente bekende objectgegevens te controleren en eventuele onjuistheden of wijzigingen door te geven. Hiermee wordt de kwaliteit van de objectgegevens verbeterd en kan de WOZ-waarde zo zorgvuldig en actueel mogelijk worden vastgesteld.

Basisregistraties WOZ en BAG

In 2027 wordt tevens verder gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de basisregistraties en de onderlinge samenhang tussen de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de WOZ-administratie en overige gemeentelijke registraties. Een actuele en betrouwbare gegevensbasis draagt bij aan een kwalitatief hoogwaardige uitvoering en de Wet WOZ en ondersteunt tegelijkertijd de gemeentelijke dienstverlening en belastingheffing.

Nieuwe havengeldverordening

We zijn als gemeente aangesloten bij Brabant Ports en werken samen met de deelnemende havens aan de harmonisatie van de havengeldverordeningen. Het doel hiervan is om de regels voor het heffen van haven- en kadegeld duidelijker, eenduidiger en eenvoudiger uitvoerbaar te maken.

In 2026 en 2027 wordt gewerkt aan een nieuwe, geharmoniseerde havengeldverordening. Daarbij wordt ook een digitaal scansysteem ingevoerd waarmee de in- en uitgaande scheepvaart in de haven van Katwijk wordt geregistreerd. Hierdoor kan op een betrouwbare en eerlijke wijze worden vastgesteld wanneer en door welke schepen haven- en kadegeld verschuldigd is.

We verwachten vanaf belastingjaar 2028 met de nieuwe havengeldverordening te kunnen werken.

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing zet uiteen in welke mate de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen en geeft vervolgens de ontwikkeling van een aantal financiële kengetallen weer. Het weerstandvermogen wordt uitdrukt in een ratio waarbij de risico's worden afgezet tegen het beschikbare vermogen om de risico's af te dekken. De kengetallen bevorderen het inzicht in de financiële positie en de vergelijkbaarheid met andere gemeente, deze komen in het laatste onderdeel aan bod.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Onderscheid wordt gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Dit is wenselijk, omdat je een risico met structurele gevolgen niet wilt dekken met incidentele middelen en anderzijds voor een incidenteel risico geen structurele maatregelen wilt nemen. Conform de Nota Risicomanagement Land van Cuijk worden de volgende onderdelen tot de weerstandscapaciteit gerekend:

a. Begrotingsruimte (structureel)

De meerjarenbegroting van de gemeente moet structureel en reëel in evenwicht zijn. Als de begroting en meerjarenraming sluit met een positief saldo, is er sprake van begrotingsruimte. Momenteel sluit de begroting 2027 met een saldo van €0 door inzet van de algemene reserve. De meerjarenraming laat vanaf 2028 een negatief begrotingssaldo zien. Om die reden wordt uitgegaan van een begrotingsruimte van nihil.

b. Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog aanwezig is tussen de huidige opbrengst en de maximaal toegestane belastingopbrengst. Hierbij kijkt de gemeente Land van Cuijk alleen naar de OZB. De onbenutte belasting capaciteit bij de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het tarief om tot een artikel 12 gemeente gerekend te worden. Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2027 is vastgesteld op 0,1595. Het gewogen gemiddelde percentage 2027 voor de gemeente Land van Cuijk bedraagt 0,1231. Daarom bedraagt de ruimte 0,036% van de totale waarde woningen + waarde niet-woningen gebruikers + waarde niet-woningen eigenaren € 8.493.111.

c. Onvoorzien structureel

Er is geen vast jaarlijks bedrag opgenomen in de begroting voor structurele onvoorziene, onvermijdelijke en on uitstelbare uitgaven.

d. Onvoorzien incidenteel

Er is een vast jaarlijks bedrag opgenomen in de begroting voor incidentele onvoorziene, onvermijdelijke en on uitstelbare uitgaven ter grootte van € 299.000.

e. Algemene reserve

De Algemene reserve is onderdeel van het eigen vermogen en is gevormd uit overschotten uit de exploitatie en is in principe vrij aanwendbaar. De Algemene reserve bedraagt naar verwachting per 1-1-2027 € 133.273.000.

f. Stille reserves

Stille reserves zijn onderdeel van het eigen vermogen, welke niet in de balans tot uitdrukking komen. Het gaat hierbij om bezittingen die geen boekwaarde hebben maar wel een marktwaarde. Het Gemeentelijk ToezichtKader 2020 geeft kaders voor de toerekening van stille reserves voor de weerstandscapaciteit. Volgens de Nota Risicomanagement Land van Cuijk worden alleen de (verpachte) landbouw grond toegerekend tot de weerstandscapaciteit met een onderscheid tussen lang en korte verpachting. Deze gronden zijn duidelijk geregistreerd, goed verhandelbaar, zijn goed te waarderen en tasten het functioneren van de gemeente bij verkoop niet aan. Op basis van cijfers van de ASR bedraagt de gemiddelde grondprijs van bouw- en grasland in onze regio op € 9,70 per m2. Voor lange verpachting wordt uitgegaan van waarde van 60% van deze grondprijs en voor korte verpachting een waarde van 70%. De verwachting is dat het areaal in 2027 1216 hectare lange verpachting en 446 hectare korte verpachting betreft. De waarde van de stille reserve wordt hiermee bepaald op € 101.077.880.

Hiermee komt de structurele weerstandscapaciteit begroting 2027 uit op € 8.493.111 en de incidentele weerstandscapaciteit 2027 op € 234.649.880. De totale beschikbare weerstandscapaciteit komt daarmee uit op € 243.142.991.

Kans klassen	Financiële impact klassen
1. Zeer klein (1%)	1. Schade kleiner dan 10.000
2. Klein (10%)	2. Schade van 10.000 tot 100.000
3. Matig (25%)	3. Schade van 100.000 tot 500.000
4. Groot (50%)	4. Schade van 500.000 tot 1.000.000
5. Zeer groot (75%)	5. Schade groter dan 1.000.000

De voornaamste risico's zijn weergegeven in een risicomatrix en deze worden vervolgens afzonderlijk toegelicht in de risicotabel. Hierbij wordt een inschatting gemaakt van de kans en impact. We gebruiken, conform het vastgestelde risicobeleid, daarvoor de volgende indeling:

	Kans →				
↓ Impact	1. Zeer klein	2. Klein	3. Matig	4. Groot	5. Zeer groot
1. Zeer klein					
2. Klein			1		
3. Matig			1		
4. Groot			3		
5. Zeer groot	1	1	3	2	

#	Risico/gebeurtenis	Toelichting	Kans	#	Impact	#	Risicoscore	Risicobedrag
1	Jeugd	De Jeugdwet betreft een open-einderegeling waardoor volumes en kosten niet zijn begrensd. De afgelopen jaren zien we (landelijk) een stijging in het aantal jeugdigen dat een beroep doet op jeugdhulp. Hierdoor bestaat het risico dat de beschikbare middelen niet toereikend zijn om aan de daadwerkelijke zorgvraag te voldoen. Daarnaast is bij de Perspectiefnota een indexeringspercentage van 4% opgenomen. De kans bestaat dat dit op 5% gaat uitkomen.	50%	4	Schade groter dan 1.000.000	5	20	€ 1.500.000
2	WMO	De Wmo betreft een open-einderegeling waardoor volumes en kosten niet zijn begrensd. De afgelopen jaren zien we (landelijk) een stijging in het aantal inwoners dat een beroep doet op de Wmo, mede veroorzaakt door de vergrijzing en het abonnementstarief. Hierdoor bestaat het risico dat de beschikbare middelen niet toereikend zijn om aan de daadwerkelijke zorgvraag te voldoen. Daarnaast is bij de Perspectiefnota een indexeringspercentage van 4% opgenomen. De kans bestaat dat dit op 5% gaat uitkomen.	25%	3	500.000-1.000.000	4	12	€ 750.000
3	Grote majeure ontwikkelingen irt de gemeentelijke uitgaven.	De huidige cumulatie van ontwikkelingen maakt dat de gemeente bij met name de uitvoering van projecten te maken heeft met schaarste aan personeel, schaarste aan materialen, schaarste aan energiebronnen en -dragers en beperkingen als gevolg van de milieu- en stikstofproblematiek en netcongestie. Hierdoor kunnen projecten uitlopen waardoor de projecten ook duurder worden. Daarnaast zien we ook als gevolg van de geopolitieke spanningen een breder risico over de gehele gemeentelijke begroting met betrekking tot het stijgen van kosten. Daarom wordt uitgegaan van een risico van 5% kostenstijging op het totaal van de investeringen/door de gemiddelde afschrijvingstermijn plus een extra kostenstijging van 0,5% van het begrotingstotaal.	50%	4	Schade groter dan 1.000.000	5	20	€ 2.454.342
4	Juridische risico's	De gemeente heeft een aantal juridische risico's lopen, deze worden ingeschat op een totaal bedrag van 10.000.000.	25%	3	Schade groter dan 1.000.000	5	15	€ 10.000.000
5	Fiscale risico's	De gemeente loopt fiscale risico's op het gebied van btw, BCF, loonbelasting, WKR en de Wet DBA, die bij onjuiste toepassing kunnen leiden tot financiële correcties en naheffingen door de Belastingdienst.	25%	3	100.000-500.000	3	9	€ 400.000
6	Structurele tegenvallers algemene uitkering	De laatste jaren is er veel onduidelijkheid geweest rondom de hoogte van de algemene uitkering. Door de huidige landelijke politieke situatie blijft dit onzeker.	25%	3	Schade groter dan 1.000.000	5	15	€ 2.000.000

#	Risico/gebeurtenis	Toelichting	Kans	#	Impact	#	Risicoscore	Risicobedrag
7	Digitalisering en informatieveiligheid	De toenemende digitalisering biedt zowel kansen als bedreigingen. Kansen zijn dat een gemeente de dienstverlening en de taken efficiënter en gebruiksvriendelijker kan vervullen. De bedreigingen komen neer op het kunnen weerstaan van cybercriminaliteit, geen goede gegevensbescherming en/of langdurige uitval van systemen. Een cybercrisis is iedere (opzettelijke) verstoring, uitval of misbruik van een gedigitaliseerd proces, (informatie-) systeem of informatiedienst die de maatschappelijke continuïteit, openbare orde en veiligheid bedreigt of verstoort. Mogelijke (financiële) risico's • Bij ransomware: wel of niet betalen van het losgeld (kan onder andere effect en effectduur beïnvloeden); • Inhuur: inschakelen forensische experts en digitale experts van buiten; • Vrijgeven systeem: duur van monitoring van het systeem na (mogelijke) infectie ten opzichte van het vrijgeven van het systeem; • Herstel systemen: kosten tot herstel getroffen systemen; • Uitschakeling (nog niet getroffen) systemen: uitschakelen van systemen en/of applicaties waardoor bepaalde bedrijfsprocessen stilvallen met als doel isolatie, maar met als gevolg onduidelijke keteneffecten; • Voortgang dienstverlening: dienstverlening valt stil vanuit getroffen en nog niet getroffen systemen. • Datalek van privacygevoelige informatie. Iedere gemeente behoort te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Overheid (BIO). Dit is het minimumniveau van maatregelen dat dient te zijn geïmplementeerd. De onzekerheid op de mogelijke financiële impact van inbreuken op de integriteit, vertrouwelijkheid en beschikbaarheid van gegevens is in het algemeen, dus niet voor een specifiek geval, bijzonder groot. Dit is afhankelijk van de zwaarte van het incident.	25%	3	Schade groter dan 1.000.000	5	15	€ 5.000.000
8	Gemeenschappelijke regelingen	Elke gemeente heeft te maken met gemeenschappelijke regelingen. De invloed die een gemeente erop kan uitoefenen verschilt per partij. Conform artikel 15 BBV dient in de paragraaf verbonden partijen de eventuele risico's van de gemeenschappelijke regeling voor de financiële positie van de gemeente opgenomen te worden. Bij de bepaling van het risico wordt gekeken naar de totale bijdrage van de gemeente en een stijgingspercentage van 2% voor onze bijdrage.	25%	3	500.000-1.000.000	4	12	€ 653.991

#	Risico/gebeurtenis	Toelichting	Kans	#	Impact	#	Risicoscore	Risicobedrag
9	Grondbeleid en ruimtelijke ontwikkelingen	Achter het vaak genoemde risico van grondexploitatietekorten gaan meerdere maatschappelijke uitdagingen schuil. In de eerste plaats de krapte op de woningmarkt en de landelijke gestuurde bouwopgave. Ook zaken zoals de omgevingswet, de verduurzamingsopdracht, de stikstofproblematiek en netcongestie raken het gemeentelijk grondbeleid. Grondbeleid – zoals vastgelegd in de nota Grondbeleid Land van Cuijk – is geen doel op zich maar een middel. Het is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te realiseren. De gemeente dient een passend financieel weerstandsvermogen op te bouwen voor de risico's van grondexploitaties. Risico's door het effect van vertraging van de opbrengsten, het effect van een lagere indexering van de opbrengsten, het effect van stijging van de rente. Om risico's te voorkomen wordt bij het opstellen en actualiseren van de grondexploitaties uitgegaan van het meest aannemelijk scenario en een conservatieve insteek. Voor de risicoberekening hanteren we de IFLO-norm. Deze norm is een manier om het minimaal noodzakelijke weerstandscapaciteit te bepalen. De norm bestaat uit 2 elementen: a. 10% van de boekwaarden van de exploitaties; b. 10% van de nog te maken kosten in deze exploitaties.	10%	2	Schade groter dan 1.000.000	5	10	€ 14.157.106
10	Borgstellingen	De gemeente heeft zich in het verleden borg gesteld voor een aantal geldleningen. De meeste borgstellingen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Bij problemen worden deze fondsen als eerste aangesproken. De geborgde bedragen van de overige geldleningen bedragen € 1 mln.	1%	1	Schade groter dan 1.000.000	5	5	€ 1.024.000
11	Uitgaven Levensonderhoud	De Participatiewet kent eveneens het karakter van een open-einderegeling. Dit houdt in dat iedereen die voldoet aan de wettelijke voorwaarden recht heeft op een uitkering, ongeacht het aantal rechthebbenden. Het aantal uitkeringsgerechtigden en daarmee de totale lasten zijn vooraf niet exact te bepalen.	25%	3	500.000-1.000.000	4	12	€ 750.000
12	Uitgaven Gemeentelijk Armoedebelief	De raming van de uitgaven voor het gemeentelijk armoedebelief is gebaseerd op de huidige volumes van gebruik en aanvragen. De afgelopen tijd zien we een stijgende lijn in het beroep op de armoederegelingen. We kunnen momenteel niet inschatten of deze stijging structureel van aard is. Als de stijging structureel van aard blijkt te zijn,	25%	3	10.000-100.000	2	6	€ 75.000

#	Risico/gebeurtenis	Toelichting	Kans	#	Impact	#	Risicoscore	Risicobedrag
		kan dit tot hogere uitgaven leiden.						
					Totaal			€ 38.764.439

Bovenstaande risico's leiden tot een totaal financieel risico van € 38.764.439. Uitgaande van een zekerheidspercentage van 90% leidt dit tot een benodigde weerstandscapaciteit van € 34.887.995.

Ratio weerstandsvermogen

Het in stand houden van voldoende weerstandsvermogen is van belang om de continuïteit van de organisatie bij de uitvoering van het vastgestelde beleid te waarborgen, zodat de organisatiedoelstellingen behaald worden. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal, de weerstandsratio. Deze ratio wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit.

Ratio Land van Cuijk begroting 2027: € 243.142.991 / € 34.887.995 = 7,0

In het Rekenkamerrapport Financiële positie gemeente Land van Cuijk in beeld wordt aanbevolen om kritisch te kijken naar de stille reserves als onderdeel van het beschikbare weerstandsvermogen. Wanneer de stille reserves buiten beschouwing worden gelaten komt de ratio uit op: € 142.065.120 / € 34.887.995 = 4,1

Onderstaande waarderingstabel is opgenomen in de Nota Risicomanagement Land van Cuijk:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Als beleidsregel is in de Nota Risicomanagement opgenomen: de ratio van het weerstandsvermogen dient minimaal uit te komen op het waarderingcijfer B (ruim voldoende) volgens de waarderingstabel. Indien de ratio lager uitvalt dan B, wordt er een plan aan de raad voorgelegd om de beschikbare weerstandscapaciteit te vergroten en/of de benodigde weerstandscapaciteit te verlagen.

Conclusie:

De weerstandsratio van de gemeente Land van Cuijk voor de begroting 2027 is in beide gevallen uitstekend, waarderingcijfer A. Een deel van het hoge ratio (7,0) ten opzichte van de begroting 2026 (6,4) wordt verklaard door met name een groei van de algemene reserve.

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten een basis-set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en jaarrekening. Het betreft de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote en deze gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.
- Solvabiliteitsratio.
- Grondexploitatie.
- Structurele exploitatieruimte.
- Belastingcapaciteit.

Doel van deze kengetallen is om u op eenvoudige wijze inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente.

Begroting 2027						
Kengetallen	Rekening 2025	Begroting 2026 (P)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote	35%	65%	79%	107%	137%	157%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	28%	62%	76%	105%	135%	154%
Solvabiliteitsratio	49%	37%	35%	29%	26%	25%
Structurele exploitatieruimte	7%	1%	0%	-5%	-6%	-6%
Grondexploitatie	4%	8%	5%	3%	4%	2%
Belastingcapaciteit	88%	90%	87%			

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een normale netto schuldenlast ligt tussen de 0% en 100%. Matig is tot 130% en daarna is dit slechter.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Een score onder de 20% wordt bestempeld als 'meest risicovol'.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting (OZB). Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Hoe hoger dit percentage, hoe beter. In bovenstaande grafiek wordt dit kengetal weergegeven als de mate waarin structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Hoe lager dit percentage, hoe minder impact dit heeft op de financiële positie van de gemeente.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Positie gemeente Land van Cuijk

In de nota Risicomanagement Land van Cuijk is een methode vastgesteld om de kengetallen in samenhang te beoordelen. Op deze wijze kan een totaal oordeel worden gegeven over de financiële positie van de gemeente Land van Cuijk in vergelijking met voorgaande jaren. Ook kan de financiële positie worden vergeleken met andere gemeenten.

Conclusie

In de Nota Risicomanagement Land van Cuijk is de streefwaarde van het totaalcijfer van de kengetallen bepaald op 78 punten en is minimaal 60 punten. Komt het puntentotaal onder de 70, dan wordt dit toegelicht en aangegeven hoe en wanneer het weer uitkomt op minimaal 70 punten. Het puntentotaal voor de begroting 2027 komt uit op 83 punten. Dit is boven de streefwaarde. De scores in de meerjarenbegroting 2027-2030 van de gemeente Land van Cuijk laten de komende jaren een dalende trend zien. Zonder verdere maatregelen zal het totaalcijfer de komende jaren verder zakken tot onder de 70 punten.

Kengetal	Begroting 2027	Score	Toelichting
Netto gecorrigeerde schuldquote	76%	30	De netto gecorrigeerde schuldquote heeft als score 'minst risicovol'. De komende jaren zal de netto gecorrigeerde schuldquote gaan stijgen. Dit komt door een begrote toename van de vaste schulden (lang lopende geldleningen).
Solvabiliteitsratio	35%	27	De solvabiliteit heeft als score 'neutraal'. De komende jaren zal de solvabiliteit van de gemeente dalen. Dit komt door een begrote toename van de vaste schulden.
Grondexploitatie	5%	15	De grondexploitatie heeft als score 'minst risicovol'. Ten opzichte van de jaarrekening 2025 neemt dit kengetal licht toe. Meerjarig zien we hier een verdere daling. Een eventuele toekomstige toename van de grondexploitaties zorgt voor een tegengestelde werking.
Structurele exploitatieruimte	0%	6	De structurele exploitatieruimte heeft als score 'neutraal'. De komende jaren zal de exploitatieruimte verslechteren vanwege de financiële tekorten vanaf 2028.
Belastingcapaciteit	87%	5	De belastingcapaciteit heeft als score 'minst risicovol'. Dit kengetal daalt ten opzichte van de jaarrekening 2025.
Totaalcijfer		83	

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de begroting. Lasten van onderhoud komen op diverse programma's voor. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Het betreft onderhoud van kapitaalgoederen voor:

- Wegen
- Openbare verlichting
- Groen
- Bomen
- Bos- en natuurterreinen
- Speelvoorzieningen
- Riolering
- Gebouwen
- Civiele objecten

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleidskader, het uit het beleid voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van de financiële consequenties in de begroting. In de diverse tabellen staat een * bij exploitatie, dit betekent dat de kapitaallasten ten laste van de exploitatie komen. De volgende beheerplannen zijn in 2023 door de raad vastgesteld in het kader van integraal beheer openbare ruimte (IBOR).

In 2027 zal gestart worden met het herijken van het integraal beheer openbare ruimte (IBOR 2029-2038), waarvan de effecten in de begroting van 2029 zullen worden verwerkt. Het water -en rioleringsplan is in 2026 vastgesteld voor een periode van 5 jaar (2027 - 2031).

Beheerplan	Datum vaststelling	Cyclus	Jaar herziening
Beheerplan wegen	sep-23	5 jaar	2028
Beheerplan openbare verlichting	sep-23	5 jaar	2028
Beheerplan groen	sep-23	5 jaar	2028
Beheerplan bomen	sep-23	5 jaar	2028
Beheerplan bos- en natuurterreinen	sep-23	5 jaar	2028
Beheerplan speelvoorzieningen	sep-23	5 jaar	2028
Beheerplan civieltechnische objecten	sep-23	5 jaar	2028
Beheerplan vastgoed	dec-23	5 jaar	2028
Water- en rioleringsprogramma (Wrp)	dec-23	3 jaar	2026

Wegen

Een grote gemeente als Land van Cuijk heeft ook een groot areaal aan wegen/verhardingen. De wegverharding wordt, volgens de beleidsuitgangspunten van het IBOR op beeldkwaliteit onderhouden. Hiervoor geldt kwaliteitsniveau B, met uitzondering van de centrumgebieden waarvoor A-niveau geldt.

In onderstaande tabel een onderverdeling in verhardingssoorten.

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Asfaltverharding	m2	4.500.000
Elementenverharding (beton)	m2	2.750.000
Elementenverharding (gebakken materiaal)	m2	805.000
Betonverharding	m2	196.000
Zand -en halfverharde wegen	m2	1.820.000
Bermen (verhard)	m2	275.000
Bermen (onverhard)	m2	1.295.000
Markeringen (belijning)	km	755.000
Markeringen (figuratie)	m2	21.500

We richten ons verder op een integrale aanpak om zoveel mogelijk werk met werk te kunnen maken. Denk daarbij aan combinatie met rioleringswerkzaamheden, verbeteren bereikbaarheid en verkeersveiligheid, werkzaamheden nutsbedrijven en woningbouwprojecten.

Financiële consequenties beleidskader

Omschrijving	Budget	Dekking uit
Onderhoud verharding (groot onderhoud)	€ 3.104.000	Exploitatie
Onderhoud verharding (levensduurverlengend)	€ 1.495.000	Exploitatie*
Vervanging verhardingen	€ 2.056.000	Exploitatie*
Onderhoud belijning en markeringen	€ 188.000	Exploitatie
Onderhoud onverharde wegen	€ 135.000	Exploitatie
Onderhoud wegbermen	€ 175.000	Exploitatie
Verstevigen wegbermen	€ 546.000	Exploitatie*

Openbare verlichting

In het kader van IBOR is ook het beheerplan openbare verlichting vastgesteld. De missie voor de openbare verlichting is het realiseren en in stand houden van een duurzame en betrouwbare openbare verlichting, waarbij de burger zich veilig voelt in het openbaar gebied. De gemeente kiest er voor om nieuw te plaatsen verlichting tijdens nachtelijke uren te dimmen. In het buitengebied gaat de gemeente terughoudend om met verlichten om onnodige lichtvervuiling tegen te gaan.

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Lichtmasten/armaturen	stuks	22.750
Aantal LED armaturen	stuks	19.200
Verkeersregelininstallaties	stuks	5
Afsluitsystemen	stuks	8
Evenementenkasten	stuks	70
Openbare verlichtingskasten	Stuks	9

Financiële consequenties beleidskader

Omschrijving	Budget	Dekking uit
Onderhoud openbare verlichting	€ 349.000	Exploitatie
Vervanging openbare verlichting	€ 975.000	Exploitatie*

Groen

Het openbaar groen wordt, volgens de beleidsuitgangspunten van het IBOR op beeldkwaliteit onderhouden. Hiervoor geldt kwaliteitsniveau B, met uitzondering van de centrumgebieden (A). Het openbaar groen draagt bij aan een prettige leefomgeving en draagt bij aan klimaatadaptatie. Bij vervanging of reconstructie van groen wordt gezocht naar een integrale aanpak met andere beheeropgaven. Onderstaand een overzicht van de actuele kengetallen (bij benadering):

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Bosplantsoen (binnen de bebouwde kom)	m2	481.000
Vaste planten	m2	60.000
Bodembedekkers	m2	193.000
Heesters	m2	213.000
Hagen	m2	126.000
Grasveld	m2	1.434.000
Ruw gras (niet zijnde berm, binnen bebouwde kom)	m2	266.000
Bloemrijk gras	m2	176.000
Ruigte	m2	511.000
Ruw gras (berm)	are	189

Financiële consequenties beleidskader

Omschrijving	Budget	Dekking uit
Onderhoud openbaar groen	€ 4.302.000	Exploitatie
Vervanging groen	€ 661.000	Exploitatie*

Bomen

De gemeente Land van Cuijk heeft een groot areaal aan bomen. Het betreft zo'n 95.000 stuks. Bomen dragen bij aan het tegengaan van hittestress door het bieden van natuurlijke verkoeling. Verder dragen bomen bij aan leefgenot voor mens en dier. Het beheer van de bomen vindt plaats op basis van periodieke inspecties, waarbij veiligheid een leidend uitgangspunt is. Bij vervanging van bomen wordt vooral gezocht naar een integrale aanpak met andere beheeronderdelen.

Financiële consequenties beleidskader

Omschrijving	Budget	Dekking uit
Onderhoud bomen	€ 1.476.000	Exploitatie
Vervanging bomen	€ 1.277.000	Exploitatie*

Bos-en natuurterreinen

De gemeente Land van Cuijk heeft een groene uitstraling en derhalve ook een grote omvang aan bos -en natuurterreinen in beheer. Voor bos -en natuurterreinen geldt dat er geen specifiek beheerniveau is vastgesteld. Het beheer sluit aan op de index "natuur en landschap" van de provincie. Voor terreinen die hieraan voldoen geldt instandhoudingsbeheer, voor de terreinen die hier nog niet aan voldoen geldt ontwikkelingsbeheer. Onderstaand een overzicht van het areaal aan bos -en natuuronderdelen:

Omschrijving	Eenheid	Aantal
AmfibieënpoeLEN	stuks	38
Bos	ha	1.286
Knipscheerheg struweel (Maasheggen)	km	105
Houtwallen jeneverbes struweel	ha	8
Houtwallen	ha	137
Knip -en scheerheg	ha	3
Kruiden -en faunarijk grasland	ha	155
Nat hooiland	ha	5

Financiële consequenties beleidskader

Omschrijving	Budget	Dekking uit
Onderhoud bos- en natuurterreinen	€ 1.807.000	Exploitatie

Speelvoorzieningen

De gemeentelijke speelvoorzieningen dragen bij aan tal van thema's als ontmoeten in de buitenruimte en natuurlijk het bewegen. De insteek is dat speelvoorzieningen uitdagend zijn, ruimte bieden voor samenspelen, maar ook voor vrij spel en dat het bijdraagt aan vergroenen en landschapsverbetering om zo onder andere ook bij te dragen aan een klimaatadaptieve leefomgeving. Voor speelvoorzieningen geldt dat er functioneel beheer plaats vindt: de veiligheid en de technische kwaliteit is van primair belang. De gemeente heeft het onderstaande areaal aan speelvoorzieningen in beheer:

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Speeltoestellen	stuks	1.335
Sporttoestellen	stuks	435

Financiële consequenties beleidskader

Omschrijving	Budget	Budget uit
Onderhoud speelvoorzieningen	€ 251.000	Exploitatie
Vervanging speelvoorzieningen	€ 805.000	Exploitatie*

Riolering

De gemeente Land van Cuijk heeft een Water- en Rioleringsprogramma (WRP 2024-2026) opgesteld om wettelijke watertaken uit te voeren, schade door extreme hoosbuien te voorkomen, hittestress tegen te gaan en de voormalige plannen van Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis samen te voegen tot één helder beleid. In 2026 is vervolgens het water -en rioleringsplan voor de periode 2027-2031 vastgesteld.

We hanteren het ondergrondprincipe waarbij we rekening houden met water en bodem. Water en bodem zijn sturend voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Dit zal de komende jaren ook de nodige opgaven met zich meebrengen in het kader van omgaan met hemelwater en klimaatadaptieve keuzes.

De gemeente heeft het volgende areaal te beheren:

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Kolken	stuks	37.000
Lengte vrijvervalriolering	km	621
... vuilwater	km	91
... hemelwater	km	122
... gemengd	km	362
Drukriolering	km	455
Persleiding (excl. drukrioolstelsel)	km	23
Drainage	km	12
Infiltrerende verharding	ha	10
Wadi's en bodempassages	ha	17
IT -en DIT-riool	km	54
Overige voorzieningen hemelwater	stuks	220
Lijn -en roostergoten	km	8
Gemalen droge opstelling en randvoorzieningen	stuks	35
Gemalen natte opstelling	stuks	110
Pompunits mechanische riolering	stuks	1.850
IBA's, decentrale zuiveringen en septic-tanks	stuks	95
Watergangen	km	560
Beschoeiingen	km	20
Duikers in het oppervlaktewater in beheer	stuks	1.300

Financiële consequenties beleidskader

Omschrijving	Budget	Dekking uit
Uitvoeringsprogramma water en riolering 2024-2026 (onderhoud exploitatie)	€ 2.073.000	Rioolheffing
Uitvoeringsprogramma water en riolering 2024-2026 (investeringen)	€ 5.347.000	Rioolheffing

Gebouwen

M.i.v. 2024 zijn de gemeentelijke maatschappelijke vastgoedobjecten opgenomen in een vastgoedregistratie. In 2024 is daarnaast gestart met de uniformering en actualisatie van de meerjarig onderhoudsprogramma's (MJOP) van diverse gemeentelijke vastgoedobjecten. De conditiemetingen van de vastgoedobjecten met een MJOP worden éénmaal in de 5 jaar geactualiseerd, de herijking van MJOP's is een vast onderdeel van de normale beheercyclus van het maatschappelijke vastgoed. In 2027 en volgende wordt verder uitvoering gegeven aan de routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed. Elk jaar wordt daarvoor een uitvoeringsprogramma aan uw raad voorgelegd.

Civiele objecten

In 2023 is in het kader van IBOR het achterliggende beheerplan "civieltechnische kunstwerken" vastgesteld.

De gemeente Land van Cuijk heeft een groot aantal civieltechnische kunstwerken in beheer, onderstaand de onderverdeling:

Soort object	Eenheid	Aantal
Bruggen	Stuks	189
Keersluis	Stuks	1
Tunnels	Stuks	9
Kades en keerwanden	Stuks	60
Aanlegsteigers	Stuks	16
Grote duikers	Stuks	25
Vaste trappen	Stuks	8

Voor de civieltechnische objecten geldt dat er functioneel beheer plaats vindt: de veiligheid en de technische kwaliteit is van primair belang.

Financiële consequenties beleidskader

Omschrijving	Budget	Dekking uit
Onderhoud civieltechnische kunstwerken	€ 245.000	Exploitatie
Groot onderhoud civieltechnische kunstwerken	€ 298.000	Voorziening
Vervanging civieltechnische kunstwerken	€ 325.000	Exploitatie*

Financiering

Algemeen

Deze paragraaf legt het beleid en de verwachtingen voor financieringsrisico's vast. Verder geeft de paragraaf inzicht in rente, renteresultaat, de wijze waarop rente wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Treasurybeleid

Op basis van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) en het treasurystatuut gemeente Land van Cuijk 2022 worden de financiële geldstromen beheerd en worden de financiële risico's voor de gemeente beperkt.

De financiële middelen worden uitsluitend ingezet voor de publieke taak. Alle overtollige middelen worden in de schatkist bij het Ministerie van Financiën aangehouden.

De renteverwachting is stabiel. Daarom wordt optimaal gebruik gemaakt van kortlopende geldleningen tot maximaal het bedrag van de kasgeldlimiet. Indien de renteverwachting wijzigt, wordt de rentestrategie daarop aangepast. Doel is om tegen acceptabele condities geld aan te trekken als dat nodig is.

Risicobeheer

Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm (beiden benoemd in de wet FIDO).

Renterisiconorm

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De renterisiconorm is € 74.379.800 (20% van € 371.889.000). De reguliere aflossing voor 2027 bedraagt € 9.062.000. Er zijn geen renteherzieningen. De renterisiconorm wordt in 2027 niet overschreden.

Kasgeldlimiet

Om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken is in de Wet FIDO de kasgeldlimiet opgenomen. Dit houdt in dat de gemeente haar financieringsbehoefte voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De norm is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten bij aanvang van het jaar. Voor onze gemeente bedraagt de limiet voor 2027 € 31.611.415 (8,5% van € 371.889.000).

Financieringsbehoefte

Afhankelijk van het investeringstempo en ontwikkelingen binnen de grondexploitaties dient Land van Cuijk de komende jaren geldleningen aan te trekken.

Rentelasten en rentetoerekening

Land van Cuijk heeft per 1-1-2027 € 102.364.000 aan langlopende geldleningen. Rentelasten van deze geldleningen en verwachte geldleningen zijn opgenomen in onderstaande tabel. Interne rentelasten van investeringen worden toegerekend aan taakvelden via een renteomslag-percentages.

Het percentage is 1%. Dit percentage wordt ook gebruikt om rente door te berekenen aan de grondexploitatie.

Renteschema (Begroting 2027)	Bedragen (x € 1.000)
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	5.376
De externe rentebaten (idem)	419
Saldo rentelasten en rentebaten	4.957
De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	234
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-234
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	4.723
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	4.855
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-132

Bedrijfsvoering

Algemeen

Bedrijfsvoering: richting een wendbare en betrouwbare organisatie

Een goede dienstverlening begint bij een organisatie die intern op orde is. Onder bedrijfsvoering vallen zaken als personeel, ICT, communicatie, organisatie-inrichting, financieel beheer, en facilitaire ondersteuning. Ook in 2027 blijven we werken aan het versterken van deze onderdelen.

We zetten in op een organisatie die snel kan inspelen op veranderingen, betrouwbaar is in haar uitvoering en ruimte biedt voor vernieuwing. Dat doen we door onze interne processen steeds te verbeteren, systemen beter op elkaar aan te laten sluiten, en medewerkers te ondersteunen in hun ontwikkeling.

De opgaven vanuit de verschillende kernen van onze gemeente zijn hierbij leidend. We zorgen dat we als organisatie goed samenwerken en de juiste mensen en middelen inzetten daar waar het nodig is. Zo bouwen we stap voor stap aan een organisatie die klaar is voor de toekomst en doet wat ze belooft.

Personeel

In 2027 bouwen we verder aan een toekomstbestendige organisatie waarin medewerkers samen werken aan gewoon goede dienstverlening voor onze inwoners. In onze gemeente werken nuchtere doeners die samen dingen voor elkaar krijgen. HRM zorgt ervoor dat medewerkers hun werk goed kunnen doen, zich kunnen blijven ontwikkelen en zich verbonden voelen met de organisatie. We bouwen aan een werkomgeving waarin medewerkers vertrouwen krijgen in hun vakmanschap, ruimte ervaren om initiatief te nemen en zich veilig voelen om samen te werken en te leren.

Om dit te ondersteunen, richt HRM zich op het bevorderen van organisatorische wendbaarheid, het versterken van eigenaarschap en een doelmatige inzet van mensen en middelen. Strategische personeelsplanning wordt verder ingebed in de organisatie. Hiermee krijgen we beter inzicht in capaciteit, competenties, ontwikkeling en toekomstige personeelsbehoefte. Zo kunnen we tijdig inspelen op ontwikkelingen zoals vergrijzing, arbeidsmarktkrapte en andere maatschappelijke ontwikkelingen.

Leren en ontwikkelen blijft een belangrijke pijler. We stimuleren medewerkers om regie te nemen over hun eigen ontwikkeling. Met competentie management, drijfveren, loopbaanontwikkeling en Leerland van Cuijk ondersteunen we medewerkers bij hun verdere ontwikkeling.

Duurzame inzetbaarheid blijft centraal staan. We investeren in vitaliteit, werkplezier, sociale veiligheid en een inclusieve werkomgeving waarin medewerkers zich welkom voelen en op elkaar kunnen rekenen. Ook ondersteunen we leidinggevenden in het versterken van eigenaarschap, samenwerking en integraal werken.

Daarnaast zetten we verder in op digitalisering, data en AI. Hiermee ondersteunen we medewerkers en leidinggevenden beter, richten we HR-processen slimmer in en versterken we de toekomstbestendigheid van de organisatie.

Dienstverlening en huisvesting

In 2022 hebben we een eerste visie op dienstverlening vastgesteld. Sindsdien hebben we stappen gezet en nieuwe inzichten opgedaan. Met de vernieuwde dienstverleningsvisie 2026-2030 brengen we meer scherpte en samenhang in onze manier van werken en zetten we de volgende stap in het continu verbeteren van onze dienstverlening. De focus ligt daarbij op van buiten naar binnen: we beginnen bij de vraag en ervaring van de inwoner en verbeteren van daaruit onze processen en werkwijze. Onze klantbeloften geven richting aan wat inwoners van ons mogen verwachten: gewoon goede dienstverlening, waarbij iedere vraag wordt beantwoord, het zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt, we duidelijke taal gebruiken en we groot én toch dichtbij zijn.

Het waarmaken van deze klantbeloften vraagt om het continu meten en verbeteren van onze dienstverlening. Daarom blijven we meten op verschillende contactkanalen, producten en processen. De inzichten uit deze metingen geven ons zicht op wat goed gaat en waar ruimte is voor verbetering. Hiermee kunnen we gericht blijven verbeteren en onze dienstverlening verder ontwikkelen. Om dit blijvend mogelijk te maken, investeren we structureel in expertise en middelen. Ook de doorontwikkeling van digitale dienstverlening en online communicatie blijft van belang.

Sinds april 2025 werken we samen vanuit één centrale locatie in Boxmeer. Door kennis en expertise te bundelen, kunnen we onze dienstverlening efficiënter en meer samenhangend organiseren.

Inkoop

De gemeente Land van Cuijk werkt voor wat betreft inkoop en aanbesteden volgens de Aanbestedingswet 2012 die is ingaan op 1 juli 2016. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Land van Cuijk (vastgesteld in uw raad van 29 september 2022) is dan ook een uittreksel van voornoemde wetgeving. Wel is er in het eigen beleid extra aandacht voor specifieke items waar rekening mee gehouden dient te worden. Denk hierbij aan het kansen bieden aan de lokale en regionale economie. Tevens is er aandacht voor social return (Kadernotitie 3.0), duurzaamheid en circulariteit.

Interne controle

In 2027 bouwen we verder op de basis die inmiddels voor de interne auditing en de rechtmatigheidsverantwoording is gelegd. We richten ons daarbij op een verdere versterking van de controleaanpak en de kwaliteit van de uitvoering. Dit doen we door te werken met een controleplanning die is gebaseerd op een risicoanalyse en door de controleaanpak verder te ontwikkelen van gegevensgerichte naar procesgerichte controles. Waar mogelijk zetten we hierbij data-analyse in. Daarnaast versterken we de samenwerking met andere teams.

In 2027 wordt ook een eerste begin gemaakt met thematische onderzoeken. Deze richten zich op onderwerpen die vanuit de risicoanalyse als relevant naar voren komen. Hiermee ontstaat meer inzicht in de werking van processen en beheersmaatregelen en kunnen waar nodig gerichte verbeteringen worden aangebracht. De uitkomsten van deze onderzoeken dragen bij aan het verder versterken en actueel houden van de bestaande basis voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Met deze aanpak wordt de bestaande basis verder uitgebouwd en geborgd, zodat het college in de jaarrekening 2027 een rechtmatigheidsverantwoording kan opnemen die door onze externe accountant op getrouwheid is beoordeeld.

De rechtmatigheidsverantwoording wordt gebaseerd op het vastgestelde normenkader en de relevante wet- en regelgeving.

Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

Het college kan in overleg met de auditcommissie onderzoeken naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur uitvoeren/laten uitvoeren. We verstaan hieronder: doelmatigheid: de mate waarin de gewenste prestaties en beoogde maatschappelijke effecten worden gerealiseerd met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen of met de beschikbare middelen zo veel mogelijk resultaat wordt bereikt. Doeltreffendheid: de mate waarin de gewenste prestaties en beoogde maatschappelijke effecten van het beleid daadwerkelijk worden behaald.

Voor 2027 zijn er nog geen mogelijke onderwerpen voor een 213a onderzoek door het college met de auditcommissie besproken.

Informatievoorziening (IV)

De uitdagingen en vraagstukken rondom informatiemanagement, ICT, informatiebeheer en informatiebeveiliging (samengevat informatievoorziening, afgekort: IV) worden steeds groter en complexer.

De gemeente moet zich aanpassen aan de veranderende arbeidsmarkt door flexibeler werken en het ontwikkelen van digitale vaardigheden. Digitalisering biedt kansen voor betere dienstverlening, maar ook uitdagingen op het gebied van inclusiviteit en privacy. Het gebruik van data en technologische innovaties, zoals robotisering en kunstmatige intelligentie (AI), speelt een steeds

grotere rol in besluitvorming en procesautomatisering. Nieuwe wetgeving stelt extra eisen aan de informatievoorziening, waarvoor een duidelijke visie en investeringen nodig zijn.

De rol van de ambtenaar verandert ook, naast vakkennis moet deze beschikken over digitale vaardigheden en inzicht in data- en informatie- stromen.

Er komt steeds meer nadruk te liggen op digitale verantwoordelijkheden zoals datakwaliteit, privacy, archivering en het omgaan met systemen. Door technologische ontwikkelingen, zoals AI en nieuwe regelgeving (zoals de NIS2-richtlijn en de Wet Open Overheid), ontstaan nieuwe functies. De uitdaging is om personeel op andere manieren in te zetten waar dat nodig is. Het is noodzakelijk te investeren in een goede informatievoorziening, enkel al om te voldoen aan wettelijke verplichtingen. Daarnaast hebben we als organisatie een been bij te trekken op ICT-voorzieningen in de volste breedte.

Informatiemanagement

Om een toekomstbestendige IV-omgeving te kunnen realiseren en borgen zijn drie interne documenten opgesteld, het informatiebeleidsplan, een visie op de digitale werkplek en een datastrategie. Uit deze strategische documenten komen een groot aantal projecten voort die in de periode 2025-2028 uitgevoerd worden. Deze plannen stellen ons in staat om verder te bouwen aan onze dienstverlening naar inwoners, instellingen, verenigingen en ondernemers, terwijl de winkel open en veilig blijft.

ICT

De afgelopen jaren is er gewerkt aan het leggen van een stabiele basis ICT. In deze periode is veel aandacht geweest voor projecten rond de herinrichting en de verhuizing. Hiermee is er minder aandacht besteed aan trends, verplichtingen en ontwikkelingen die er op ons afkomen. In 2025 zijn wij hiermee aan de slag gegaan en we zetten deze route ook in 2027 onverminderd voort, zodat we ook in de toekomst een stabiele en robuuste ICT-omgeving kunnen aanbieden.

Informatiebeheer

Ook in 2027 is het doel om het informatiebeheer van de organisatie te optimaliseren. Het op orde hebben en houden van de informatiehuishouding is niet alleen een wettelijke verplichting, maar ook een voorwaarde voor openheid en transparantie. De juiste informatie op de juiste plaats (integere informatie) draagt bij aan een efficiënte taakuitvoering en daarnaast aan informatieveiligheid en -privacy. In de informatiebeleidsvisie Land van Cuijk is vastgelegd dat alle informatie, zoveel als mogelijk, in één centraal zaaksysteem wordt gebundeld. Daarom blijft optimalisatie van ons zaaksysteem “Join Zaak en Document” ook in 2027 een voortdurend aandachtspunt. Naast de reguliere werkzaamheden is er in 2027 extra aandacht voor de ontwikkelingen op het gebied van Microsoft 365, het afronden van het uitfasen van de netwerkschijven en de impact hiervan op de informatiehuishouding.

Informatiebeveiliging en privacy

Informatiebeveiliging en Privacy zal in 2027 gaan werken met een nieuw applicatie om verschillende taken voor controle, toezicht en advies van dit vakgebied beter en meer uniform in te regelen. Hierdoor kunnen de functionaris gegevensbescherming en Chief Information Security Officer vanuit een centraal systeem beter toezien op de naleving van wet- en regelgeving en is er ook een centrale plek waarin privacy audits (DPIA's) en het verwerkingsregister kunnen worden opgesteld en opgenomen. Interne Controle zal ook met dit systeem gaan werken. De verwachting is dat door het breder gebruiken van de toepassing, dit voor een meer vertrouwd beeld voor de interne gebruikers gaat zorgen. Zoals in voorgaande jaren zal er aandacht uit blijven gaan naar bewustwording rondom veilig werken en het werken met persoonsgegevens. Daarnaast blijven we adviseren over bestaande en nieuwe processen en toetsen we op de bescherming van persoonsgegevens via o.a. DPIA's. Voor informatiebeveiliging zal de focus liggen op de verdere implementatie van de Cyberbeveiligingswet.

Financiën

In het nieuwe coalitieakkoord zetten we in op een gezonde financiële situatie, waarbij het uitgangspunt is om te komen tot een meerjarig structureel sluitende begroting. Onderdeel hiervan is realistisch(er) begroten op beleid en investeringen.

Daarnaast kijken we of de P&C-cyclus en documenten nog steeds goed aansluiten als informatie- en sturingsdocument voor u als raad. In dit proces betrekken we nadrukkelijk de auditcommissie over informatiebehoefte, structuren en ontsluiting.

Verbonden partijen

Algemeen

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het gewenst dat in de begroting en jaarstukken aandacht wordt besteed aan derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Dat zijn deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen. Het is niet de bedoeling te rapporteren over alle partijen waarmee de gemeente op enigerlei wijze verbonden is. Het criterium is daarom gelegd bij die partijen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang (artikel 1 lid d BBV) wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Met een financieel belang (artikel 1 lid c BBV) wordt bedoeld: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Prog.	Naam verbonden partij
Gemeenschappelijke regeling	
1	Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Oost-Brabant
1	Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)
1	Veiligheidsregio Brabant Noord (VRBN)
3	Euregio Rijn-Waal
4	GR voor het toezicht op het openbaar onderwijs
4	Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant
6	Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant
6	GGD Hart voor Brabant
6	Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost
6	Regionale ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord
7	Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
Vennootschappen en coöperaties	
1	Brabant Water
3	Enexis Holding N.V.
9	Bank Nederlandse gemeenten
Stichtingen en verenigingen	
1	Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
3	Regio Noord-Oost Brabant

Bijzondere ontwikkelingen

Motie Uniforme aanpak gemeenschappelijke regelingen

In de raadsvergadering van 27 juni 2024 is de motie "Uniforme aanpak gemeenschappelijke regelingen" aangenomen. In deze motie verzoekt de gemeenteraad het College om in te zetten op een generieke bezuiniging vanaf 2026 die in verhouding staat tot de gemeentelijke

bezuinigingsopgave, in beginsel bij alle gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden en dit te organiseren tussen alle gemeenten in onze regio. Inmiddels zijn de afzonderlijke begrotingen 2027 behandeld en is er per GR een zienswijze afgegeven.

Centrumregelingen

De gemeente Land van Cuijk neemt deel aan twee centrumregelingen, te weten Centrumregeling WMO Brabant Noordoost en centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant. De Wet gemeenschappelijke regelingen kent vijf (publiekrechtelijke) samenwerkingsverbanden: Openbaar lichaam, Bedrijfsvoeringsorganisatie, Gemeenschappelijk orgaan, Centrumregeling en Regeling zonder meer. Bij een centrumregeling worden bestuursbevoegdheden van het ene gemeentebestuur gemandateerd aan en uitgeoefend door het gemeentebestuur van een andere gemeente. Een centrumregeling vereist geen nieuwe organisatie; er is anders dan bij het openbaar lichaam, de bedrijfsvoeringsorganisatie en het gemeenschappelijk orgaan geen sprake van verzelfstandiging. Er is ook geen sprake van een eigen rechtspersoonlijkheid. Derhalve vallen de centrumregelingen niet onder de verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen

Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Oost-Brabant

Programma	1
Wijze van deelneming	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke betrokkenheid	
Openbaar belang	
Risico's	De genoemde bijdrage voor 2027 is indicatief en gebaseerd op de in 2026 beschikbare gegevens, zoals het inwoneraantal van 2026 en beoogde indexering. De definitieve bijdrage voor 2027 kan daarom afwijken van het genoemde bedrag.
Ontwikkelingen	In het Meerjarenbeleidsplan RIEC Oost-Brabant 2025-2028 staat beschreven op welke vier verdiepingsthema's de komende jaren door de samenwerkingspartners de focus wordt gelegd. Het gaat om de volgende thema's: logistieke knooppunten en transport, jonge aanwas, mensenhandel en criminele geldstromen. Deze verdiepingsthema's vallen onder de vlag van de in het Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant (RVP) geformuleerde focusthema's: drugsmarkten (cocaïne, synthetische drugs en hennep), witwassen en mensenhandel.

(bedragen x € 1.000)	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
Financiële bijdrage	105	108

Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Programma	1
Wijze van deelneming	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente Land van Cuijk is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door burgemeester Moorman (t/m 1 januari 2027), daarna wethouder Sölez.
Openbaar belang	Het Brabants Historisch Informatie Centrum heeft een wettelijke taak en een maatschappelijke opgave. De wettelijke taak bestaat uit het goed, geordend en toegankelijk beheren voor het Rijk, de aangesloten gemeenten, de aangesloten waterschappen en de provincie van de archieven die aan het BHIC zijn overgedragen. Dit alles volgens de Archiefwet en de daaruit voortvloeiende richtlijnen. De maatschappelijke opgave is de verspreiding van de kennis van de Brabantse geschiedenis.
Risico's	In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is een risico berekend van 494.700. De grootste risico's hierin zijn wijzigingen in de hoogte van de bijdragen van de deelnemers en via DVO's
Ontwikkelingen	Per 1 januari 2027 treedt de nieuwe Archiefwet in werking, wat meer aansluit bij de digitale ontwikkelingen.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	1.436	1.372
Vreemd vermogen (ultimo)	5.600	5.914
Resultaat	0	0
Financiële bijdrage	451	496

Veiligheidsregio Brabant Noord (VRBN)

Programma	1
Wijze van deelneming	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke betrokkenheid	Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door burgemeester Moorman.
Openbaar belang	De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft als taak zorg te dragen voor crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, bevolkingszorg en geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis met als doel gezamenlijk de fysieke veiligheid en maatschappelijke continuïteit in de regio te borgen.

Risico's Vanuit het rijk en vanuit de deelnemende gemeenten is de kans aanwezig dat er een bezuinigingstaakstelling wordt opgelegd, bijvoorbeeld door het niet indexeren van de gemeentelijke bijdrage, terwijl de lonen en prijzen wel stijgen. Daarbij houdt Veiligheidsregio Brabant-Noord de lijn aan dat er geen nieuw beleid met financiële gevolgen geformuleerd wordt, tenzij door het Rijk wordt opgelegd. Daarnaast worden diverse opgaven intern opgelost. Moet er bezuinigd worden dan heeft dit gevolgen voor de taakuitvoering van de Veiligheidsregio.

Ontwikkelingen De Programmabegroting 2027 bevat geen voorstellen voor nieuw beleid of nieuwe uitgaven. De stijging van de bijdrage is enkel gebaseerd op de loon- en prijsindexering.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	22.225	22.027
Vreemd vermogen (ultimo)	96.696	95.373
Resultaat	0	0
Financiële bijdrage	7.122	7.427

Euregio Rijn-Waal

Programma 3

Wijze van deelneming Gemeenschappelijke regeling

Bestuurlijke betrokkenheid Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur Euregioraad door wethouder Sölez . Vertegenwoordigd in het Dagelijks Bestuur door burgemeester Moorman.

Openbaar belang De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij ongeveer 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten.

Risico's Beperkt risico. De bijdrage 2027 staat nog niet vast, de te verwachten inflatie wordt geschat op 3%.

Ontwikkelingen De Euregio Rijn- Waal zet de doelstelling zoals vastgesteld door. En zet in op grensoverschrijdende projecten op het gebied economische en maatschappelijke ontwikkelingen.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	1.597	1.610
Vreemd vermogen (ultimo)	1.878	1.891
Resultaat	9	13
Financiële bijdrage	21	22

GR voor het toezicht op het openbaar onderwijs

Programma	4
Wijze van deelneming	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke betrokkenheid	Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door wethouder Hendriks.
Openbaar belang	Het bestuur van het openbaar onderwijs is ondergebracht bij deze stichting. De gemeente heeft op grond van artikel 48 van de Wet op het primair onderwijs een toezichthoudende taak ten aanzien van het openbaar onderwijs. Het toezicht beperkt zich tot de in de wet genoemde taken.
Risico's	Geen.
Ontwikkelingen	Als centrumgemeente van de gemeenschappelijke regeling toezicht openbaar onderwijs gemeenten Bergen, Gennep en Land van Cuijk 2022 dient het college toezicht te houden op de financiën en het openbare karakter van het openbaar onderwijs. De Stichting Invitare is financieel gezond. Op huisvesting na zijn er geen directe invloeden op gemeentelijke financiën. De openbare identiteit van Invitare wordt gewaarborgd door een inclusieve toelatingspraktijk waarin ieder kind welkom is, ongeacht achtergrond, overtuiging of ondersteuningsbehoefte. Hiermee geeft Invitare in de dagelijkse praktijk invulling aan haar openbare karakter en aan de kernwaarde 'Voluit jezelf, samen sterk!'. Het koersplan 2025-2029 beschrijft welke thema's en ambities Invitare de komende jaren extra aandacht gaat geven. Hoofdzakelijk ligt de focus op onderwijsinhoud en - kwaliteit, professionaliseren en behouden van werknemers en betrokkenheid bij de wereld om ons heen.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
Financiële bijdrage	0	0

Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant

Programma	4
Wijze van deelneming	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke betrokkenheid	Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door wethouder Hendriks.

Openbaar belang

Het Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) voert voor de regio de Leerplichtwet en de RMC-wet uit. Het bureau ziet erop toe dat kinderen tussen de 5 en 18 jaar onderwijs volgen en dat kinderen tussen de 16 en 23 jaar een startkwalificatie halen. Een startkwalificatie is een MBO-diploma op minimaal MBO-niveau 2. Het Doorstroompunt biedt vanaf 1 januari 2026 jongeren van 18 tot 27 jaar (zonder startkwalificatie en schoolinschrijving) ondersteuning naar school of werk, eerder betrof dit jongeren van 18 tot 23 jaar. Dit geldt ook voor jongeren van 16 en 17 voor wie het halen van een startkwalificatie niet haalbaar is.

Risico's

Het eigen vermogen is in 2025 afgenomen als gevolg van de inzet van de bestemmingsreserve ter dekking van de hogere personele lasten. Deze inzet was voorzien, noodzakelijk om de kwaliteit van de dienstverlening op peil te houden en vooraf bestuurlijk goedgekeurd. In de kadernota 2026 is namelijk aangegeven dat voor een kwalitatief goede uitvoering van de wettelijke taken kan in 2026 niet aan de landelijke formatierichtlijn worden voldaan. Door de uitbreiding van de doelgroep van 5–23 naar 5–27 jaar neemt het formatietekort verder toe, terwijl de gemeentelijke bijdrage niet mag stijgen. De inzet van bestemmingsreserve houdt de dienstverlening in 2025 en 2026 op peil.

Ontwikkelingen

De gemeente Land van Cuijk is onderdeel van de regio Brabant Noord Oost en de Gemeenschappelijke regeling van het Regionaal Bureau Leerplicht Brabant Noordoost (RBL BNO). Het RBL BNO voert namens 6 gemeenten de leerplicht en kwalificatieplicht uit, voorkomt voortijdig schoolverlaten en monitort jongeren in een kwetsbare positie. Preventie, zorg en samenwerking staan hierbij centraal. De bijdrage van de gemeente Land van Cuijk t.b.v. het RBL BNO in 2027 bedraagt € 396.859. Dit betreft een forse verhoging ten opzichte van 2026 maar deze is in lijn met de Kadernota 2027. Doordat vanaf 2027 ook de overhead- en ondersteuningskosten in de begroting worden opgenomen de toevoeging van 0,44 fte aan beleidsformatie leidt dit tot een stijging van de personele lasten. Hierdoor is de begrote gemeentelijke bijdrage voor 2027 aanzienlijk toegenomen.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	466	466
Vreemd vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	0	0
Financiële bijdrage	252	397

Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant

Programma	6
Wijze van deelneming	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke betrokkenheid	De bestuurlijke betrokkenheid is gelegen in het aandeelhouderschap van IBN door de deelnemende gemeenten, uitgeoefend via het Algemeen Bestuur van het Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant. Daarmee sturen de gemeenten op beleid, financiën en continuïteit en houden zij toezicht op de uitvoering. Wethouder van Kraaij is vanuit onze gemeente lid van het Algemeen Bestuur.
Openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant behartigt namens zes gemeenten het publieke belang van arbeidsparticipatie voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt en ziet toe op een zorgvuldige uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening door IBN.
Risico's	Belangrijkste financiële risico bij de uitvoering van de Wsw is het risico van overrealisatie. Dat wil zeggen dat er meer arbeidsplaatsen in het kader van de Wsw worden gerealiseerd dan er budget door het Rijk beschikbaar wordt gesteld. In onze regio is echter al jaren sprake van onderrealisatie en hebben we een reserve kunnen opbouwen waarmee we een eventuele toekomstige overrealisatie kunnen opvangen.
Ontwikkelingen	Per 1 januari 2015 is de Wsw gewijzigd en vervangen door de Participatiewet, waardoor instroom in de Wsw niet langer mogelijk is. De zes gemeenten in Noordoost Brabant hebben besloten de Wsw gezamenlijk te blijven uitvoeren. De uitvoering blijft ongewijzigd belegd bij het Werkvoorzieningsschap. De regie- en opdrachtgeversrol, evenals de formele werkgeversrol voor Wsw-medewerkers, blijven onder verantwoordelijkheid van de gemeenschappelijke regeling.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	26.988	27.118
Vreemd vermogen (ultimo)	2.065	1.751
Resultaat	0	0
Financiële bijdrage	25	25

GGD Hart voor Brabant

Programma	6
Wijze van deelneming	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke betrokkenheid	Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur burgemeester Moorman (voorzitter) en door wethouder Hendriks.

Openbaar belang

De GGD geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid. De GGD doet dit in opdracht van de binnen de regio Midden en Oost-Brabant vallende 19 gemeenten. 'Wij maken samen gezond gewoon' is de belofte van de GGD. Het beleid van de GGD richt zich op de publieke en preventieve gezondheid; de taken die de overheid op zich neemt om de gezondheid van iedereen te bewaken, beschermen en bevorderen, zonder dat mensen daar altijd om vragen. Daarbij hebben ze extra aandacht voor mensen die meer hulp nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze kwetsbaar zijn of zorg mijden. Samenwerking staat daarbij centraal. De GGD wil haar kennis actief verbinden aan partijen in het sociaal- en veiligheidsdomein en het openbaar bestuur. De financiële voordelen, kwaliteit van zorg/dienstverlening en het brede pakket aan diensten zijn argumenten voor gemeenten om deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

Taken GGD:

- Jeugdgezondheid
- Gezondheidsbescherming
- Gezondheidsbevordering en leefstijl
- Monitoren, signaleren en advies
- Toezicht houden
- Publieke gezondheid bij rampen en crisis
- Openbare geestelijke gezondheidszorg

Risico's

In de risicoparagraaf van de begroting van de GGD is een risico berekend van €2.540.000. De grootste risico's zijn tactisch/operationele risico's (zoals het niet kunnen vervullen van vacatures en ziekteverzuim).

Ontwikkelingen

Voor de periode 2027-2030 wordt een nieuw beleidsplan vastgesteld door de GGD, waarin zij de focus gaat leggen op de volgende drie thema's: kansrijk opgroeien, gezonde leefomgeving en mentale veerkracht. Daarnaast kiest het Algemeen Bestuur van de GGD in 2027 voor één van de twee scenario's in het traject Samen Sterker.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	6.677	5.282
Vreemd vermogen (ultimo)	12.171	11.624
Resultaat	0	0
Financiële bijdrage	4.269	4.492

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost

Programma	6
Wijze van deelneming	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke betrokkenheid	Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door wethouder van Kraaij.

Openbaar belang	De regeling heeft ten doel het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een stelsel van kwalitatief hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer. Dit samenwerkingsverband is opgericht om een geïntegreerd en algemeen toegankelijk vervoerssysteem te ontwikkelen op grond van de Wmo, waardoor mensen zich lokaal kunnen verplaatsen. De doelgroep van deze regeling zijn mensen met een beperking die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer en andere inwoners van Land van Cuijk.
Risico's	In de risicoparagraaf wordt een totaal aan risico's beschreven ter waarde van € 492.093,-. Het grootste beschreven risico betreft faillissement c.q. overname vervoerder ter waarde van € 347.875,-
Ontwikkelingen	Met een gezamenlijke ambitie met de provincie wordt, vanuit ieders verantwoordelijkheid, werk gemaakt van gedeelde mobiliteit, waarbij de GR Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost streeft naar; • Een passend vervoersaanbod voor iedereen; • Een gecombineerde aanpak met ruimte voor integrale oplossingen, zoals bijvoorbeeld een flexibeler indicatiestelling; • Een beheersbaar systeem voor het vervoer. Ondanks dat er nog steeds sprake is van een tendens van terugtrekkend OV en verschraling van het aanbod, zal de focus blijven liggen op het optimaliseren van het gebruik van OV en andere voorliggende voorzieningen. We optimaliseren en zoeken aansluiting bij innovaties in het OV. De laatste wijziging van de GR Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost dateert van 1 januari 2004 met 14 deelnemende gemeenten en de provincie. In de tussentijd hebben diverse herindelingen plaatsgevonden en is het aantal deelnemende gemeenten gereduceerd naar zes. De huidige regeling is met het kleine aantal deelnemers dan ook een ingewikkelde constructie die onnodige zwaar is. Het algemeen bestuur heeft de wens geuit om te onderzoeken welke bestuursvorm het beste past bij de uitvoering van de wettelijke taak van de gemeenten betreffende het Wmo-vervoer. De eerste onderzoeksfase stond gepland voor het 1ste kwartaal van 2026 en naar verwachting zal de concrete verdere uitwerking van de voorkeur scenario's en aanpassing van de toekomstbestendige samenwerking medio 2026 plaatsvinden. Alvorens tot wijziging van de regeling over te gaan, wordt een onderbouwd advies aan het bestuur en de gemeenteraden voorgelegd. Naar verwachting zal medio 2026 hierover nadere besluitvorming plaatsvinden.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	810	760
Vreemd vermogen (ultimo)	337	339
Resultaat	0	0
Financiële bijdrage	765	796

Regionale ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Programma	6
Wijze van deelneming	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke betrokkenheid	Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door wethouder Hendriks.
Openbaar belang	Het openbaar lichaam heeft ten doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. Bij de RAV staat de patiënt centraal. Kwaliteit van zorg en patiëntveiligheid staan hoog in het vaandel. De RAV Brabant Midden-West-Noord heeft tot taak: • Het instellen en in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening. • Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg. • Het vaststellen en (doen) uitvoeren van het Regionaal Ambulance Plan. • Het (doen) leveren van een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen voor de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Hulpverleningsdienst Brabant-Noord. De doelstelling van de RAV Brabant Midden-West-Noord is het leveren van kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg, die tijdig ter plaatse is en binnen de budgettaire kaders wordt gerealiseerd.
Risico's	Het grote knelpunt in de paraatheidsuitbreiding is nog steeds personeel. Het is al jaren erg lastig om voldoende geschikt personeel te werven en het personeelstekort in acute zorg zal de komende jaren alleen nog maar toenemen. De RAV Brabant MWN heeft de laatste jaren veel aandacht besteed aan het bevorderen van de instroom van nieuwe medewerkers, duurzame inzetbaarheid van het zittende personeel en efficiëntere capaciteitsplanning.
Ontwikkelingen	Door de snelle ontwikkelingen in de zorgsector is continue scholing noodzakelijk. De veranderende rol van ambulancezorg in het zorgnetwerk vraagt om een balans tussen innovatie en de fundamentele opdracht (kerntaak): het leveren van hoogwaardige ambulancezorg.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	15.887	17.474
Vreemd vermogen (ultimo)	30.833	31.520
Resultaat	0	0

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Programma	7
Wijze van deelneming	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke betrokkenheid	Vertegenwoordigd in Algemeen Bestuur door wethouder Janssen-van Gaal.
Openbaar belang	De omgevingsdienst voert voor de deelnemende gemeenten en de provincie taken uit op het gebied van omgevingsrecht en levert als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage aan een schone, leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant-Noord. De werkwijze van de omgevingsdienst is gericht op het zoveel mogelijk beperken van de uitvoeringskosten voor overheid en samenleving en het verder optimaliseren van vergunningverlening en toezicht en handhaving.
Risico's	1. Beperkte financiële weerbaarheid ODBN De weerstandsratio daalt naar 0,99 en blijft daarmee net onder de gewenste norm van 1,0. Hierdoor is de ruimte om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen beperkt. 2. Risico op verdere stijging van deelnemersbijdragen De begroting houdt nog geen rekening met de financiële gevolgen van een nieuwe cao na maart 2027. Daarnaast nemen de kosten voor ICT, automatisering en AI sterk toe. Dit kan in de toekomst leiden tot aanvullende tariefstijgingen voor deelnemers. 3. Capaciteitsdruk en uitvoeringszekerheid De ODBN benoemt diverse onzekerheden rondom stikstof, natuurwetgeving, KRW, ZZS, gewasbeschermingsmiddelen en jurisprudentie. Hierdoor bestaat het risico dat beschikbare capaciteit onder druk komt te staan, met mogelijke gevolgen voor doorlooptijden van vergunningverlening, toezicht en handhaving. 4. Afhankelijkheid van schaarse specialistische kennis De ODBN geeft aan dat het steeds moeilijker wordt om voldoende gekwalificeerde specialisten te werven en te behouden. Dit brengt risico's met zich mee voor continuïteit, kwaliteit van advisering en inzet van externe inhuur. 5. Groeiende juridische druk Door toenemende juridische procedures, handhavingsverzoeken, Woo-verzoeken en ontwikkelingen rondom stikstof en natuurwetgeving neemt de werkdruk toe. Dit kan leiden tot prioritering van werkzaamheden en langere behandeltermijnen.

Ontwikkelingen

Accenten uit de ontwerpbegroting 2027 zijn: risicogericht werken, focus op complexe dossiers, Zeer Zorgwekkende stoffen, Kaderrichtlijn Water (KRW), stikstof. De ODBN legt bovendien accenten op Artificiële Intelligentie (AI) en robotisering.

- Het uurtarief in de ontwerpbegroting 2027 is € 121,64. Dat is 3,2% hoger dan het vastgestelde tarief 2026 van € 117,91 en € 0,13 hoger dan het tarief dat aangekondigd werd in de kadernota 2027. Die bijstelling vergeleken met het uurtarief uit de kadernota is het gevolg van een bijstelling in de verwachte rente-inkomsten. Hierdoor is er € 0,17 'korting' verwerkt in het uurtarief in plaats van € 0,30.

- Uitgangspunt blijkt een declarabiliteit van 1.294 uren met een genormeerd ziekteverzuim van 5,5%.

- Het begrote aantal uren stijgt van 291.441 begrote uren in 2026 naar 297.021 in de ontwerpbegroting 2027.

De begrote omzet stijgt van de begrote € 35,6 miljoen naar € 37,6 miljoen (+6%).

- De gekwantificeerde risico's bedragen € 2.091.000.

Personen risico's hebben hierin het grootste aandeel; het niet halen van de genormeerde declarabiliteit, onduidelijkheid over de CAO, maar ook een te laag omzetvolume en een niet-toegankelijke ICT-omgeving maken hiervan onderdeel uit.

Het weerstandsvermogen van € 2.061.559 is nagenoeg ontoereikend om de gekwantificeerde risico's te kunnen opvangen. De weerstandsratio is 0,99. Dat is voldoende.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	9.689	9.571
Vreemd vermogen (ultimo)	11.087	11.173
Resultaat	0	0
Financiële bijdrage	4.424	4.895

Vennootschappen en coöperaties

Brabant Water

Programma	1
Wijze van deelneming	Vennootschappen en coöperaties
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van Brabant Water. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Openbaar belang	Het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater binnen het distributiegebied op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde manier tegen een zo laag mogelijke prijs. De uitvoering van de wettelijke taak op het gebied van de openbare drinkwatervoorziening.
Risico's	Laag, omdat het drinkwaterbedrijf financieel stabiel en solvabel is.
Ontwikkelingen	Conform het door de aandeelhouders vastgestelde financieel beleid, wordt de winst toegevoegd aan de Algemene Reserve en niet uitgekeerd als dividend.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
Financiële bijdrage	0	0

Enexis Holding N.V.

Programma	3
Wijze van deelneming	Vennootschappen en coöperaties
Bestuurlijke betrokkenheid	De zeggenschap die met het aandelenbezit verband houdt, komt tot uiting in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Openbaar belang

Als gevolg van de invoering van de wet Onafhankelijk netbeheer in Nederland is Essent gesplitst in een netwerkbetrijf en een productie- en leveringsbedrijf per 30 juni 2009. Op basis van de wet worden de publieke aandeelhouders van Essent N.V. voor exact hetzelfde aandelenpercentage aandeelhouder van Enexis. Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost-, en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. In de AVA van 2022 is het nieuwe strategisch plan vastgesteld. Daarin wordt gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen:

- Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes. Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor en duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe.
- Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie. Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijke kosten.
- Klanten weten wat ze aan ons hebben.

Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.

Focus ligt op de uitvoering van de energietransitie en het beperken van transportschaarste.

Risico's

Het risico op toekomstige kapitaalbehoefte (zoals een noodzakelijke aandelenemissie of kapitaalstorting door gemeenten om de kredietwaardigheid van Enexis te behouden) blijft actueel.

Ontwikkelingen

De ambitie is om iedereen in de toekomst te blijven voorzien van betaalbare en duurzame energie is onverminderd groot. In het nieuwe coalitieakkoord ziet Enexis belangrijke aanknopingspunten om het energienet sneller uit te breiden en slimmer te gebruiken, bijvoorbeeld via een Crisiswet Netcongestie, de inzet op hybride slimme warmtepompen en netbewuste inpassing van duurzame energiebronnen. Tegelijkertijd blijft er behoefte aan extra middelen om warmtenetten betaalbaar te maken voor de consument.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
Financiële bijdrage	0	0

Bank Nederlandse gemeenten

Programma	9
Wijze van deelneming	Vennootschappen en coöperaties
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG Bank. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Risico's	Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.
Ontwikkelingen	Het fundingbeleid van BNG blijft, net als in voorgaande jaren, onveranderd gericht op permanente toegang tot de geld- en kapitaalmarkt voor de gewenste looptijden en volumes tegen zo laag mogelijke kosten.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
Financiële bijdrage	0	0

Stichtingen en verenigingen

Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Programma	1
Wijze van deelneming	Stichtingen en verenigingen
Bestuurlijke betrokkenheid	Vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door wethouder van Kraaij.

Openbaar belang

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is dé plek waar veiligheid, zorg en lokaal bestuur samenkomen voor de integrale aanpak van complexe problematiek. Het is een netwerksamenwerking tussen partners uit de zorg- en strafrechtketen en gemeentelijke partners.

Alle partners kunnen complexe casuïstiek waarvoor inzet van de zorg, straf- en bestuurlijke keten nodig is, aanmelden bij het Veiligheidshuis.

Het Veiligheidshuis geeft advies over de aanpak, biedt expertise op het verbinden van partijen op het snijvlak van zorg en veiligheid en voert waar nodig procesregie. De hoofdtaken van het Veiligheidshuis zijn:

1. Procesregie op keten overstijgende, complexe casuïstiek (probleemgestuurd en oplossingsgericht).
2. Adviseren van ketenpartners en gemeenten over de aanpak van (complexe) casuïstiek.
3. Signaleren van (overstijgende) knel- en verbeterpunten, gericht op optimalisatie van keten- en netwerksamenwerking.

Risico's

Personeelskosten zijn in de begroting van het Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost verreweg de grootste kostenpost. Er is geen vervangingsbudget voor personeel. Kosten worden opgevangen uit eventuele vrijval in de begroting, dan wel uit de egalisatiereserve.

Ontwikkelingen

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is sinds de oprichting in 2019 het samenwerkingsverband waarbinnen zorg- en strafpartners en gemeente, onder eenduidige regie werken aan complexe zorg en veiligheidsproblemen. De doelstelling van de samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid en het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en/ of maatschappelijke uitval. Dit gebeurt door een combinatie van strafrechtelijke, civielrechtelijke en bestuurlijke interventies en zorg in persoonsgebonden aanpakken. Daarnaast vervult het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost een faciliterende rol op een aantal domein overstijgende thema's (zoals personen met onbegrepen gedrag en Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties). De meerwaarde van deze rol komt tot uitdrukking door:

- versterkte samenhang tussen zorg en veiligheid,
- verdere optimalisering van de regionale samenwerking tussen gemeenten en betrokken partners

Nieuw op de begroting van het Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is Veiligheid in

Onafhankelijkheidsrelaties. Hiervoor is besloten om de uitvoering van het regionale programma onder sturing van de stuurgroep Zorg en Veiligheid te brengen en daarmee onder het Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost te brengen. Voor Veiligheid in Onafhankelijkheidsrelaties is een separate projectbegroting opgesteld, de inzet vanuit het huidige personeel van het Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost wordt voor een klein deel gedekt vanuit het Veiligheid in Onafhankelijkheidsrelaties budget.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen (ultimo)	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
Financiële bijdrage	123	125

Regio Noord-Oost Brabant

Programma	3
Wijze van deelneming	Stichtingen en verenigingen
Bestuurlijke betrokkenheid	Vertegenwoordigd in het Dagelijks Bestuur door burgemeester Moorman.
Openbaar belang	RNOB is een samenwerking van en door 11 gemeenten en 2 waterschappen in de regio Noordoost-Brabant. Gezamenlijk worden de maatschappelijke en economische uitdagingen opgepakt die we alleen door samenwerking voor elkaar krijgen. Zo wordt slagvaardig gewerkt aan een regio waar het goed leven, wonen en werken is. Noord- Oost Brabant werkt en Agrifood Capital maken ook onderdeel uit van de begroting RNOB.

Risico's

Ontwikkelingen

Het risico is beperkt. De bijdrage voor 2027 staat alvast en zijn gekoppeld aan een vastgesteld inhoudelijk programma. Door deze samenwerking kunnen we sneller en beter inspelen op veranderingen in wetgeving, politieke en economische ontwikkelingen of andere opgaven die om een gezamenlijke aanpak vragen. Er wordt gewerkt aan de opgave vitale leefomgeving, duurzaam bereikbaar, aantrekkelijk vestigen, behoud van talent en de opgave een sterk verhaal.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2026	2027
Eigen vermogen (ultimo)	0	0
Vreemd vermogen (ultimo)	2.550	2.977
Resultaat	0	0
Financiële bijdrage	365	399

Grondbeleid

Algemeen

In de paragraaf grondbeleid wordt ingegaan op het grondbeleid van de gemeente Land van Cuijk en de hiervan te verwachten resultaten. In 2023 is de [Nota grondbeleid 2023](#) vastgesteld, in deze nota wordt beschreven op welke wijze de gemeente uitvoering geeft aan haar grondbeleid. Grondbeleid is dienend aan de gemeentelijke ambities en doelstellingen. De nota kan gezien worden als een instrument die de gemeente waar nodig kan inzetten indien regie of betrokkenheid gewenst is. Per locatie/gebiedsontwikkeling wordt afgewogen welk grondbeleid, instrumentarium of geschikte samenwerkingsvorm wordt toegepast, met als doel het behalen van ruimtelijke en maatschappelijke doelen. Voor alle keuzes geldt dat de gemeente de risico's zo veel mogelijk beperkt en beheerst. Zie hiervoor ook de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Woningmarkt

In de [Woon\(zorg\)visie | Gemeente Land van Cuijk](#) zijn de belangrijkste ambities en opgaven vastgesteld. Daarin is opgenomen om tot 2040 6.555 woningen te bouwen. In de Regionale Woondeal afspraken met de provincie zijn tot 2030 4.181 woningen afgesproken. Er is vooral behoefte aan meer betaalbare huur- en koopwoningen. Grondbeleid is een middel om de ruimtelijke doelstellingen die hieruit voortvloeien te verwezenlijken. Via [2026-RIB-38a Infographic Woningbouw in beeld ultimo 2025](#) is de stand van zaken inzake woningbouw weergegeven. In de periode 2022 t/m 2026 zijn er 2.017 woningen gerealiseerd, waarvan 754 woningen in 2025 opgeleverd zijn. Per einde 2025 zijn er 6.632 woningen in de planning opgenomen.

Bedrijventerreinen

In oktober 2024 is [Economische Visie Land van Cuijk 2040](#) vastgesteld. In deze visie, waar 'voeding & gezondheid voor mens en dier' centraal staat, biedt een ambitieuze koers voor een toekomstbestendige en vitale economie in het Land van Cuijk. In de visie staan drie strategielijnen en negen kernopgaven centraal. Deze visie vormt de basis voor bestaande en nieuwe bedrijventerreinen.

We willen, onder voorwaarden, ruimte bieden aan toekomstbestendige economische groei. Dat doen we in de eerste plaats door uitgifte van resterende gronden, revitalisering en herstructurering van bestaande werklocaties en onderzoek naar de mogelijkheden om bestaande bedrijventerreinen te optimaliseren/schuifruimte te creëren. Met nieuwe regelgeving en transparante toetsingskaders willen we ook ruimte bieden voor nieuwe economische dragers in het landelijk gebied.

Vanwege trends en ontwikkelingen en een mismatch in aangeboden en gevraagde typen werklocaties, is in de toekomst uitbreiding van op maat gesneden planaanbod noodzakelijk, om onze toekomstbestendige economie te behouden. In meerdere stappen onderzoeken we de behoefte, type bedrijvigheid en locaties. Tenslotte steunen we de vorming van campussen in onze gemeente.

Kernopgaven

1. Ruimte voor duurzame economische groei bedrijventerreinen
2. Ruimte voor nieuwe economische dragers in het landelijk gebied
3. Campusvorming

Beleid

Actief grondbeleid

De gemeente onderscheidt in essentie drie vormen van grondbeleid: actief, faciliterend en samenwerkend. Op basis van de voor- en nadelen per grondbeleidsvorm is de gemeente tot de conclusie gekomen dat een 'situationeel grondbeleid' voor Land van Cuijk het meest passend is, waarbij in principe actief grondbeleid de voorkeur heeft. Dit betekent concreet dat de gemeente per situatie zal afwegen welke grondbeleidsvorm geschikt is bij de belangen van de gemeente, marktpartijen en de samenleving.

Zie [Land van Cuijk Woont](#) voor het actuele aanbod van bouw kavels en woningbouwprojecten. Het huidige overzicht van beschikbare kavels op bedrijventerreinen is te zien op [Kavelkaarten Land van Cuijk](#).

Facilitair grondbeleid

De gemeente faciliteert ontwikkelingen van private ontwikkelaars mits deze bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Gemeenten zijn wettelijk verplicht om de gemeentelijke kosten te verhalen, als zij bouwplannen mogelijk maken en doen dit bij voorkeur met een anterieure overeenkomst. De onderdelen die in de overeenkomst worden opgenomen zijn genoemd in de [Nota kostenverhaal 2023](#). De regeling verplicht bestuursorganen om de door het bestuursorgaan gemaakte kosten voor publieke voorzieningen naar evenredigheid te verhalen op de initiatiefnemers die profijt hebben van de publieke voorzieningen ([Afdeling 13.6 Omgevingswet](#)).

De private ontwikkelaar vergoedt de gemeente de kosten die zij maakt om de ontwikkeling mogelijk te maken. Denk hierbij aan ambtelijke inzet (plankosten) en aanpassingen in het openbaar gebied.

Financiële positie

Parameters

De invloed van gebruikte parameters in langlopende grondexploitaties is groot. Daarom is het van belang deze parameters zorgvuldig vast te stellen en jaarlijks te monitoren. De trends en ontwikkelingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan zijn hierbij van belang. Daarnaast zijn recente marktontwikkelingen relevant voor de verwachte ontwikkeling van de parameters in de komende periode. In onderstaande tabel zijn de parameters verwerkt zoals we deze hanteren binnen de grondexploitatieprojecten. Deze parameters zijn gebaseerd op een recent extern advies, welke periodiek worden geactualiseerd. Het gehanteerde rentepercentage is bepaald conform de [Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023](#) en [Notitie Rente 2023](#).

Parameters	2026	2027	2028	2029>
Rente	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Opbrengstenstijging woningbouw	3,00%	2,75%	2,75%	2,00%
Opbrengstenstijging bedrijfsruimtemarkt	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Opbrengstenstijging logistiek vastgoed	3,50%	3,50%	3,50%	2,00%
Opbrengstenstijging kantoren	1,00%	1,00%	1,00%	2,00%
Kostenstijging GWW	3,50%	3,00%	3,00%	2,00%
Kostenstijging plankosten en VTU	4,50%	3,00%	3,00%	2,00%

Actieve grondexploitaties

De gemeente Land van Cuijk heeft vijfenvijftig actieve grondexploitaties. Bij de jaarrekening 2025 zijn de grondexploitaties geactualiseerd. De grondexploitatie Regionaal Bedrijventerrein Laarakker is in de raadsvergadering van 2 juli 2026 geopend.

Hieronder een overzicht van de resultaten van de meest recent geactualiseerde grondexploitaties. (N=Nadeel, V=Voordeel), Bedragen x €1.000

Nr	Grondexploitatie	Eindjaar	Boekwaarde 1-1-2026	Eindwaarde JR 2025 incl. raads- vergadering 2 juli 2026	NCW JR 2025 incl. raads- vergadering 2 juli 2026	
I. Woningbouw						
<i>Beers</i>						
900103	CPO II Beers	2026	-1.201	-1.271	-1.246	V
<i>Beugen</i>						
900201	Lange Heggen West	2027	-179	624	599	N
<i>Boxmeer</i>						
900302	Bakelgeert	2027	328	1.351	1.298	N
900303	Hoek Steen-Burg, Verkuijlstraat	2026	371	917	899	N
900304	Maasbroekse Blokken afr 1e fase	2026	-1.245	-1.049	-1.029	V
900308	Maasbroekse Blokken 2e fase	2036	497	-689	-554	V
900309	Raadhuisplein 13-15	2029	1.078	334	309	N
<i>Cuijk</i>						
900404	Heeswijkse Kampen, fase 3	2029	-19.706	-20.399	-18.846	V
900407	Grotestraat	2032	4.104	-224	-195	V
900408	Merlet	2026	-1.555	-1.105	-1.083	V
900409	Mgr. Zwijssenstraat	2027	-882	-448	-430	V
900410	Robijnlaan	2026	-1.005	-817	-801	V
<i>Grave</i>						
900701	De Sprankel	2029	363	-533	-493	V
900703	GVV terrein	2034	216	-296	-248	V
<i>Haps</i>						
900902	Beerseweg	2026	725	738	724	N
900903	vm gemeentewerf Haps (CPO)	2026	213	224	220	N
<i>Holthees</i>						
901001	Horstenweg	2027	125	544	522	N
<i>Landhorst</i>						
901201	Landhorst Oost	2026	-1.562	-1.001	-982	V
901202	De Vlieger Landhorst	2026	-11	6	6	N
<i>Ledeacker</i>						

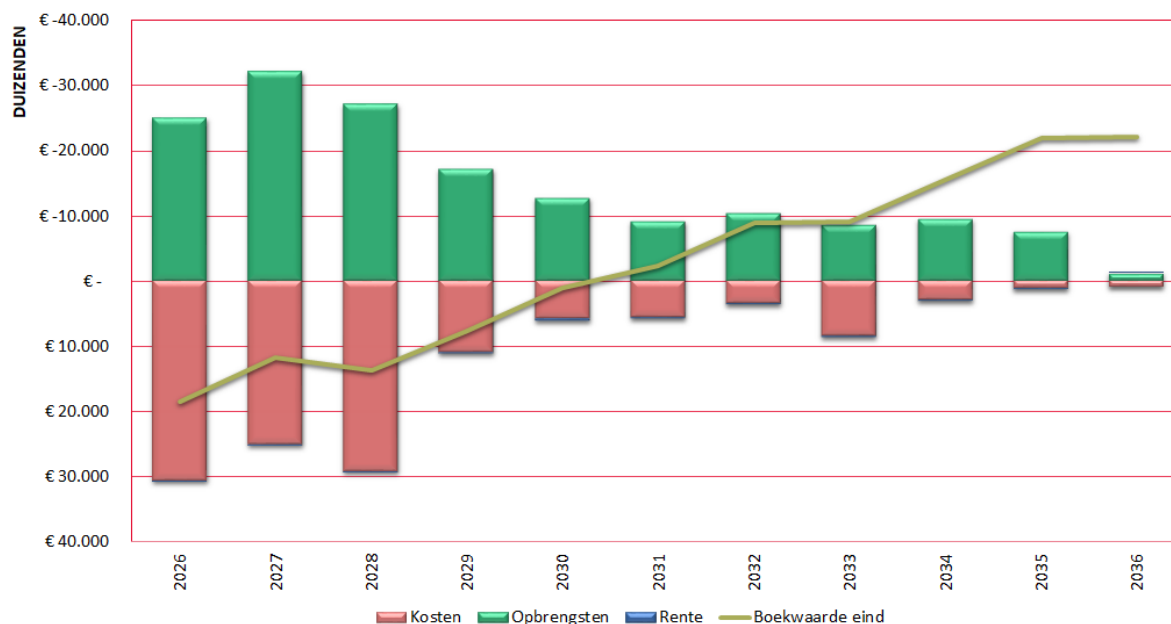
Nr	Grondexploitatie	Eindjaar	Boekwaarde 1-1-2026	Eindwaarde JR 2025 incl. raads- vergadering	NCW JR 2025 incl. raads- vergadering	
				2 juli 2026	2 juli 2026	
901401	Den Dries	2026	-357	-281	-276	V
901402	Den Dries fase III	2030	1.939	584	529	N
901403	Den Dries fase IV	2029	51	-281	-259	V
<i>Maashees</i>						
901601	Achter de school	2027	-267	-526	-506	V
<i>Mill</i>						
901704	t Kavelt	2031	-944	-328	-291	V
901707	Tielemans	2030	745	56	51	N
<i>Oeffelt</i>						
901802	Brakels Eng	2031	2.472	153	136	N
<i>Overloon</i>						
902001	Stevenbeekseweg	2026	-809	-769	-754	V
<i>Rijkevoort</i>						
902102	Achter de Molen fase III	2027	-1.706	-499	-480	V
<i>Sambeek</i>						
902201	Catharinaklooster	2026	-921	-620	-608	V
<i>Sint Agatha</i>						
902301	St. Agatha	2026	541	558	547	N
<i>Sint Anthonis</i>						
902402	Drieskens fase II - III	2035	1.608	-639	-524	V
902404	Hanenspoor	2026	1.106	1.191	1.168	N
902405	Oelbroeck woningbouw	2027	2.454	3.691	3.548	N
902406	Zuidzijde Breestraat	2028	1.745	1.029	970	N
902407	Gemeentehuis e.o.	2026	-67	120	118	N
902408	Garage van de Weem	2026	49	401	393	N
<i>Stevensbeek</i>						
902601	Ceresstraat	2032	37	138	120	N
<i>Vierlingsbeek</i>						
902901	Soetendaal	2026	-175	-23	-23	V
902902	't Hulder	2027	120	399	384	N
<i>Vortum- Mullem</i>						
903001	Sint Cornelisstraat	2026	-411	-172	-168	V
903002	Luinbeekweg	2026	-141	492	482	N
<i>Wanroij</i>						
903104	Kattenstraat	2026	249	211	207	N
<i>Westerbeek</i>						

Nr	Grondexploitatie	Eindjaar	Boekwaarde 1-1-2026	Eindwaarde JR 2025 incl. raads- vergadering	NCW JR 2025 incl. raads- vergadering	
				2 juli 2026	2 juli 2026	
903201	Koehardstraat - Den Eik	2027	-429	-539	-518	V
<i>Wilbertoord</i>						
903301	Moerboom III	2026	-2.057	-1.557	-1.526	V
II. Recreatie						
<i>Linden</i>						
911501	Dommelsvoort	2029	1.080	578	534	N
III. Maatschappelijk						
<i>Grave</i>						
900702	Stoofweg - vrml hockeyvelden	2028	113	-637	-600	V
IV. Bedrijventerrein						
<i>Beugen</i>						
950201	Sterckwijck	2036	13.330	-274	-220	V
<i>Cuijk</i>						
950401	Groot Heiligenberg	2026	259	-183	-179	V
950402	Beijerd en 't Riet-West	2027	231	-1.891	-1.817	V
950403	Homburgterrein	2028	6.954	4.044	3.811	N
950404	Lange Linden	2028	118	-428	-404	V
<i>Grave</i>						
950701	Bedrijvenpark De Bons	2027	98	-312	-300	V
<i>Haps</i>						
930902	Regionaal Bedrijventerrein Laarakker	2028	5.477	-2.183	-2.057	V
<i>Mill</i>						
951701	Mill-Zuid	2026	-1.262	-927	-909	V
<i>Wanroij</i>						
953101	Molenveld fase II - III	2030	897	330	299	N
Totaal:			12.799	-22.188	-20.452	V

Boekwaarde

De boekwaarde is het totaal van de gerealiseerde kosten en gerealiseerde opbrengsten op een bepaald moment. Als de boekwaarde positief is dan zijn de gerealiseerde kosten hoger dan de gerealiseerde opbrengsten. Andersom als de boekwaarde negatief (-/-) is dan zijn de gerealiseerde opbrengsten hoger dan de gerealiseerde kosten. Bij gebiedsontwikkelingen gaat de kost voor de baat uit. Dit wil zeggen dat voorinvesteringen in het gebied nodig zijn, voordat opbrengsten door

gronduitgifte worden gerealiseerd. Onderstaande figuur laat de prognose zien van kosten, opbrengsten en het verloop van de boekwaarde van alle grondexploitaties.

Het financieel resultaat op eindwaarde van alle grondexploitaties bedraagt € 22.188.000 positief.

Winstnemingen

In de [Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023](#) is door de commissie BBV bepaald dat, indien het resultaat op de grondexploitatie op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, tussentijdse winst dient te worden genomen. Het betreft een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. De regels met betrekking tot de winstneming zijn door de commissie BBV concreet geworden. De BBV commissie heeft de “percentage of completion” regel (PoC) opgenomen om gemeenten in staat te stellen om tussentijds tot winstneming over te gaan. In formule ziet dat er als volgt uit:

$$\% \text{ kostenrealisatie} \times \% \text{ opbrengstrealisatie} = \% \text{ PoC}$$

(ingeval de kosten voor 50% zijn gerealiseerd en de gronden voor 50% zijn verkocht, dan is de PoC dus 25%)

Bij de actualisatie voor de jaarrekening heeft dit geleid tot tussentijdse winstnemingen binnen de grondexploitaties van de gemeente Land van Cuijk. In de begroting is geen rekening gehouden met een eventuele winstneming op de bouwgrondexploitaties.

Voorzieningen

Naast projecten met een verwacht positief resultaat zijn er ook projecten met een verwacht negatief resultaat. Bij de jaarrekening zijn er voor de gecalculerde verliezen voorzieningen gevormd zie [BBV Artikel 44](#).

De voorzieningen worden conform de [financiële verordening](#) gevormd op basis van de Netto Contante Waarde (NCW).

Algemene reserve grondexploitatie

In december 2024 is besloten tot het instellen van een algemene reserve grondexploitatie (zie [raadsbesluit derde bestuursrapportage](#) en [raadsinformatiebrief 2024-RIB-226](#))

Door een algemene reserve grondexploitatie in te stellen wordt meer inzicht gegeven in de gerealiseerde winsten. Tevens is zichtbaar welke bedragen worden aangewend voor het vormen van een verliesvoorziening bij een negatief resultaat en voor welke doelen tussentijdse winstneming wordt aangewend.

Om te voorkomen dat er onnodig veel middelen in de reserve grondexploitatie wordt opgepot, wordt een bovengrens van € 10 mln gehanteerd. De begrote stand per 01-01-2027 bedraagt € 10 mln.

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) regelt zowel de openbaarmaking van informatie op verzoek (passieve openbaarmaking) als de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie. Het onderdeel over openbaarmaking op verzoek is op 1 mei 2022 in werking getreden. De verplichting tot actieve openbaarmaking van aangewezen informatiecategorieën wordt sinds 1 november 2024 gefaseerd ingevoerd. Deze invoering vindt stapsgewijs plaats over meerdere jaren.

Eerste tranche actieve openbaarmaking

De gemeente Land van Cuijk voldoet aan de verplichtingen uit de eerste tranche van de actieve openbaarmaking op grond van de Wet open overheid (Woo). Sinds 1 november 2024 zijn bestuursorganen verplicht om een aantal informatiecategorieën actief openbaar te maken. Voor gemeenten gaat het om de volgende categorieën:

- Wet- en regelgeving
- Overige besluiten van algemene strekking
- Informatie over de organisatie en werkwijze
- Bereikbaarheidsgegevens

De categorie ‘vergaderstukken en verslagen van de Staten-Generaal’ maakt eveneens deel uit van de eerste tranche, maar is niet van toepassing op gemeenten. De gemeente publiceert de informatie via www.overheid.nl en/of de gemeentelijke website.

Volgende tranches actieve openbaarmaking

Het Rijk voert de overige categorieën van actieve openbaarmaking gefaseerd in. De planning en exacte data voor inwerkingtreding worden landelijk vastgesteld en kunnen nog wijzigen. Naar verwachting worden in een volgende tranche onder meer de volgende categorieën aangewezen:

- Ontwerpen van wet- en regelgeving met bijbehorende adviesaanvragen
- Vergaderstukken van decentrale overheden
- Agenda's en besluitenlijsten van bestuurscolleges
- Adviezen
- Jaarplannen en jaarverslagen

De gemeente volgt de landelijke ontwikkelingen en bereidt zich voor op de verdere invoering van deze verplichtingen.

De gemeente Land van Cuijk publiceert actief openbaar te maken informatie via www.overheid.nl en de gemeentelijke website. De gemeente sluit daarbij aan op de landelijke fasering van de actieve openbaarmaking op grond van de Wet open overheid (Woo).

Op dit moment maakt de gemeente nog geen besluiten op Woo-verzoeken actief openbaar. In 2027 wensen we hiermee te starten. Het doel hiervan is om informatie beter toegankelijk te maken, transparantie te bevorderen en dubbele informatieverzoeken zoveel mogelijk te beperken.

Daarnaast werkt de gemeente aan het verder inrichten van het publicatieproces binnen het zaaksysteem, zodat actieve openbaarmaking structureel onderdeel wordt van de reguliere werkprocessen voor de informatiecategorieën waarvoor een wettelijke publicatieplicht geldt.

Volgende fase actieve openbaarmaking

De invoering van de overige informatiecategorieën uit de Wet open overheid (Woo) vindt de komende jaren gefaseerd plaats. Voor een deel van deze categorieën wordt verwacht dat bestuursorganen vanaf 2026 of later verplicht worden deze actief openbaar te maken. Het Rijk heeft hiervoor nog geen definitieve planning vastgesteld.

De gemeente Land van Cuijk volgt de landelijke ontwikkelingen en bereidt zich voor op de verdere uitbreiding van de actieve openbaarmaking. Publicatie vindt plaats via de gemeentelijke website en, waar van toepassing, via bestaande landelijke publicatievoorzieningen zoals www.overheid.nl.

Investeren in bewustwording en informatiehuishouding

Er wordt gewerkt aan bewustwording binnen de organisatie door regelmatig de aandacht op de Woo te vestigen door middel van een twee-wekelijkse column op intranet. Daarnaast is er een training in ontwikkeling die aangeboden zal worden aan iedere nieuwe medewerker als onderdeel van het inwerkprogramma en aan geïnteresseerden die al langer in dienst zijn bij de gemeente.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

(bedragen x €1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Meerjarenbegroting		
				2028	2029	2030
Totaal lasten						
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-21.659	-23.040	-23.116	-23.101	-23.091	-23.113
2 Openbare ruimte	-26.383	-30.056	-29.336	-30.404	-31.135	-32.006
3 Economie, recreatie en toerisme	-13.599	-17.229	-21.968	-15.768	-12.069	-12.121
4 Onderwijs	-12.186	-13.501	-13.136	-13.661	-13.771	-14.776
5 Sport en cultuur	-15.679	-21.668	-16.771	-17.533	-19.624	-19.646
6 Sociaal domein	-161.035	-170.206	-160.452	-157.130	-155.815	-155.699
7 Milieu	-29.026	-40.228	-33.238	-29.753	-29.898	-30.354
8 VHROSV	-36.156	-53.473	-30.544	-38.882	-24.807	-21.015
9 Algemene dekkingsmiddelen	-42.063	-45.292	-42.974	-42.222	-37.083	-36.598
Totaal baten						
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	3.099	2.076	1.882	1.882	1.882	1.882
2 Openbare ruimte	1.847	3.418	1.639	1.639	1.639	1.664
3 Economie, recreatie en toerisme	10.860	15.721	17.157	11.152	7.402	7.446
4 Onderwijs	2.498	2.772	2.772	2.772	2.772	2.772
5 Sport en cultuur	1.903	1.484	1.256	1.256	1.342	1.342
6 Sociaal domein	53.666	45.942	34.749	33.895	32.355	32.355
7 Milieu	29.363	32.482	30.275	28.707	28.782	28.739
8 VHROSV	44.448	40.402	21.427	29.883	15.849	11.995
9 Algemene dekkingsmiddelen	244.824	237.590	246.489	236.588	232.561	234.514
Saldo van baten en lasten	34.723	-32.806	-13.889	-20.681	-22.710	-22.618
Stortingen in reserves						
3 Economie, recreatie en toerisme	-1.418	-3.060	-260	-260	-260	-260
6 Sociaal domein	-3.166	0	0	0	0	0
8 VHROSV	-16.497	0	0	0	0	0
9 Algemene dekkingsmiddelen	-5.392	-104	-104	-104	-104	-104
Onttrekking aan reserves						
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	46	593	11	11	0	0
2 Openbare ruimte	598	403	414	444	430	430
3 Economie, recreatie en toerisme	297	322	140	196	196	196
4 Onderwijs	1.056	2.086	642	269	269	269

5 Sport en cultuur	1.042	6.396	689	362	1.558	1.558
6 Sociaal domein	5.788	7.930	3.081	1.414	659	753
7 Milieu	484	3.118	133	133	83	20
8 VHROSV	2.644	5.241	548	380	383	383
9 Algemene dekkingsmiddelen	5.779	7.074	8.595	959	581	581
Mutaties in de reserves	-8.740	29.999	13.889	3.803	3.795	3.826
Resultaat	25.984	-2.807	0	-16.878	-18.915	-18.791

Uitgangspunten

Voor de financiële opbouw van de programmabegroting 2027 - 2030 zijn onderstaande uitgangspunten/grondslagen geformuleerd:

Omschrijving uitgangspunt		Begroting 2027
Indexering Salaris/loonkosten		
In de begroting 2027 hanteren wij het prijsindexcijfer 'loonvoet sector overheid' uit de meicirculaire 2026 / werkelijke CAO.		Meicirculaire 2026, prijsindex loonvoet sector overheid / werkelijke CAO
Indexering leveringen, goederen en diensten		
In de begroting 2027 hanteren wij het prijsindexcijfer 'bruto binnenlands product' uit de meicirculaire 2026.		Meicirculaire 2026, prijsindex bruto binnenlands product
Algemene uitkering		
De algemene uitkering ramen wij in de begroting volgens de meicirculaire 2026.		Meicirculaire 2026
BTW Compensatiefonds (BCF)		
De begrotingscirculaire van de provincie biedt de mogelijkheid om de werkelijke onderuitputting (niet gebruikte gelden) van het BCF in te zetten voor de meerjarenbegroting.		Meicirculaire 2026, werkelijke onderuitputting BCF-plafond 2025
Rekenrente investeringen grondexploitaties		
De rekenrente investeringen is berekend op basis van de richtlijnen zoals ze in de notitie rente (commissie BBV) zijn opgenomen. Het percentage voor 2027 is 1 %. Het rentepercentage geldt voor de bestaande- en nieuwe investeringen. De disconteringsvoet is vastgesteld op 2%.Deze gebruiken voor de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitatie.		1%
Belastingen/heffingen		
In de begroting 2027 hanteren wij het nationale consumentenprijsindex (CPI) uit de meicirculaire 2026 voor de indexatie op de Onroerendezaakbelasting (OZB). Het OZB-tarief corrigeren wij aan de hand van de opbrengsten van het lopende jaar.		Meicirculaire 2026, nationale consumentenprijsindex (CPI)
Rioolheffing		
De lopende gemeentelijke rioleringsplannen worden geactualiseerd en vervangen door een Water en rioleringsprogramma. Dit vormt de basis voor het tarief die we opnemen in de programmabegroting 2027-2030.		100% kostendeckendheid

Reinigingsheffing	
De vaste tarieven reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) worden in 2027 vooralsnog verhoogd met de inflatie. Diverse kostenontwikkelingen, lopende aanbestedingen kunnen leiden tot aanvullende tariefmaatregelen. Afhankelijk van de kosten wordt het tarief aangepast.	100% kostendeckendheid
Gemeenschappelijke regelingen (GR-en)	
Voor de begroting 2027 hanteren wij als uitgangspunt het besluit van het Algemeen Bestuur (AB) van de GR waarin wij participeren. Bij dit besluit neemt het AB alle zienswijzen mee van de deelnemende GR.	Vastgestelde begroting 2026

Incidentele baten en lasten

Zoals benoemd bij de financiële uitgangspunten en in afwijking van de financiële verordening worden alleen incidentele baten en lasten > € 50.000 als incidenteel aangemerkt. Hierbij hanteren ook het uitgangspunt als de lasten/baten over meerdere jaren betrekking hebben.

(bedragen x €1.000)		Begroting	Meerjarenbegroting		
Prog.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Baten		4.808	1.963	427	364
3	Gemeentelijke gronden	104	104	104	104
6	Opvang Vluchtelingen Oekraïne (inc)	266	264	0	0
6	Werkagenda Psychisch kwetsbaren 2024-2028	1.272	1.272	0	0
6	Integraal Zorgakkoord Transformatie 2024-2027	2.843	0	0	0
7	Verduurzamen Haven Cuijk	63	63	63	0
9	Land en tuinbouwgronden	260	260	260	260
Lasten		-8.760	-3.292	-479	-354
1	Natuurbrandpreventie	-11	-11	0	0
4	Haalbaarheidsonderzoeken scholen IHP	-60	0	0	0
4	Tijdelijke huisv Merlet Cuijk (inc)	-200	0	0	0
4	Tijdelijke huisv.-verhuiskosten St Anna School inc	-131	0	0	0
4	Tijdelijke huisvesting basisschool De Akkerwinde	-424	0	0	0
5	Externe begeleiding opzet CC De Weijer	-68	0	0	0
6	Kansrijk Opgroeien: talentontwikkeling (inc)	-440	0	0	0
6	Kansrijk Opgroeien: preventief aanbod (inc)	-498	0	0	0
6	Kansrijk Opgroeien: spec. jeugdhulp (inc)	-4	0	0	0
6	Kansrijk Opgroeien: monitoring en sturing (inc)	-30	0	0	0
6	Kansrijk Opgroeien: educatie (inc)	-527	0	0	0
6	Opvang Vluchtelingen Oekraïne (inc)	-266	-264	0	0
6	Kansrijk Opgroeien: Maatschappelijke Diensttijd	-42	0	0	0

(bedragen x €1.000)		Begroting	Meerjarenbegroting		
Prog.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
6	Werkagenda Psychisch kwetsbaren 2024-2028	-2.440	-2.073	0	0
6	Integraal Zorgakkoord Transformatie 2024-2027	-2.843	0	0	0
6	Implementatie Participatiewet in balans (inc)	-13	-4	-4	-4
7	Verduurzamen Haven Cuijk	-125	-125	-125	0
7	Inhaalslag bovengronds ruimen graven	-50	-50	0	0
8	Implementatie omgevingswet (inc)	-76	0	0	0
8	Omgevingsplan (inc)	-397	-347	-350	-350
8	Visie Bebouwingsconcentratie	-50	0	0	0
9	Informatiebeleidsplan IA : cat "moet" 26-28(inc)	-65	-33	0	0
9	Informatiebeleidsplan IA: "Loont" 2028 (inc)	0	-35	0	0
9	Aanbesteding financieel systeem (inc)	0	-350	0	0
Totaal van baten en lasten		-3.952	-1.329	-52	10
Onttrekking aan reserves		4.316	1.693	416	354
Storting in reserves		-364	-364	-364	-364
mutaties reserves		3.952	1.329	52	-10
Resultaat		0	0	0	0

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Structurele onttrekkingen aan reserves

Er zijn geen structurele toevoegingen aan reserves begroot.

Structurele onttrekkingen aan reserves

Algemene reserve

Vanuit de provincie wordt ruimte geboden om het tekort gedeeltelijk (maximaal 10%) op te vangen met een eenmalige onttrekking uit de algemene reserve. Het saldo van de algemene reserve is voldoende om deze onttrekking te doen. Deze onttrekking uit de reserve mag als structureel aangemerkt worden. De onttrekking voor het jaar 2027 is € 8.002.000.

Bestemmingsreserve afschrijvingsreserve

Het onttrekken van de afschrijvingen uit de bestemmingsreserve afschrijvingslasten worden als structureel aangemerkt. In onderstaande tabel zijn per programma de onttrekking over de bestemmingsreserve afschrijvingslasten weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
2 Openbare ruimte	-414	-444	-430	-430
3 Economie, recreatie en toerisme	-140	-196	-196	-196
4 Onderwijs	-250	-269	-269	-269
5 Sport en cultuur	-621	-362	-1.558	-1.558
6 Sociaal domein	-360	-609	-655	-749
7 Milieu	-20	-20	-20	-20
8 VHROSV	-25	-33	-33	-33
9 Algemene dekkingsmiddelen	-528	-542	-581	-581
Totaal bestemmingsreserve afschrijvingslasten	-2.359	-2.474	-3.742	-3.836

Financiële positie

Geprognosticeerde balans

In het besluit begroting en verantwoording (BBV, artikel 20) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde balans van de begrotingsjaren opnemen.

Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen (vaste activa), het aanwenden van reserves en voorzieningen en het verloop binnen de grondexploitaties (voorraden).

Uit de balans valt op te maken dat we de komende jaren aanzienlijk gaan investeren. De materiële vaste activa neem toe met circa 280 miljoen, namelijk van 468 miljoen in 2027 naar 745 miljoen in 2031. Deze investeringen dienen we met langlopende leningen te financieren. Onder de vaste schulden ziet u de toename. De rentelasten van deze leningen zijn sterk afhankelijk van de markt en zijn van invloed op het begrotingssaldo.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting 1-1-27	Begroting 1-1-28	Begroting 1-1-29	Begroting 1-1-30	Begroting 1-1-31
ACTIVA					
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	12.875	13.392	12.915	12.315	11.730
Materiële vaste activa	467.579	552.938	621.243	687.234	744.916
Financiële vaste activa	38.327	38.327	38.327	38.327	38.327
Totale vaste activa	518.781	604.657	672.485	737.876	794.973
Vlottende activa					
Voorraden	18.482	11.621	13.689	7.590	1.059
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	54.000	54.000	54.000	54.000	54.000
Liquide middelen	300	300	300	300	300
Overlopende activa	5.600	5.600	5.600	5.600	5.600
Totaal vlottende activa	78.382	71.521	73.589	67.490	60.959
Totaal ACTIVA	597.163	676.178	746.074	805.366	855.932
PASSIVA					
Vaste passiva					
Eigen vermogen	210.106	198.576	197.246	197.193	197.202
Voorzieningen	46.110	44.910	43.460	42.058	40.826
Vaste schulden	249.947	341.692	414.368	475.115	526.904
Totaal vaste passiva	506.163	585.178	655.074	714.366	764.932
Vlottende passiva					
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	43.000	43.000	43.000	43.000	43.000
Overlopende passiva	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
Totaal vlottende passiva	91.000	91.000	91.000	91.000	91.000
TOTAAL PASSIVA	597.163	676.178	746.074	805.366	855.932

De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves en de voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	Saldo ultimo 2026	Dotatie 2027	Onttrekking 2027	Saldo ultimo 2027	Dotatie 2028	Onttrekking 2028	Saldo ultimo 2028	Dotatie 2029	Onttrekking 2029	Saldo ultimo 2029	Dotatie 2030	Onttrekking 2030	Saldo ultimo 2030
Algemene reserve - Land van Cuijk	123.273	364	-41.623	82.013	364	-1.287	81.090	364	-417	81.037	364	-354	81.046
Algemene Reserve grondexploitatie	10.000	0	0	10.000	0	0	10.000	0	0	10.000	0	0	10.000
Algemene Reserve	133.273	364	-41.623	92.013	364	-1.287	91.090	364	-417	91.037	364	-354	91.046
Egal.Uitv.Reg. Opvang, zorg, onderst. Psych. kwets	7.871	0	-1.166	6.705	0	-801	5.903	0	0	5.903	0	0	5.903
BR warmtetransitie	600	0	0	600	0	0	600	0	0	600	0	0	600
BR Energiearmoede	1.623	0	0	1.623	0	0	1.623	0	0	1.623	0	0	1.623
BR Kansrijk Opgroeien	2.805	0	-1.541	1.263	0	0	1.263	0	0	1.263	0	0	1.263
BR Privatisering buitensport	2.161	0	0	2.161	0	0	2.161	0	0	2.161	0	0	2.161
Bestemmingsreserve kapitaallasten	61.774	32.437	0	94.211	395	0	94.606	0	0	94.606	0	0	94.606
Bestemmingsreserve	76.833	32.437	-2.708	106.563	395	-801	106.156	0	0	106.156	0	0	106.156
Reserves	210.106	32.801	-44.331	198.576	759	-2.088	197.246	364	-417	197.193	364	-354	197.202
Voorziening grondexploitaties	4.962	0	0	4.962	0	0	4.962	0	0	4.962	0	0	4.962
Voorziening verontreinigde gronddepots	19	0	0	19	0	0	19	0	0	19	0	0	19
Voorziening verplichtingen voormalig personeel	942	0	0	942	0	0	942	0	0	942	0	0	942

(bedragen x € 1.000)	Saldo ultimo 2026	Dotatie 2027	Onttrekking 2027	Saldo ultimo 2027	Dotatie 2028	Onttrekking 2028	Saldo ultimo 2028	Dotatie 2029	Onttrekking 2029	Saldo ultimo 2029	Dotatie 2030	Onttrekking 2030	Saldo ultimo 2030
Voorziening pensioenverplichtingen wethouders	12.286	215	-550	11.951	215	-550	11.616	215	-550	11.282	215	-550	10.947
Voorziening wachtgeldverplichtingen wethouders	12	0	0	12	0	0	12	0	0	12	0	0	12
Voorziening verlofsparen	429	0	0	429	0	0	429	0	0	429	0	0	429
Voorziening RVU	129	0	0	129	0	0	129	0	0	129	0	0	129
Voorziening voor verplichtingen en risico's	18.777	215	-550	18.442	215	-550	18.107	215	-550	17.773	215	-550	17.438
Voorziening civieltechnische kunstwerken	789	145	-298	636	145	-492	289	145	-347	86	145	-145	86
Voorziening voor egalitatie	789	145	-298	636	145	-492	289	145	-347	86	145	-145	86
Voorziening bomenfonds	201	0	0	201	0	0	201	0	0	201	0	0	201
Voorziening ruimtelijke kwaliteit - SA	880	0	0	880	0	0	880	0	0	880	0	0	880
Voorziening Onderhoud fietsbrug - Cuijk - Mook	485	0	-4	481	0	-19	462	0	-4	458	0	-16	442
Voorziening riolering	19.761	0	-709	19.051	0	-748	18.303	0	-861	17.442	0	-881	16.561
Voorziening verbetering Ruimtelijk kwaliteit LvC	3.919	0	0	3.919	0	0	3.919	0	0	3.919	0	0	3.919
Voorziening Ruimtelijk kwaliteit - buitengebied M	209	0	0	209	0	0	209	0	0	209	0	0	209
Voorziening Ruimtelijk Kwaliteit - kernen M	373	0	0	373	0	0	373	0	0	373	0	0	373

(bedragen x € 1.000)	Saldo ultimo 2026	Dotatie 2027	Onttrekking 2027	Saldo ultimo 2027	Dotatie 2028	Onttrekking 2028	Saldo ultimo 2028	Dotatie 2029	Onttrekking 2029	Saldo ultimo 2029	Dotatie 2030	Onttrekking 2030	Saldo ultimo 2030
Voorziening Prinsenstal Grave bijdr. parkeren	418	0	0	418	0	0	418	0	0	418	0	0	418
Voorziening kwaliteitsverbetering buitengeb. Cuijk	246	0	0	246	0	0	246	0	0	246	0	0	246
Voorziening Nota Parkeernormen	52	0	0	52	0	0	52	0	0	52	0	0	52
Gelden van derden met specifieke bestemming	26.545	0	-713	25.832	0	-767	25.064	0	-865	24.199	0	-897	23.302
Voorzieningen	46.110	360	-1.561	44.910	360	-1.810	43.460	360	-1.763	42.058	360	-1.592	40.826

EMU-saldo

Het EMU saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Het EMU saldo van de lokale overheid telt mee voor het EMU-saldo van de totale overheid. In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% BBP (Bruto Binnenland Product) mag zijn. In de wet staat dat gemeenten een gelijkwaardige bijdrage moeten leveren aan het terugdringen van het EMU-tekort. Het EMU-saldo ofwel het begrotingstekort mag niet groter zijn dan 3% van het BBP.

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt er een geprognosticeerde balans voorgeschreven. Hierdoor komt er meer inzicht in de ontwikkeling van investeringen, reserves, voorzieningen en financieringsbehoefte. Aandachtspunt is dat een aantal componenten moeilijk te voorspellen zijn, zoals bijvoorbeeld grond aan- en verkopen.

Uit de balans kan het EMU-saldo worden afgeleid. Dit is het verschil op kasbasis, gemeenten zijn verplicht het baten en lasten stelsel te hanteren. Het verschil is het toerekenen van kosten aan boekjaren. Zo worden in het baten- en lastenstelsel de kosten van investeringen niet in een keer genomen, maar uitgesmeerd over de totale gebruiksduur. Om de afzonderlijke decentrale overheden een beeld te geven wat dit voor hen betekent publiceert het Ministerie BZK in lijn met wet Hof individuele EMU referentiewaarden. Dit betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat een gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Dat betekent dat er geen (individuele) sancties van toepassing zijn.

Onderstaande tabel toont de meerjarige EMU-saldi van de gemeente Land van Cuijk. In dit overzicht komt een financieringsbehoefte vanaf 2027 tot uitdrukking in een negatief EMU-saldo.

Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.339	-13.889	-20.681	-22.710	-21.618
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-53.693	36.477	85.876	67.828	65.391
3. Mutatie voorzieningen	1.182	5.420	-1.200	-1.450	-1.402
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-5.281	-12.501	-6.861	2.068	-6.099
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	56.817	-32.445	-100.896	-94.056	-82.312

Taakvelden per programma

(bedragen x €1.000)		Begroting 2027		
		Baten	Lasten	Saldo
0.1	Bestuur	0	-6.331	-6.331
0.10	Mutaties reserves	11	0	11
0.2	Burgerzaken	1.857	-3.795	-1.938
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	-7.768	-7.768
1.2	Openbare orde en veiligheid	25	-5.222	-5.197
1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid		1.894	-23.116	-21.223
0.10	Mutaties reserves	414	0	414
2.1	Verkeer en vervoer	1.335	-16.991	-15.656
2.2	Parkeren	32	-205	-173
2.4	Economische havens en waterwegen	162	-204	-42
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	110	-11.937	-11.827
2 Openbare ruimte		2.053	-29.336	-27.284
0.10	Mutaties reserves	140	-260	-120
3.1	Economische ontwikkeling	0	-1.332	-1.332
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	16.196	-15.541	655
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	69	-1.178	-1.108
3.4	Economische promotie	836	-2.998	-2.162
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	56	-919	-863
3 Economie, recreatie en toerisme		17.297	-22.228	-4.931
0.10	Mutaties reserves	642	0	642
4.2	Onderwijshuisvesting	680	-7.375	-6.695
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.093	-5.761	-3.668
4 Onderwijs		3.414	-13.136	-9.722
0.10	Mutaties reserves	689	0	689
5.1	Sportbeleid en activering	364	-978	-614
5.2	Sportaccommodaties	556	-6.680	-6.124
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	290	-4.403	-4.113
5.4	Musea	30	-315	-285
5.5	Cultureel erfgoed	12	-1.790	-1.777
5.6	Media	3	-2.605	-2.602
5 Sport en cultuur		1.945	-16.771	-14.826
0.10	Mutaties reserves	3.081	0	3.081
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	-527	-527
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.333	-15.380	-14.046
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	-766	-766

(bedragen x €1.000)		Begroting 2027		
		Baten	Lasten	Saldo
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	-3.257	-3.257
6.3	Inkomensregelingen	25.741	-32.869	-7.128
6.4	WSW en beschut werk	0	-15.584	-15.584
6.5	Arbeidsparticipatie	1.879	-5.417	-3.538
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	40	-3.442	-3.402
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	369	-10.752	-10.384
6.712	Begeleiding (WMO)	0	-10.423	-10.423
6.713	Dagbesteding (WMO)	0	-4.424	-4.424
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	0	-1.885	-1.885
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	0	-23.619	-23.619
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	0	-1.350	-1.350
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	-155	-155
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	-12.062	-12.062
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	-625	-625
6.791	PGB WMO	0	-470	-470
6.792	PGB Jeugd	0	-536	-536
6.811	Beschermd wonen (WMO)	2.545	-3.741	-1.196
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	-132	-132
6.821	Jeugdbescherming	0	-1.420	-1.420
6.822	Jeugdreclassering	0	-415	-415
6.91	Coördinatie en beleid WMO	0	-1.205	-1.205
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	0	-2.429	-2.429
7.1	Volksgezondheid	2.843	-7.568	-4.725
6 Sociaal domein		37.830	-160.452	-122.621
0.10	Mutaties reserves	133	0	133
7.2	Riolering	12.714	-8.460	4.254
7.3	Afval	15.589	-11.566	4.024
7.4	Milieubeheer	1.713	-12.286	-10.573
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	260	-858	-598
8.1	Ruimte en leefomgeving	0	-68	-68
7 Milieu		30.408	-33.238	-2.829
0.10	Mutaties reserves	548	0	548
8.1	Ruimte en leefomgeving	661	-8.216	-7.555
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	18.437	-18.461	-23
8.3	Wonen en bouwen	2.328	-3.868	-1.539
8 VHROSV		21.975	-30.544	-8.569

(bedragen x €1.000)		Begroting 2027		
		Baten	Lasten	Saldo
0.10	Mutaties reserves	8.595	-104	8.491
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	527	-3.320	-2.793
0.4	Overhead	680	-35.774	-35.094
0.5	Treasury	855	-858	-2
0.61	OZB woningen	16.526	-740	15.786
0.62	OZB niet-woningen	12.249	-483	11.766
0.63	Parkeerbelasting	30	0	30
0.64	Belastingen overig	393	-254	139
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	215.229	0	215.229
0.8	Overige baten en lasten	0	-1.545	-1.545
9 Algemene dekkingsmiddelen		255.084	-43.078	212.006
Resultaat		371.899	-371.899	0

Verdelingsprincipe taakvelden

De Programmabegroting 2027 heeft acht programma's naast de posten Overhead, Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien. De programma's zijn onderverdeeld in meerdere beleidsvelden waarbinnen de beschikbare middelen verder worden uitgesplitst in budgetten op unieke grootboeknummers. Deze unieke grootboek nummers zijn vervolgens toebedeeld aan de taakvelden, conform de regeling van het Ministerie van BZK en Iv3 informatievoorschrift 2018.

Wij maken onderscheid in drie soorten budgetten: toegekende reguliere budgetten, door verdeelde personeels lasten en berekende kapitaallasten. De uitvoeringsinformatie is een overzicht van de toedeling van de begrote baten en lasten van de programma's naar de betreffende taakvelden. Op basis van de indeling in deze structuur in het financiële informatiesysteem worden de rapportages ten behoeve van regeling IV3 gevuld.

Bijlage

Overzicht overige kleine mutaties < 100.000

In onderstaande overzichten worden de mutaties kleiner dan € 100.000 weergegeven.

(bedragen x €1.000)		2027	2028	2029	2030
Overige kleine mutaties < € 100.000					
1	Beeindiging overeenkomst Midstad	10	10	10	10
1	Natuurbrandpreventie	11	11	0	0
1	RNOB bijstelling bijdrage regiobureau	-20	-20	-20	-20
2	Bijstelling van middelen ter dekking van kosten voor energie, belastingen en huur	255	255	255	255
2	Buitenreclame	30	5	55	80
3	Bijstelling van middelen ter dekking van kosten voor energie, belastingen en huur	-92	-92	-92	-92
3	Maasheggen UNESCO	-50	-50	-50	-50
3	Versterken centrumgebied	-50	-50	-50	0
4	Bijstelling van middelen ter dekking van kosten voor energie, belastingen en huur	-142	-142	-142	-142
5	Bijstelling van middelen ter dekking van kosten voor energie, belastingen en huur	-2	-2	-2	-2
5	Sportinventaris	-50	-50	-50	-50
5	Subsidieregeling gemeentelijke monumenten	-70	-70	-70	-70
6	Bijstelling van middelen ter dekking van kosten voor energie, belastingen en huur	144	144	144	144
6	Implementatie Participatiewet in Balans	13	4	4	4
7	Bijstelling van middelen ter dekking van kosten voor energie, belastingen en huur	1	1	1	1
7	Verduurzamen Haven Cuijk	0	0	0	0
8	Bijstelling van middelen ter dekking van kosten voor energie, belastingen en huur	5	5	5	5
9	Aanbouwwerktuigen en werfmateriaal	-48	-48	-48	-48
9	Bijstelling MTO budget	0	25	80	65
9	Bijstelling van middelen ter dekking van kosten voor energie, belastingen en huur	-229	-229	-229	-229
9	Data gedreven werken	-50	-50	-50	-50
9	Extern advies	-50	-50	-50	-50
9	Organisatieontwikkeling	-50	-50	-50	0
Overige kleine mutaties < € 100.000		-433	-442	-348	-238